

Dokument s plenarne sjednice

A9-0288/2023

1. dio

11.10.2023

IZVJEŠĆE

o stajalištu Vijeća o nacrtu općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2024.

(11565/2023 – C9-0336/2023 – 2023/0264(BUD))

1. dio: Prijedlog rezolucije

Odbor za proračune

Izvjestitelji: Siegfried Mureşan (dio III. – Komisija)
Nils Ušakovs (ostali dijelovi)

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
MIŠLJENJE ODBORA ZA VANJSKE POSLOVE	22
MIŠLJENJE ODBORA ZA RAZVOJ	30
MIŠLJENJE ODBORA ZA EKONOMSKU I MONETARNU POLITIKU	36
MIŠLJENJE ODBORA ZA ZAPOSŁJAVANJE I SOCIJALNA PITANJA	42
MIŠLJENJE ODBORA ZA OKOLIŠ, JAVNO ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE	50
PISMO ODBORA ZA INDUSTRIJU, ISTRAŽIVANJE I ENERGETIKU	56
MIŠLJENJE ODBORA ZA UNUTARNJE TRŽIŠTE I ZAŠTITU POTROŠAČA.....	60
MIŠLJENJE ODBORA ZA PROMET I TURIZAM	65
MIŠLJENJE ODBORA ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ	71
MIŠLJENJE ODBORA ZA RIBARSTVO	81
MIŠLJENJE ODBORA ZA KULTURU I OBRAZOVANJE	86
MIŠLJENJE ODBORA ZA USTAVNA PITANJA	91
MIŠLJENJE ODBORA ZA PRAVA ŽENA I RODNU RAVNOPRAVNOST	95
ZAJEDNIČKA IZJAVA USVOJENA NA TRIJALOGU O PRORAČUNU 25. TRAVNJA 2023.	102
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	104
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	105

Zasebno objavljeno

- odluke koje je Odbor za proračune donio na svojim sjednicama 2. listopada 2023. o prijedlozima izmjena nacrta općeg proračuna

2. dio – A9-0288/2023

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o stajalištu Vijeća o nacrtu općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2024. (11565/2023 – C9-0336/2023 – 2023/0264(BUD))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 314. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir članak 106.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom¹,
- uzimajući u obzir privremeno izvješće o prijedlogu revizije višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. u sredini programskog razdoblja²,
- uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Vijeća od 20. lipnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. (COM(2023)0337),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 20. lipnja 2023. naslovljenu „Revizija višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. u sredini programskog razdoblja” (COM(2023)0336) i prateći radni dokument službi Komisije (SWD(2023)0336),
- uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2023. o uspostavi Instrumenta za Ukrajinu (COM(2023)0338),
- uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Platforme za strateške tehnologije za Europu („STEP”) od 20. lipnja 2023. i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ te uredaba (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 i (EU) 2021/241 (COM(2023)0335),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. svibnja 2023. o učinku povećanja troškova zaduživanja za Instrument Europske unije za oporavak na proračun EU-a za 2024.³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. travnja 2023. o procjeni prihoda i rashoda Europskog parlamenta za financijsku godinu 2024.⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. prosinca 2022. o jačanju višegodišnjeg

¹ SL L 424, 15.12.2020., str. 1.

² Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0335.

³ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0194.

⁴ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0119.

- financijskog okvira 2021. – 2027.: otporan proračun EU-a prilagođen novim izazovima⁵,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2022/2496 od 15. prosinca 2022. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.⁶,
 - uzimajući obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) br. 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.⁷ i zajedničke izjave koje su Parlament, Vijeće i Komisija donijeli u tom kontekstu⁸ te povezane jednostrane izjave⁹,
 - uzimajući u obzir Međuinstitucijski sporazum od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava¹⁰,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012¹¹ (Financijska uredba),
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije¹²,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”)¹³,
 - uzimajući u obzir Međuinstitucijski proglas o europskom stupu socijalnih prava od 13. prosinca 2017.¹⁴ i rezoluciju Parlamenta o njemu od 19. siječnja 2017.¹⁵,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. veljače 2023. o strategiji EU-a za poticanje industrijske konkurentnosti, trgovine i kvalitetnih radnih mjesta¹⁶,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. svibnja 2022. o društvenim i gospodarskim

⁵ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0450.

⁶ SL L 325, 20.12.2022., str. 11.

⁷ SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.

⁸ SL C 444 I, 22.12.2020.

⁹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0357.

¹⁰ SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28.

¹¹ SL L 193, 30.7.2018., str. 1.

¹² SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1.

¹³ SL L 243, 9.7.2021., str. 1.

¹⁴ SL C 428, 19.12.2017., str. 10.

¹⁵ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0010.

¹⁶ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0053.

- posljedicama ruskog rata u Ukrajini na EU – jačanje sposobnosti EU-a za djelovanje¹⁷,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 1. veljače 2023. naslovljenu „Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija” (COM(2023)0062),
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. srpnja 2023. o pristupanju schengenskom području¹⁸ i svoju Rezoluciju od 11. prosinca 2018. o punoj primjeni odredaba schengenske pravne stečevine u Bugarskoj i Rumunjskoj: ukidanje kontrola na unutarnjim kopnenim, morskim i zračnim granicama¹⁹, svoje rezolucije od 13. listopada 2011. i 18. listopada 2022.²⁰ o pristupanju Rumunjske i Bugarske schengenskom prostoru te izvješće dodatne dobrovoljne misije za utvrđivanje činjenica u Rumunjskoj i Bugarskoj od 23. studenoga 2022. o primjeni schengenske pravne stečevine i njezinu razvoju od 2011., koje je poslano Europskom parlamentu u prosincu 2022., te prijedlog Komisije o pristupanju tih dviju zemalja schengenskom području,
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640) i svoju rezoluciju od 15. siječnja 2020. kao odgovor na nju²¹,
 - uzimajući u obzir strategiju EU-a za rodnu ravnopravnost za razdoblje 2020. – 2025.,
 - uzimajući u obzir Sporazum donesen na 21. konferenciji stranaka UNFCCC-a (COP21) održanoj 12. prosinca 2015. u Parizu (Pariški sporazum) i Sporazum donesen na 15. konferenciji stranaka Konferencije Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti 19. prosinca 2022. (Globalni okvir za biološku raznolikost iz Kunminga i Montreala),
 - uzimajući u obzir ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih naroda, uzimajući u obzir nacrt općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2024. koji je Komisija usvojila 5. srpnja 2023. (COM(2023)0300),
 - uzimajući u obzir stajalište o nacrtu općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2015. koje je Vijeće usvojilo 5. rujna 2023.²² i prosljedilo Europskom parlamentu 8. rujna 2023. (11565/2023 – C9-0336/2023),
 - uzimajući u obzir članak 94. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir mišljenja Odbora za vanjske poslove, Odbora za razvoj, Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku, Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja, Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane, Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača, Odbora za promet i turizam, Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj, Odbora za ribarstvo, Odbora za kulturu i obrazovanje, Odbora za ustavna pitanja i Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost,

¹⁷ SL C 479, 12.1.2022., str. 75.

¹⁸ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0278.

¹⁹ SL C 388, 1.12.2020., str. 18.

²⁰ SL C 94, 3.4.2013., str. 13. i SL C 149, 28.4.2023., str. 11.

²¹ SL C 270, 7.7.2021., str. 2.

²² SL C 317, 7.9.2023., str. 3.

- uzimajući u obzir pismo Odbora za industriju, istraživanje i energetiku,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune (A9-0288/2023),

Dio III. – Europska komisija

1. naglašava da je agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, koji je uslijedio nakon pandemije bolesti COVID-19, imao znatne dodatne gospodarske i socijalne posljedice za građane Europe i diljem svijeta, što se očituje u porastu inflacije, stvaranju energetske nesigurnosti i energetske siromaštva, porastu cijena hrane i energije te pojavi krize troškova života za milijune ljudi, posebno za one najugroženije; ističe da su novi geopolitički i gospodarski kontekst, kao i sve dublja kriza povezana s klimatskim promjenama i biološkom raznolikosti i dosad nezabilježeni ekstremni vremenski uvjeti i prirodne katastrofe koje utječu na ljude i zajednice u Europi i u njenom susjedstvu, potaknuli potrebu za novim politikama, posebno u područjima klime i energije, socijalnih ulaganja, obrane, poljoprivrede i industrije;
2. podsjeća da je Komisija pri sastavljanju nacrtu proračuna za 2024. na temelju Uredbe o postojećem višegodišnjem financijskom okviru (dalje u tekstu: „VFO”) izričito istaknula „ograničenja” okvira „nakon tri godine dosad nezabilježenih kriza” i naglasila da je Uredba dogovorena „u potpuno drukčijem geopolitičkom i gospodarskom kontekstu”;
3. nadalje ističe da je Komisija dva tjedna nakon objave nacrtu proračuna podnijela prijedlog za reviziju Uredbe o VFO-u, zajedno sa zakonodavnim prijedlozima za uspostavu Instrumenta za Ukrajinu i Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP), navodeći da paket mora biti uspostavljen do 1. siječnja 2024., a time i na vrijeme za proračun za 2024.;
4. napominje da je Vijeće, unatoč prijedlogu Komisije za reviziju VFO-a, odlučilo oblikovati svoje stajalište o proračunu za 2024. pod pretpostavkom da se okvir neće mijenjati; duboko žali zbog toga što je Vijeće, unatoč drastičnim ograničenjima, odlučilo primijeniti pristup „uobičajenog poslovanja” na svoje čitanje proračuna, smanjujući odobrena sredstva za preuzimanje obveza u nacrtu proračuna za 772 milijuna EUR i odobrena sredstva za plaćanja za 515 milijuna EUR u naslovima VFO-a na način kojim bi se umanjio učinak, sposobnost djelovanja i relevantnost Unije na globalnoj razini te kojim se ne uzima u obzir izazovni gospodarski i društveni kontekst; smatra da su rezovi koje je predložilo Vijeće neopravdani i nisu potaknuti objektivnom procjenom potreba ili apsorpcijskog kapaciteta te da su u mnogim slučajevima u suprotnosti sa zajedničkim političkim ambicijama i političkim dogovorima; stoga odlučuje vratiti odobrena sredstva u svim proračunskim linijama koje je Vijeće smanjilo na razinu iz nacrtu proračuna;
5. podsjeća da se proračun može donijeti samo u skladu s Uredbom o VFO-u koja je na snazi; ponovno izriče svoje čvrsto uvjerenje da se revidiranom uredbom o VFO-u mora pružiti okvir za proračun za 2024. te smatra primjerenim da Parlament oblikuje svoje stajalište na temelju revidiranog okvira kako bi se osiguralo demokratsko donošenje odluka u skladu s duhom Ugovora; stoga odlučuje sastaviti svoje čitanje proračuna za 2024. u skladu sa svojim privremenim izvješćem o reviziji VFO-a;
6. podsjeća na svoje dugogodišnje stajalište da bi novi politički prioriteti ili zadaće trebali

biti popraćeni novim financijskim sredstvima te da institucije, tijela i decentralizirane agencije Unije moraju imati odgovarajuće osoblje i odgovarajuća sredstva kako bi ispunili svoj mandat; žali zbog toga što je zbog trenutnog proračunskog stanja Komisija morala preraspodijeliti znatna sredstva tijekom razdoblja VFO-a; naglašava da sva potrošnja u okviru proračuna Unije mora podlijegati parlamentarnom nadzoru;

7. ističe da je brzi napredak u pogledu novih vlastitih sredstava ključan za otplatu troškova zaduživanja Instrumenta EU-a za oporavak (EURI), kao i za financijsku stabilnost i provedbu trenutnih i budućih višegodišnjih financijskih okvira; pozdravlja prvi skup novih vlastitih sredstava koji je Europska komisija objavila u prosincu 2021., kao i prilagođeni drugi skup objavljen u lipnju 2023.; poziva Vijeće da bez odgode ostvari napredak kako bi se osiguralo pravodobno uvođenje novih vlastitih sredstava, u skladu s pravno obvezujućim planom priloženim Međuinstitucijskom sporazumu; naglašava da će za jamčenje odgovarajućeg proračuna Unije u narednim godinama biti potrebna konzistentnija nova vlastita sredstva te sa zanimanjem iščekuje ambiciozne i inovativne prijedloge Komisije koji nadilaze Međuinstitucijski sporazum;
8. naglašava da proračun za 2024. mora biti usklađen s ciljevima i međunarodnim obvezama Unije; naglašava potrebu za kontinuiranim radom na postizanju ciljeva uključivanja klimatskih pitanja i biološke raznolikosti za proračunsku potrošnju Unije utvrđenih u Međuinstitucijskom sporazumu, kao dio šireg cilja postizanja klimatske neutralnosti Unije najkasnije do 2050.; podsjeća Komisiju na njezinu obvezu u skladu s Međuinstitucijskim sporazumom da redovito analizira napredak u pogledu uključivanja klimatskih pitanja; poziva Komisiju da prati provedbu načela nenanošenja značajne štete i da poduzme nužne korektivne mjere ako i kada to bude potrebno;
9. Izražava zabrinutost zbog ocjene Komisije da se cilj od 10 % potrošnje za biološku raznolikost u 2026. i 2027. najvjerojatnije neće postići i što ne postoji jasan put prema postizanju dogovorenih ciljeva; stoga ističe da se u okviru proračuna Unije za 2024. moraju uložiti dodatni naponi kako bi se osiguralo postizanje ciljeva potrošnje u području bioraznolikosti za 2026. i 2027.; poziva Komisiju da obrati potrebnu pozornost na zaključke iz tematskog izvješća Europskog revizorskog suda o potrošnji za mjere u području klime u proračunu EU-a za razdoblje 2014. – 2020. te na potrebu da se točno prate rashodi povezani s klimom i bioraznolikošću za sve programe i mjere; naglašava potrebu za osiguravanjem dosljednosti između financiranja u području klime i bioraznolikosti;
10. ponavlja da bi se svi programi, politike i aktivnosti Unije trebali provoditi tako da se u ostvarivanju njihovih ciljeva promiče rodna ravnopravnost; u tom pogledu pozdravlja rad Komisije, u skladu s Međuinstitucijskim sporazumom, na praćenju rashoda povezanih s rodnom ravnopravnošću, posebno putem ex post procjene učinka na rodnu ravnopravnost i kvantitativnog izvješćivanja; poziva Komisiju da tu metodologiju primijeni na sve programe VFO-a kako bi se pokazali rezultati za proračun za 2024. popraćeni sustavnim prikupljanjem, priopćavanjem i evaluacijom podataka razvrstanih po spolu;

Posebni instrumenti

11. podsjeća da je Komisija predložila uspostavu dvaju novih posebnih instrumenata iznad gornjih granica VFO-a – Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI) za bolje

upravljanje troškovima otplate duga i Instrumenta za Ukrajinu namijenjenog osiguravanju dugoročnijeg strukturnog rješenja za potrebe Ukrajine za financiranjem – te za povećanje odobrenih sredstava za instrument fleksibilnosti i pričuvu za solidarnost i pomoć u nuždi;

12. ponavlja svoju procjenu, koju sada zastupa i Komisija, da se mora pronaći strukturno rješenje za otplatu troškova zaduživanja Instrumenta EU-a za oporavak; podsjeća da je Parlament opetovano inzistirao na tome da troškovi otplate EURI-ja budu iznad gornjih granica VFO-a; konstatira da se troškovi otplate EURI-ja u nacrtu proračuna procjenjuju na 4 milijarde EUR u odnosu na prvotno programiranu 2,1 milijardu EUR, čime bi se iscrpila sredstva iz instrumenta fleksibilnosti i iskoristio dio jedinstvenog instrumenta za razliku do gornje granice 2024. bez revizije VFO-a;
13. napominje da Vijeće u svojem stajalištu o proračunu za 2024. smanjuje odobrena sredstva predviđena za troškove zaduživanja Instrumenta Europske unije za oporavak, na temelju nade da će se troškovi zaduživanja u konačnici pokazati nižima od predviđenih u nacrtu proračuna; ustraje u tome da bi se, u skladu s načelom proračunske razboritosti, proračunsko tijelo trebalo osloniti na objektivno predviđanje Komisije i ažuriranja u pismu izmjene; stoga predlaže zadržavanje iznosa iz nacrta proračuna i, u skladu sa svojim privremenim izvješćem o VFO-u, brisanje linije iz naslova 2.b i stavljanje punog iznosa u posebni instrument EURI-ja iznad gornjih granica VFO-a;
14. pozdravlja prijedlog da se Instrument za Ukrajinu uspostavi kao dugoročnije strukturno rješenje u pogledu ukrajinskih potreba za financiranjem koje se temelji na proračunu Unije; naglašava da bi potpora Ukrajini mogla uključivati i prekogranične mjere, aktivnosti i projekte u partnerstvu sa zemljama u susjedstvu; ustraje u tome da proračunsko tijelo mora mobilizirati pričuvu za Ukrajinu u godišnjem proračunskom postupku; ustraje u tome da se proračunskom nomenklaturom mora osigurati potrebna granularnost i transparentnost kako bi se osigurao odgovarajući nadzor i odluke proračunskog tijela; stoga predlaže stvaranje novih proračunskih linija kojima bi se ispunila ta svrha;
15. ističe da je proračunska fleksibilnost bila ključna kako bi Unija mogla odgovoriti na nepredviđene događaje i prilagoditi svoje prioritete potrošnje s obzirom na političke, gospodarske i socijalne potrebe koje se mijenjaju; ističe, međutim, da proračun Unije nije opremljen fleksibilnošću koja mu je potrebna; stoga ponavlja svoje stajalište da bi u skladu s privremenim izvješćem o VFO-u instrument fleksibilnosti trebalo povećati za 1,457 milijardi EUR u 2024.;
16. smatra da je vjerojatno da će se zahtjevi u pogledu pričuve za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR) povećati te da je stoga znatno jačanje SEAR-a ključno kako bi se Uniji omogućilo da djeluje u izvanrednim situacijama prouzročenima velikim prirodnim katastrofama, ekstremnim vremenskim uvjetima ili javnozdravstvenim krizama u državama članicama i zemljama pristupnicama te kako bi se pružila potpora zemljama izvan EU-a koje su pogođene sukobima, izbjegličkim krizama, prirodnim katastrofama ili izvanrednim humanitarnim stanjima; stoga povećava dodijeljena sredstva za SEAR za 1,092 milijarde EUR u 2024. u skladu s privremenim izvješćem o VFO-u; zadržava odobrena sredstva za Europski fond za prilagodbu globalizaciji i pričuvu za prilagodbu Brexitu kako je predloženo u nacrtu proračuna;

Naslov 1. – Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija

17. podsjeća da programi iz naslova 1. imaju ključnu ulogu u podupiranju istraživanja i inovacija, jačanju konkurentnosti i održivosti gospodarstva EU-a, podupiranju MSP-ova i start-up poduzeća i ulaganju u prekograničnu infrastrukturu, čime znatno doprinose zelenoj i digitalnoj tranziciji te poticanju pravednog, održivog i uključivog rasta, gospodarskog i socijalnog razvoja i otvaranja kvalitetnih radnih mjesta;
18. potvrđuje da Komisija nije ispunila svoju obvezu u okviru programa rada za 2023. da će „poticati stvaranje novog fonda za europsku suverenost”; priznaje da, unatoč ograničenoj veličini i području primjene, prijedlog o STEP-u ima potencijal za brže postizanje rezultata korištenjem postojećih struktura programa i nastojanjem da se stvore sinergije, čime se pomaže u osiguravanju otvorene strateške autonomije Unije, smanjenju ovisnosti o zemljama izvan EU-a i poticanju ulaganja u ključne strateške sektore; smatra da bi prijedlog o STEP-u trebao djelovati kao testna platforma za punopravni fond za suverenost u sljedećem razdoblju VFO-a;
19. ističe da će se u okviru prijedloga o STEP-u dodatna odobrena sredstva dodijeliti programu InvestEU i Europskom vijeću za inovacije (EIC); stoga predlaže da se 2024. odobrena sredstva za jamstvo InvestEU povećaju za 1,05 milijardi EUR, a za EIC za 125 milijuna EUR u skladu s privremenim izvješćem o VFO-u; nadalje predlaže da se ponovno stavi na raspolaganje 500 milijuna EUR opozvanih sredstava za istraživanje u skladu s člankom 15. stavkom 3. Financijske uredbe za EIC u okviru programa Obzor Europa, uz 95 milijuna EUR uvrštenih u nacrt proračuna;
20. podsjeća da nedavno dogovoreni Akt o čipovima ima znatan učinak na proračun u okviru naslova 1., posebno za programe Obzor Europa i Digitalna Europa; smatra da je smanjenje sredstava za Akt o čipovima od strane Vijeća posebno teško razumjeti jer je zakonodavstvo nedavno dogovoreno, a smanjenje je u suprotnosti s jasnim prioritetom Unije; ističe da je, u skladu s političkim dogovorom o Aktu o čipovima, potrebno dodatnih 50 milijuna EUR kako bi se zadovoljile potrebe za financiranjem u razdoblju od 2024. do 2027.; stoga predlaže pokrivanje 25 % tog manjka dodjelom 12,5 milijuna EUR Zajedničkom poduzeću za čipove 2024.;
21. podsjeća da je Instrument za povezivanje Europe (CEF) ključan za poticanje ulaganja u održive transeuropske mreže visokih performansi, za jamčenje stabilnosti energetskeg sektora u budućnosti, primjerice potporom obnovljivoj energiji i energetskeg učinkovitosti, te za dekarbonizaciju gospodarstva EU-a, čime se ubrzava zelena tranzicija i promiče međusobna povezanost; ističe da je Instrument za povezivanje Europe – Promet preko koridora solidarnosti, kao što je onaj niz rijeku Dunav, ključan za podupiranje prometne infrastrukture u Ukrajini i prema Ukrajini, za razvoj infrastrukture u susjednim regijama te za omogućavanje prijevoza ključne robe u oba smjera i pozdravlja odluku da se Ukrajina pridruži tom programu; predlaže povećanje odobrenih sredstava za Instrument za povezivanje Europe – Promet za 100 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna za 2024. kako bi se poduprli ti ciljevi;
22. naglašava da je jedinstveno tržište koje dobro funkcionira ključno za konkurentnost Unije i za poboljšanje pristupa poduzeća iz EU-a tržištima, posebno MSP-ova; ističe da su posebno mala i srednja poduzeća teško pogođena visokom inflacijom i cijenama energije

te stoga predlaže povećanje od 10 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna za potprogram za MSP-ove u okviru programa jedinstvenog tržišta; posebno za mehanizme za start-up i rastuća poduzeća; nadalje, ponovno ističe ulogu tog programa u doprinosu zdravlju ljudi, životinja i biljaka; u tom pogledu predlaže povećanje od 5 milijuna EUR kako bi se osigurala učinkovita provedba veterinarskih programa za bolesti životinja i zoonozu, posebno za borbu protiv tuberkuloze goveda;

23. naglašava da pravedna zelena i digitalna tranzicija i preusmjeravanje industrijske politike zahtijevaju znatna ulaganja u razvoj vještina, među ostalim u prekvalifikaciju i usavršavanje, te u premošćivanje digitalnog jaza između urbanih i ruralnih područja omogućavanjem jednakog pristupa novim tehnologijama, povećanjem digitalne pismenosti te poboljšanjem mogućnosti u ruralnim i slabije razvijenim područjima; ističe, primjerice, vrijednost akademija za industriju s neto nultom stopom emisija; stoga predlaže povećanje odobrenih sredstava za razvoj vještina u okviru programa jedinstvenog tržišta za 10 milijuna EUR;
24. ističe presudnu ulogu programa Obzor Europa u podupiranju istraživanja i inovacija te u potpomaganju pretvaranja rezultata istraživanja i inovativnih ideja u proizvode i usluge koji potiču stvaranje radnih mjesta i globalnu konkurentnost poduzeća iz EU-a te podupiru napore za borbu protiv klimatskih promjena i gubitka biološke raznolikosti; podsjeća da za taj program i dalje vlada prevelika potražnja te da se njime stoga ne može poduprijeti velik broj istraživačkih projekata koji su ocijenjeni kao „izvršni”; stoga predlaže povećanje dodijeljenih sredstava za program za ukupno 140 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna (isključujući povećanja povezana sa STEP-om), uz povećanje sredstava za Europsko istraživačko vijeće, aktivnosti Marie Skłodowska-Curie i klastere „Zdravlje”, „Kultura”, „Klima, energija i mobilnost” i „Hrana”;
25. ističe ključnu ulogu decentraliziranih agencija aktivnih pod ovim naslovom, posebno u svjetlu geopolitičkih događanja; predlaže povećanje odobrenih sredstava i osoblja za Agenciju Europske unije za kibersigurnost i Agenciju Europske unije za suradnju energetske regulatora u skladu s njihovim utvrđenim potrebama i proširenjem mandata;
26. povećava odobrena sredstva za preuzimanje obveza za naslov 1. (isključujući pilot-projekte i pripremna djelovanja) za 1 454 239 500 EUR u odnosu na nacrt proračuna te za 1 684 239 500 EUR u odnosu na čitanje Vijeća; ističe da je 1 175 000 000 EUR njegovih povećanja namijenjeno za STEP; naglašava da bi se, u skladu s privremenim izvješćem o VFO-u, gornja granica za naslov 1. 2024. povećala za 1,375 milijardi EUR;

Naslov 2.a – Gospodarska, socijalna i teritorijalna kohezija

27. naglašava ključnu ulogu kohezijske politike u ostvarivanju prioriteta politika i poticanju gospodarstva EU-a koja se očituje u njezinu doprinosu pravednom i održivom rastu i razvoju, promicanju socijalne i ekonomske konvergencije i solidarnosti između država i regija, podupiranju zelene i digitalne tranzicije te poticanju inovacija i zapošljavanja i rješavanju regionalnih i socijalnih nejednakosti; poziva Komisiju i države članice da ubrzaju provedbu kohezijske politike i na taj način osiguraju njezinu pravodobnu apsorpciju, posebno u svjetlu dodatnog pritiska provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost; ističe da je postupnim uvođenjem projekata iz VFO-a za razdoblje 2014. – 2020. u razdoblje 2021. – 2027. potrebno osigurati kontinuitet projekata;

28. duboko je zabrinut zbog trajno visokih cijena energije i hrane te dugoročne visoke inflacije sa širokim negativnim gospodarskim učincima, što posebno dovodi do krize troškova života diljem Unije; naglašava ulogu kohezijske politike u mobiliziranju sredstava za pružanje pomoći najteže pogođenim ljudima, zajednicama i regijama; u tom pogledu ističe da će se 2024. 4,8 milijardi EUR iz proračuna Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) u okviru podijeljenog upravljanja dodijeliti za hranu i osnovnu materijalnu pomoć najpotrebitijim osobama, iznad cilja od 4 %; poziva države članice da, s obzirom na trenutačnu krizu troškova života, više sredstava iz fonda ESF+ dodijele organizacijama koje pružaju pomoć i hranu najugroženijim i najpotrebitijim osobama;
29. naglašava važnost odgovarajućeg financiranja programa u okviru naslova 2.a kako bi se osiguralo da kohezijska politika, kao glavna investicijska politika EU-a, ispunji svoje ciljeve; ističe da su lokalne i regionalne vlasti ključne za osiguravanje učinkovite provedbe programa EU-a i poziva na jačanje dijaloga između lokalne i regionalne razine, s jedne strane, i razine Unije, s druge strane, među ostalim odgovarajućim financiranjem relevantnih mjera i institucija; naglašava potrebu da gradovi dobiju dostatna financijska sredstva kako bi im se omogućila provedba programa EU-a na lokalnoj razini;
30. žali zbog toga što je zbog ograničene fleksibilnosti trenutačnog VFO-a Komisija pribjegli preusmjeravanju kohezijske politike, koja nije instrument za odgovor na krizu, ali je u više navrata upotrebljavana da nadoknadi nedostatke proračunske fleksibilnosti ili mehanizama za odgovor na krizu u VFO-u na štetu svojih dugoročnih ciljeva politike;
31. prihvaća stajalište Vijeća u pogledu naslova 2.a;

Naslov 2.b – Otpornost i vrijednosti

32. ističe da bi osiguravanje da su svi troškovi zaduživanja EURI-ja pokriveni posebnim instrumentom EURI-ja iznad gornjih granica VFO-a imalo učinak vraćanja određene razlike do gornje granice unutar naslova 2.b i stvaranja proračunskog prostora u instrumentu fleksibilnosti i jedinstvenom instrumentu za razliku do gornje granice; ističe da je, osobito s obzirom na visoke kamatne stope, na programe u okviru naslova 2.b utjecala prisutnost linije Instrumenta EU-a za oporavak unutar istog naslova jer je Komisija de facto spriječena u predlaganju povećanja ondje gdje su potrebna;
33. u tom pogledu ističe programe Erasmus+ i Europske snage solidarnosti koji imaju ključnu ulogu u podupiranju prilika za mobilnost u svrhu učenja, poboljšanju vještina i zapošljivosti ljudi te promicanju socijalne uključenosti; ističe ulogu koju Erasmus+ ima u jačanju sveučilišne suradnje, modernizaciji obrazovanja i podupiranju mjera osmišljenih za smanjenje stope napuštanja školovanja; naglašava vrijedan doprinos koji je dao pružanju potpore ukrajinskim studentima i nastavnom osoblju od početka rata;
34. naglašava da su oba programa zakonom obvezna uvesti mjere za povećanje stope sudjelovanja osoba s manje mogućnosti; žali zbog toga što se sudionicima u nepovoljnom položaju često onemogućuje sudjelovanje u programu s obzirom na to da su bespovratna sredstva nedostatna u kontekstu porasta inflacije i povećanih troškova života; ima za cilj osigurati da program Erasmus+ ne postane de facto selektivan program otvoren samo onima koji si mogu priuštiti sudjelovanje u njemu; podsjeća da Komisija mora uspostaviti mjere financijske potpore za osobe s manje mogućnosti i poziva na prilagodbu bespovratnih sredstava u okviru programa Erasmus+ kako bi se uzela u obzir veća

inflacija i veći troškovi života; stoga predlaže povećanje od 100 milijuna EUR za Erasmus+ i 2 milijuna EUR za Europske snage solidarnosti u odnosu na nacrt proračuna kako bi se osigurala dostupnost programa svima;

35. ističe važnost snažnije zdravstvene unije i poboljšane pripravnosti u Europi nakon pandemije, kao i potrebu za boljim razumijevanjem i liječenjem dugotrajnih učinaka i posljedica bolesti COVID-19, među ostalim financiranjem translacijskih istraživanja, kliničkih ispitivanja i ključnih studija; ističe ključnu ulogu programa „EU za zdravlje” u tom pogledu, kao i u podupiranju mjera za postizanje univerzalnog zdravstvenog osiguranja diljem Unije, što obuhvaća kvalitetan pristup uslugama spolnog i reproduktivnog zdravlja i pristup novim tehnologijama i uređajima za praćenje na daljinu, telemedicini i dijagnostičkim uređajima koji se temelje na umjetnoj inteligenciji, koji mogu pružiti bolju skrb u ruralnim područjima; stoga predlaže da se odobrena sredstva za taj program povećaju za 20 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna, među ostalim za pomoć pri preraspodjeli sredstava tijelu EU-a za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize;
36. zabrinut je zbog sve većeg utjecaja ekstremnih vremenskih uvjeta i prirodnih katastrofa u Europi, njezinu susjedstvu i globalno te zbog sposobnosti Unije da na njih odgovori učinkovito i pravovremeno; ističe da su te katastrofe često povezane s klimatskim promjenama i da će se stoga u budućnosti vjerojatno događati još češće i biti još intenzivnije; naglašava potrebu za ulaganjem u mjere ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima, posebno u osjetljivim regijama, te za jačanjem kapaciteta Unije za pružanje odgovora; stoga povećava odobrena sredstva za Mehanizam Unije za civilnu zaštitu za 20 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna kako bi se osigurao učinkovit odgovor i zaštitili ljudski životi, među ostalim mobilizacijom zajedničkih medicinskih timova u izvanrednim situacijama;
37. naglašava ključnu ulogu programa Kreativna Europa u podupiranju kulturnog i kreativnog sektora, poticanju medijske pismenosti i borbi protiv dezinformacija te promicanju i zaštiti slobode i pluralizma medija kao temelja za funkcionalnu demokraciju; ističe da je naglo povećanje cijena energije i inflacije, koje je uslijedilo nakon pandemije bolesti COVID-19, imalo znatan utjecaj na kulturni i kreativni sektor, koji se često sastoji od malih organizacija i pojedinačnih umjetnika; stoga predlaže povećanje sredstava za program Kreativna Europa za 25 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna, od čega 15 milijuna EUR za potprogram Kultura i 10 milijuna EUR za međusektorski potprogram;
38. podsjeća na važnu ulogu koju program Građani, jednakost, prava i vrijednosti ima u promicanju europskih vrijednosti i prava građana, poticanju aktivnog građanskog angažmana i izgradnji otpornih društava; podsjeća da je program ključan u borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja, posebno važnog u kontekstu mjerljivog povećanja nasilja nad ženama i nasilja nad pripadnicima zajednice LGBTIQI+; naglašava vrijednost programa u podržavanju ključnih načela demokracije, vladavine prava, solidarnosti, pravde, nediskriminacije, jednakosti i uključivosti; stoga predlaže povećanje odobrenih sredstava za program za 6 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna, uz povećanje sredstava za potprograme „Uključivanje i sudjelovanje građana”, Daphne i „Vrijednosti Unije”;
39. smatra da je potrebno povećati liniju potpore turskoj zajednici na Cipru za

2 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna kako bi se financirao Odbor za nestale osobe na Cipru i podržao Tehnički odbor za kulturnu baštinu dviju zajednica;

40. ističe važnost socijalne dimenzije u proračunu Unije i potrebu za učinkovitim socijalnim dijalogom te odgovarajućim informiranjem i osposobljavanjem organizacija radnika radi daljnjeg razvoja i povećanja kapaciteta i sudjelovanja socijalnih partnera; stoga povećava financiranje svake od relevantnih linija za 1 milijun EUR u odnosu na nacrt proračuna;
41. podsjeća na ključnu ulogu decentraliziranih agencija pod naslovom 2.b; povećava razinu financiranja i broja osoblja za Europski institut za ravnopravnost spolova, Europsko nadzorno tijelo za rad i Agenciju Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu u skladu s utvrđenim potrebama agencija te kako bi se osiguralo da imaju odgovarajuće osoblje i resurse za rad i izvršavanje svojeg mandata;
42. naglašava važnost zaštite proračuna Unije od prijevара, korupcije i drugih povreda dužnosti; naglašava, u tom kontekstu, središnju ulogu koju Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) ima u zaštiti financijskih interesa Unije, među ostalim u pogledu upotrebe sredstava instrumenta NextGenerationEU, te u osiguravanju usklađenosti s vladavinom prava; stoga predlaže ciljana povećanja za Ured europskog javnog tužitelja i povećanje broja osoblja kako bi mu se omogućilo da ispuni svoj mandat; poziva sve države članice da se pridruže EPPO-u kako bi se osigurala bolja zaštita financijskih interesa Unije;
43. povećava odobrena sredstva za preuzimanje obveza za naslov 2.b (isključujući pilot-projekte i pripremna djelovanja) za 199 485 306 EUR u odnosu na razine u nacrtu proračuna te za 812 302 239 EUR u odnosu na čitanje Vijeća; podsjeća da se u skladu s privremenim izvješćem o VFO-u troškovi Instrumenta EU-a za oporavak ne bi razmatrali u okviru naslova 2.b;

Naslov 3. – Prirodni resursi i okoliš

44. ističe da prijedlog STEP-a obuhvaća dodatna odobrena sredstva za preuzimanje obveza 2024. za Inovacijski fond u okviru naslova 3. i razmjerno povećanje gornje granice; smatra da predložena dodjela sredstava za Inovacijski fond označava važan napredak prema njegovu potpunom uvrštenju u proračun; podsjeća na važnu ulogu Inovacijskog fonda u podupiranju ulaganja u proizvodnju vodika i infrastrukturu; stoga predlaže stvaranje nove proračunske linije za Inovacijski fond s odobrenim sredstvima u iznosu od 1,25 milijardi EUR u skladu s privremenim izvješćem o VFO-u;
45. ponovno izražava zabrinutost zbog negativnog učinka ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine na globalnu sigurnost opskrbe hranom, cjenovnu pristupačnost hrane i opskrben lance te na sposobnost poljoprivrednika da izdrže inflacijski pritisak i povećane cijene ulaznih materijala; poziva Komisiju da analizira posljedice rata na poljoprivrednike i proizvodnju hrane, među ostalim u pogledu uvoza iz Ukrajine, te da prema potrebi predloži mjere; ističe da je potrebno pomoći novim i mladim poljoprivrednicima dodatnim mehanizmima potpore kao strukturno rješenje i time osigurati održivost tog sektora i generacijsku obnovu; stoga predlaže povećanje potpore dohotku za mlade poljoprivrednike za 40 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna;
46. ističe važnost školskih programa u okviru zajedničke poljoprivredne politike u

osiguravanju šireg pristupa zdravoj i hranjivoj hrani za djecu te ističe da na doseg tih programa utječu sve veće cijene hrane; stoga odlučuje povećati potporu za te programe za 5 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna;

47. ističe središnju ulogu programa LIFE kao vodećeg programa EU-a kada je riječ o ostvarivanju europskog zelenog plana i postizanju klimatske neutralnosti Unije, u skladu s Pariškim sporazumom, podupiranju ublažavanja klimatskih promjera i mjera prilagodbe, smanjenju emisija i povećanju upotrebe obnovljive energije, stvaranju kružnoga gospodarstva, zaštiti ekosustava i preokretanju zabrinjavajućeg trenda gubitka bioraznolikosti; zabrinut je zbog porasta ekstremnih vremenskih uvjeta uzrokovanih klimatskim promjenama i naglašava potrebu za hitnim djelovanjem; naglašava ulogu programa LIFE u ubrzanju pravedne tranzicije; stoga predlaže da se odobrena sredstva za taj program povećaju za 30 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna;
48. podsjeća na to da će se, kao i obično, pismom izmjene pojasniti stanje u pogledu dostupnih sredstava u okviru Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi i da se tijekom postupka mirenja pristup izmjenama može prilagoditi tome;
49. povećava odobrena sredstva za preuzimanje obveza za naslov 3. (isključujući pilot-projekte i priprema djelovanja) za 1 325 000 000 EUR u odnosu na nacrt proračuna te za 1 335 000 000 EUR u odnosu na čitanje Vijeća; ističe da je 1 250 000 000 EUR njegovih povećanja namijenjeno za STEP; naglašava da bi se, u skladu s privremenim izvješćem o VFO-u, gornja granica za naslov 3. 2024. također povećala za 1,25 milijardi EUR;

Naslov 4. – Migracije i upravljanje granicama

50. ističe da ruski agresivni rat protiv Ukrajine, oružani sukobi i nestabilnost u susjednim regijama, kao i siromaštvo, glad i posljedice klimatskih promjena te temeljni trendovi u gospodarskom razvoju i demografskim promjenama i dalje potiču ljude da u Uniji pronađu utočište, sigurnost ili slobodu, u potrazi za boljim životom ili spajanjem s bliskim članovima obitelji, čime se vrši znatan pritisak na programe i agencije u okviru naslova 4.; u tom pogledu podsjeća na svoje stajalište da bi u skladu s privremenim izvješćem o VFO-u financiranje u okviru toga naslova 2024. trebalo povećati za 250 milijuna EUR;
51. ponovno ističe potrebu za provedbom migracijske politike i politike azila koja se temelji na solidarnosti, podijeljenoj odgovornosti i poštovanju ljudskih prava u skladu s vrijednostima Unije i međunarodnim obvezama; naglašava da je rat znatno povećao pritisak na sustave azila i prihvata u državama članicama i da Unija mora pružiti dugoročniju potporu državama članicama primateljicama kako bi se olakšao prihvata i integracija izbjeglica iz Ukrajine, kao i drugih izbjeglica kojima se dodjeljuje međunarodna zaštita, suočilo s nedavnim migracijskim trendovima i osiguralo učinkovito upravljanje migracijama, među ostalim u pogledu učinkovitih, sigurnih i dostojanstvenih postupaka vraćanja i ponovnog prihvata; nadalje, naglašava da je potrebno predvidjeti financijske posljedice pravodobnog sporazuma o Paktu o azilu i migracijama te ojačati Fond za azil, migracije i integraciju s obzirom na njegovu središnju ulogu u osiguravanju uspješne provedbe Pakta; podsjeća na važnu ulogu koju regionalne i lokalne vlasti imaju u procesu integracije na terenu, poštujući pritom nadležnosti država članica; imajući na umu navedeno, odlučuje ojačati Fond za azil, migracije i integraciju za 110 milijuna EUR

u odnosu na nacrt proračuna za 2024. s obzirom na njegov pozitivan doprinos u pružanju hitne potpore izbjeglicama;

52. podsjeća na ključnu ulogu Agencije Europske unije za azil u pružanju potpore državama članicama u pogledu postupaka azila i međunarodne zaštite; predlaže povećanje broja osoblja i razine financiranja Agencije u skladu s njezinim većim radnim opterećenjem;
53. naglašava da su djelotvorno i pravedno upravljanje vanjskim granicama Unije i njihova zaštita ključni za osiguravanje sigurnosti Unije, jamčenje neometane i učinkovite provedbe migracijske politike i politike azila Unije, očuvanje slobodnog kretanja osoba unutar Unije i pravilnog funkcioniranja šengenskog područja; nadalje naglašava potrebu za boljim sprečavanjem nezakonitih migracija kako bi se ranjive osobe zaštitile od mreža za krijumčarenje i trgovinu ljudima te kako bi se riješio problem instrumentalizacije migranata u okviru hibridnih napada; ističe ključnu ulogu Instrumenta za upravljanje granicama i vize (BMVI) u tom pogledu; napominje da Komisija predlaže jačanje BMVI-ja iznad razina financijskog programiranja u nacrtu proračuna, iako ističe da se tim „jačanjem” samo djelomično nadoknađuju ponovljene preraspodjele iz BMVI-ja za financiranje revidiranih mandata agencija; predlaže povećanje odobrenih sredstava za BMVI za 60 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna, među ostalim radi ubrzanja pristupanja Rumunjske i Bugarske šengenskom području i provedbe pilot-programa uspostavljenih u suradnji s Komisijom;
54. ističe potrebu za daljnjim povećanjem odobrenih sredstava i osoblja za agenciju eu-LISA kako bi se osiguralo da ta agencija može provoditi ključne projekte unutarnje sigurnosti i upravljanja granicama; ističe potrebu da Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex) raspolaže potrebnim resursima za učinkovito provođenje svojeg mandata i operativnih aktivnosti te stoga odlučuje vratiti iznose iz nacrta proračuna za tu agenciju;
55. povećava odobrena sredstva za preuzimanje obveza za naslov 4. za 173 941 500 EUR u odnosu na nacrt proračuna te za 193 941 500 EUR u odnosu na čitanje Vijeća; naglašava da bi se, u skladu s privremenim izvješćem o VFO-u, gornja granica za naslov 4. 2024. također povećala za 250 milijuna EUR;

Naslov 5. – Sigurnost i obrana

56. ističe da su se obrambeni izazovi povećali od početka ruske ratne agresije na Ukrajinu, zbog čega je potpora obrambenom sektoru postala važnija nego ikad kako bi se osiguralo da Europa bude siguran kontinent; naglašava potrebu za jačanjem uloge Unije u međunarodnoj sigurnosti i smatra da europska suradnja u području obrane dovodi do veće učinkovitosti, potencijalnih ušteda i pametnije potrošnje te da je ključna za jačanje strateške autonomije Unije; ponavlja da je potrebno brzo povećati obrambene kapacitete i kapacitete industrijske proizvodnje te interoperabilnost država članica, posebno onih na prvoj liniji i stoga najizloženijih trenutačnim prijetnjama;
57. ističe da su poduzeti važni koraci u pogledu Akta o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave na strani potražnje u području obrane i Akta za podupiranje proizvodnje streljiva²³ na strani ponude; napominje da se dvjema uredbama iscrpljuju sve

²³ Uredba (EU) 2023/1525 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. srpnja 2023. o podupiranju proizvodnje streljiva (ASAP) (SL L 185, 24.7.2023., str. 7.).

razlike do gornje granice naslova 5. i zahtijeva upotreba instrumenta fleksibilnosti 2024., uz znatne preraspodjele sredstava iz Europskog fonda za obranu;

58. naglašava da prijedlog STEP-a uključuje dodatna odobrena sredstva za Europski fond za obranu; stoga predlaže da se odobrena sredstva za Europski fond za obranu 2024. povećaju za 625 milijuna EUR u skladu s privremenim izvješćem o VFO-u;
59. napominje važnost „vojne mobilnosti” u omogućavanju državama članicama da pruže brzu potporu u kontekstu rata unapređenjem infrastrukturnih kapaciteta za teški i veliki vojni prijevoz, poboljšanjem prometnih koridora i logistike; ističe da postoji prevelika potražnja za programom, da ima znatan apsorpcijski kapacitet i da će obveze biti u potpunosti preuzete do kraja 2023.; stoga odlučuje da se odobrena sredstva za „vojnu mobilnost” povećaju za 45 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna;
60. povećava odobrena sredstva za preuzimanje obveza za naslov 5. za 670 000 000 EUR u odnosu na nacrt proračuna te za 687 000 000 EUR u odnosu na čitanje Vijeća; ističe da je 625 000 000 EUR njegovih povećanja namijenjeno za STEP; ističe da bi se, u skladu s privremenim izvješćem o VFO-u, gornja granica za naslov 5. 2024. također povećala za 625 milijuna EUR;

Naslov 6. – Susjedstvo i svijet

61. ističe da se, posebice nakon ruske ratne agresije na Ukrajinu, međunarodni kontekst brzo pogoršao zbog prehrambene, energetske i gospodarske krize, koje su drastično povećale pritisak na naslov 6.; žali zbog činjenice da je financiranje u okviru naslova 6. bilo potpuno nedostavno od samog početka VFO-a i da VFO nije uzimao u obzir kontinuirano financiranje potreba izbjeglica iz Sirije, Iraka i drugih zemalja, ne ostavljajući gotovo nikakav prostor za suočavanje s dodatnim izazovima;
62. napominje da je rezerva Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) – Globalna Europa vrlo brzo iscrpljena i iskorištena izvan okvira svoje osnovne svrhe odgovora na nove izazove i prioritete, dok se proračun za humanitarnu pomoć uvelike oslanja na mobilizaciju znatno opterećenog SEAR-a; u tom pogledu ponavlja da bi u skladu s privremenim izvješćem o VFO-u financiranje u okviru toga naslova 2024. trebalo povećati za 2,875 milijardi EUR;
63. naglašava važnost jačanja linije južnog susjedstva u podupiranju političkih, gospodarskih i socijalnih reformi u toj regiji, pružanju pomoći izbjeglicama, posebno sirijskim i palestinskim izbjeglicama, te u omogućavanju potpore duž južnih migracijskih ruta; stoga predlaže da se odobrena sredstva za tu liniju povećaju za 650 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna, među ostalim i kako bi se osiguralo odgovarajuće i predvidljivo financiranje za UNWRA kako bi se odgovorilo na povećane potrebe na terenu;
64. ističe da je rat posebno znatno utjecao na zemlje u istočnom susjedstvu, kao što je Republika Moldova, koje su pružile utočište i pomoć izbjeglicama koje bježe od rata te su se suočile s posljedicama iznimno visoke inflacije i cijena energije i hrane; ističe važnost trajne potpore zemljama kandidatkinjama u provedbi potrebnih reformi povezanih s pristupanjem, jačanju njihove otpornosti te sprečavanju i suzbijanju hibridnih prijetnji; pozdravlja odluku da se Ukrajini i Republici Moldovi dodijeli status zemlje kandidatkinje i ustraje u tome da je potrebno izdvojiti potrebna sredstva kako bi se

podržao njihov pristupni proces; stoga odlučuje povećati odobrena sredstva za Istočno susjedstvo za 450 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna; nadalje predlaže povećanje potpore povezane s pristupanjem u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III) za 50 milijuna EUR 2024. za zapadni Balkan;

65. slaže se s procjenom Vijeća da je Komisija u nacrt proračuna trebala uvrstiti potrebe za humanitarnom pomoći koje proizlaze iz rata; smatra da će, s obzirom na izrazito izazovni međunarodni kontekst, sve veću geopolitičku nestabilnost, sve veće ekstremno siromaštvo te češće prirodne katastrofe i ekstremne vremenske uvjete, potrebe za humanitarnom pomoći 2024. vjerojatno biti znatnije nego što je to Vijeće procijenilo u svojem čitanju; nadalje podsjeća da će humanitarna pomoć Ukrajini i dalje biti obuhvaćena naslovom 6., a ne Instrumentom za Ukrajinu; ističe da je nedovoljan pristup humanitarnoj pomoći najteže pogodio najranjivije skupine, posebno žene i djecu; ističe da se proračun Unije za humanitarnu pomoć u velikoj mjeri oslanjao na SEAR, čime su se sredstva odmaknula od drugih ciljeva SEAR-a i smanjila sposobnost Unije da odgovori na hitne situacije; stoga predlaže da se odobrena sredstva za humanitarnu pomoć povećaju za 550 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna;
66. podsjeća da je pričuva Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju osmišljena tako da se Uniji omogući da spretno i učinkovito odgovori na vanjskopolitičko okruženje koje se mijenja i nove izazove s pomoću proračunske fleksibilnosti; stoga predlaže da se odobrena sredstva u pričuvi 2024. povećaju za 800 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna;
67. ističe svoju potporu provedbi mirovnog sporazuma u Kolumbiji i potrebu za nastavkom relevantnih mjera koje se financiraju u okviru Uzajamnog fonda EU-a za Kolumbiju; stoga predlaže da se odobrena sredstva za geografski program „Sjeverna i Južna Amerika” u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju povećaju za 10 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna; nadalje ponavlja svoju nepokolebljivu predanost zaštiti i promicanju ljudskih prava i temeljnih sloboda na globalnoj razini te povećava dodjelu sredstava za tematski program „Temeljna prava i slobode” za 10 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna;
68. ponovno ističe svoju predanost međunarodnoj dimenziji programa Erasmus+, kojim se omogućuje razmjena mobilnosti u svrhu učenja s partnerskim zemljama diljem svijeta; stoga povećava odobrena sredstva za međunarodnu dimenziju programa Erasmus+ za 10 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna, uz ravnomjernu raspodjelu između Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju i IPA-e III;
69. podsjeća da su kamate na zajmove makrofinancijske pomoći + isplaćene Ukrajini 2023. u iznosu od 18 milijardi EUR trebale pokriti države članice, pri čemu će proračun Unije dati doprinos samo u slučaju dostupnih sredstava; smatra da takva sredstva nisu dostupna te stoga briše tu liniju i smanjuje odobrena sredstva za subvenciju kamatnih stopa u okviru programa makrofinancijske pomoći +;
70. povećava odobrena sredstva za preuzimanje obveza za naslov 6. za 2 525 000 000 EUR u odnosu na nacrt proračuna te za 2 407 100 000 EUR u odnosu na čitanje Vijeća; naglašava da bi se, u skladu s privremenim izvješćem o VFO-u, gornja granica za naslov 6. 2024. povećala za 2,875 milijardi EUR;

Naslov 7. – Europska javna uprava

71. podsjeća da bi se potrošnja u naslovu 7. trebala utvrditi na razini kojom se jamči djelotvorna i učinkovita administracija Unije; u tom pogledu ističe da bi se prijedlogom Komisije za reviziju VFO-a u 2024. smanjila potreba za primjenom jedinstvenog instrumenta za razliku do gornje granice za rashode u okviru naslova 7.;
72. prihvaća stajalište Vijeća za naslov 7. u pogledu dijela III.;

Pilot-projekti i pripremna djelovanja

73. ponavlja da su pilot-projekti i pripremna djelovanja važni kao sredstva za formuliranje političkih prioriteta i uvođenje novih inicijativa koje bi se mogle pretvoriti u trajne aktivnosti i programe Unije; nakon pažljive analize svih podnesenih prijedloga i uzimajući u potpunosti u obzir procjene Komisije o njihovu poštovanju pravnih zahtjeva i provedivosti, donosi ujednačen paket pilot-projekata i pripremnih djelovanja u kojima se odražavaju politički prioriteta Parlamenta; poziva Komisiju da brzo provede pilot-projekte i pripremna djelovanja te pruži povratne informacije o njihovoj uspješnosti i rezultatima postignutima na terenu;

Plaćanja

74. ističe potrebu da se osigura dostatna razina odobrenih sredstava za plaćanje u proračunu za 2024. te kao opće pravilo odlučuje povećati odobrena sredstva za plaćanje u onim linijama u kojima je izmijenjen iznos odobrenih sredstava za preuzimanje obveza; prima na znanje nisku razinu plaćanja koju je Komisija predložila za 2024., koja se može pripisati kašnjenju u provedbi nekih programa zbog njihova kasnog donošenja i poremećaja u projektima zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19; u tom kontekstu ističe rizik od zaostataka u plaćanjima u kasnijim godinama razdoblja VFO-a i za sljedeći VFO te podsjeća na svoje stajalište o reviziji VFO-a u tom pogledu;

Ostali dijelovi

Dio I. – Europski parlament

75. svjestan je ograničenja naslova 7. u aktualnom VFO-u; podsjeća da su ta ograničenja rezultat rezova koje je Vijeće primijenilo na ionako vrlo nizak početni prijedlog Komisije pri postizanju dogovora o aktualnom VFO-u za razdoblje 2021.–2027.; izražava zapanjenost i duboku zabrinutost zbog jednostrane odluke Komisije da smanji procjene Parlamenta za 2024., čime se još jednom prekida tradicija dobre suradnje između tih dviju institucija; podsjeća da su procjene Parlamenta pripremljene i donesene uz posvećivanje posebne pozornosti preporukama Komisije; u tom kontekstu zadržava odobrena sredstva svojeg proračuna za 2024. u iznosu od 2 383 401 312 EUR, u skladu sa svojim procjenama prihoda i rashoda usvojenima na plenarnoj sjednici 20. travnja 2023.; uvrštava proračunski neutralne tehničke prilagodbe koje odražavaju ažurirane podatke koji nisu bili dostupni ranije ove godine;
76. napominje da je, iako je njegov proračun uvršten u dio I. – Europski parlament, Tijelo za europske političke stranke i europske političke zaklade neovisno tijelo Unije; pozdravlja činjenicu da je broj radnih mjesta dodijeljenih Tijelu za europske političke stranke i europske političke zaklade jasno utvrđen u planu radnih mjesta te da je poseban iznos koji se odnosi na osoblje uvršten u proračunske napomene za stavke 1200 i 1400; očekuje da će se te informacije i dalje objavljivati u budućim proračunima; pristaje na to da se članak 502. na toj osnovi ukloni iz proračunske nomenklature od 2024. nadalje;
77. ponavlja prioritete Parlamenta za predstojeću financijsku godinu, osobito usmjeravanje proračuna Parlamenta na njegove ključne funkcije suzakonodavca, djelovanje kao jedan ogranak proračunskog tijela, zastupanje građana i nadgledanje rada drugih institucija, kao i osiguravanje resursa za prioritetne projekte o interakciji s građanima, zeleni Parlament koji promiče uštedu resursa, pristupačni Parlament koji u potpunosti poštuje rodna pitanja te jačanje sigurnosti, kibersigurnosti i razvoja IT-a;
78. u skladu sa svojom navedenom Rezolucijom od 20. travnja 2023. o procjeni prihoda i rashoda za financijsku godinu 2024. i uzimajući u obzir odgovore glavnog tajnika od 19 srpnja 2023.:
- (a) traži od Predsjedništva da se izradi tehničko rješenje kojim bi se zastupnicima u Europskom parlamentu omogućilo da svoje pravo na glasovanje koriste tijekom rodiljnog i očinskog dopusta ili dugoročnog bolovanja;
 - (b) ponavlja svoj zahtjev Predsjedništvu da izmijeni Provedbene mjere za glavu VII. Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europske unije kako bi se osigurala potpuna usklađenost stopa naknada za službena putovanja između triju mjesta rada Parlamenta među dužnosnicima, ostalim službenicima i akreditiranim parlamentarnim asistentima; prima na znanje da nadležne službe Parlamenta izrađuju prijedlog kako bi se to pitanje riješilo i potiče Predsjedništvo da djeluje čim prijedlog bude podnesen;
 - (c) žali zbog kontinuiranog protivljenja Predsjedništva poništavanju odluka od 2. listopada 2000. i 15. prosinca 2014. kojima se izričito zabranjuje sudjelovanje akreditiranih parlamentarnih asistenata u službenim izaslanstvima i službenim putovanjima odbora; ponovno poziva Konferenciju predsjednika i Predsjedništvo da revidiraju provedbene odredbe kojima se uređuje rad

izaslanstava i službena putovanja izvan Europske unije te Odluku o službenim putovanjima odbora izvan triju mjesta rada; ističe činjenicu da bi se takvim preispitivanjem trebala razmotriti mogućnost da akreditirani parlamentarni asistenti prate, pod određenim uvjetima, zastupnike na službenim putovanjima izaslanstava Parlamenta i drugim službenim putovanjima;

- (d) podsjeća Predsjedništvo da je prije donošenja svake velike odluke o pitanjima koja se tiču nekretnina zbog njihova velikog utjecaja na proračun potrebno obavijestiti Odbor za proračune i savjetovati se s njime; pozdravlja politiku održavanja zgrada Parlamenta koju je Predsjedništvo usvojilo 8. ožujka 2021. i kojom se uvode tzv. „putovnice za zgrade”; traži od Predsjedništva da istraži mogućnosti uštede; traži da se provodi proaktivna politika upravljanja nekretninama koja se mora usredotočiti na zelenu obnovu fonda zgrada i jamčiti da Parlament nastoji postići najbolju moguću energetska učinkovitost i tako smanji potrošnju energije i emisije CO₂, kao i tekuće troškova objekata Parlamenta;

Ostali dijelovi (IV. – X.)

79. osuđuje horizontalni pristup Komisije smanjenju procjena institucija kako bi se poštovalo načelo stabilnog broja osoblja i maksimalno povećanje od 2 % za rashode koji se ne odnose na plaće, unatoč inflacijskim pritiscima drugu godinu zaredom i bez obzira na nove zadaće koje su institucijama povjerali Komisija i suzakonodavci;
80. ističe da su najveći dijelovi proračuna institucija utvrđeni zakonskim ili ugovornim obvezama na koje utječe inflacija te da nemaju kontrolu nad stopama inflacije i povećanjem cijena energije; zabrinut je zbog visokih troškova života i rastućih cijena u Luksemburgu, posebno zbog sve većih troškova stanovanja koji izazivaju poteškoće pri zapošljavanju osoblja za sve institucije sa sjedištem u Luksemburgu; traži od svih institucija sa sjedištem u Luksemburgu da riješe taj dugotrajni problem i s luksemburškim kolegama;
81. ističe potrebu da institucije imaju dovoljno osoblja kako bi ispunile svoj mandat; pozdravlja stalne napore koje institucije ulažu kako bi preraspodijelile osoblje i pronašle dodatne načine povećanja učinkovitosti, ali uviđa ograničenja tog pristupa u aktualnom inflacijskom kontekstu kad se on primjenjuje u kombinaciji sa sve većim odgovornostima;
82. za sljedeće propisno opravdane slučajeve povećava razinu odobrenih sredstava ili osoblja iznad razine iz nacrtu proračuna kako bi se institucijama dalo dovoljno sredstava za poštovanje njihovih pravnih i ugovornih obveza te za izvršavanje sve većeg broja zadaća iz njihova mandata na odgovarajući, učinkovit i djelotvoran način; stoga predlaže:
- (a) da se razina odobrenih sredstava zadrži u skladu s procjenama Suda Europske unije i Europskog ombudsmana povećanjem razine odobrenih sredstava iznad razine iz nacrtu proračuna za proračunske linije koje pokrivaju odobrena sredstva povezana s ugovornim i obveznim rashodima;
 - (b) da se djelomično zadrži razina odobrenih sredstava u skladu s procjenama Europskog revizorskog suda, Europskog gospodarskog i socijalnog odbora,

Europskog odbora regija, Europskog nadzornika za zaštitu podataka i Europske službe za vanjsko djelovanje povećanjem odobrenih sredstava iznad razine iz nacrtu proračuna za proračunske linije kojima se pokrivaju odobrena sredstva u vezi s ugovornim i obveznim rashodima;

- (c) da se planovi radnih mjesta povećaju iznad razine iz nacrtu proračuna odgovarajućim odobrenim sredstvima u skladu sa zahtjevima institucija da se Europskom nadzorniku za zaštitu podataka i Europskom odboru za zaštitu podataka omogući da se nose s novim odgovornostima, a djelomično u skladu sa zahtjevima institucija da Europski odbor regija poboljša kapacitete u području kibersigurnosti i da Europska služba za vanjsko djelovanje provede Strateški kompas, ojača centar za odgovor na krizu i unaprijedi kibersigurnost i borbu protiv dezinformiranja.

o

o o

83. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju, zajedno s amandmanima na nacrt općeg proračuna, proslijedi Vijeću, Komisiji, drugim relevantnim institucijama i tijelima te nacionalnim parlamentima.

20.9.2023

MIŠLJENJE ODBORA ZA VANJSKE POSLOVE

upućeno Odboru za proračune

o nacrtu općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2024.
(2023/0264(BUD))

Izvjestiteljica za mišljenje: Carina Ohlsson

PRIJEDLOZI

Odbor za vanjske poslove poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da se zbog sve veće nestabilnosti i sve brojnijih nezapamćenih izazova u neposrednom susjedstvu i međunarodnom okruženju od Unije sve više traži da djeluje s odgovarajućim proračunom;
 - B. budući da Unija mora nastaviti jačati potporu Ukrajini u njezinoj obrani od agresivnog rata Rusije, uključujući vojnom potporom, i odgovarati na druge hitne globalne potrebe kako se budu razvijale;
 - C. budući da je Europska komisija predložila novi Instrument za Ukrajinu s planiranim proračunom do 50 milijardi EUR za razdoblje od 2024. do 2027.;
 - D. budući da je Europski revizorski sud objavio tematsko izvješće br. 14/2023 naslovljeno „Programiranje Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa: sveobuhvatni programi s nedostacima u metodama dodjele financijskih sredstava i praćenju učinka”;
1. pozdravlja činjenicu da je Komisija predstavila prijedlog proračuna koji odgovara gornjoj granici VFO-a od 15 830 milijuna EUR u naslovu 6. u kojem se naglašavaju goleme potrebe u rashodima za vanjsko djelovanje; podsjeća da je Parlament od samog početka smatrao da gornja granica VFO-a u naslovu 6. nije dovoljna s obzirom na geopolitičke potrebe;
 2. čvrsto vjeruje da je potrebna revizija VFO-a kako bi proračun Unije bio svrsishodan u cilju rješavanja globalnih izazova; ističe da su dostatna financijska sredstva ključna za vjerodostojno djelovanje EU-a kao snažnijeg, odlučnijeg i strateški usmjerenijeg aktera na svjetskoj sceni; stoga pozdravlja prijedlog Komisije za reviziju predstavljen 20. lipnja, no smatra da bi za rješavanje različitih izazova u susjedstvu i šire bilo potrebno još veće povećanje u naslovu 6.; čvrsto vjeruje da je financiranje vanjskog djelovanja ključno za stabilnost i sigurnost EU-a u kontekstu ruske agresije na Ukrajinu i zlonamjernog utjecaja u susjedstvu i šire te stoga smatra da je nužno da EU zadrži

svoju trenutačnu stabilizirajuću ulogu; poziva Vijeće da postigne dogovor o reviziji VFO-a prije kraja godine kako bi mogao utjecati na proračun za 2024.; nadalje poziva Komisiju da što prije predstavi detaljnu raščlambu po proračunskim linijama u pogledu predloženih povećanja za 2024. u iznosu od 2 331 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.) kako bi proračunsko tijelo u potpunosti iskoristilo dodatna sredstva iz naslova 6.;

3. napominje da je većina rashoda za vanjsko djelovanje koncentrirana u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI/Globalna Europa) i Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III), u okviru kojih se proračunska sredstva dodjeljuju prema zemljopisnim područjima, čime se osigurava fleksibilnost, ali zbog dosad nezabilježenog pritiska smatra da je hitno potrebno donijeti nove inicijative i prijedloge te poziva na ciljana povećanja, posebno u regijama u krizi čije su potrebe najhitnije;
4. ističe važnost povećanja sredstava za dodatno stalno zaposleno osoblje za uključivanje i racionalizaciju borbe protiv zlonamjernog uplitanja i dezinformacija te učinkovit institucijski ustroj unutar EU-a, primjerice za provedbu struktura utvrđenih u nedavno usvojenom izvješću odbora INGE, uključujući posebnu radnu skupinu ESVD-a Strat Com Far East, radnu skupinu Komisije i Europski centar za prijetnje upletanja i integritet informacija;
5. priznaje da je i dalje potrebno povećati financijsku potporu EU-a agenciji UNRWA u 2024. zbog njezine kritične financijske situacije koja ugrožava njezinu sposobnost da učinkovito ispuni svoju važnu ulogu; ponovno ističe važnost pružanja pomoći agenciji UNRWA jer je ona središnja sastavnica strategije EU-a za promicanje sigurnosti, stabilnosti i razvoja na Bliskom istoku; stoga poziva na povećanje financijske potpore EU-a agenciji UNRWA za 60 milijuna EUR u 2024. kako bi ona mogla nastaviti pružati ključne usluge milijunima palestinskih izbjeglica;
6. napominje da povećanje rashoda za vanjsko djelovanje mora biti popraćeno jačanjem okvira za praćenje i borbu protiv korupcije; poziva Komisiju da u skladu s preporukama Europskog revizorskog suda poveća razinu standardizacije, usporedivosti i transparentnosti rashoda za vanjsko djelovanje; smatra da je dodjela ovlasti Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF) i Uredu europskog javnog tužitelja (EPPO) za praćenje rashoda za vanjsko djelovanje dobar način da se zajamče pravilna potrošnja i doprinos sredstava vanjskim ciljevima EU-a;
7. smatra i dalje da su integracija zapadnog Balkana i napredak reformi tih zemalja, posebno u području vladavine prava, demokracije i temeljnih sloboda, geopolitički prioritet, posebno u kontekstu ruske neizazvane ratne agresije na Ukrajinu, koja se snažno odrazila diljem te regije, ali ustraje u uvjetima u pogledu vladavine prava za svaki euro dodijeljen u okviru proračuna za 2024.; nadalje pozdravlja perspektivu pristupanja Ukrajine i Moldove, međutim ustraje u tome da su potrebna dodatna sredstva za potporu objema zemljama na njihovu putu prema pristupanju; poziva na to da se svi tokovi financiranja postupaka pristupanja strože uvjetuju poštovanjem vladavine prava, posebno na zapadnom Balkanu; poziva na pojačano praćenje reformi u području vladavine prava i izvješćivanje o njima; nadalje, poziva na kontinuiranu potporu bjeloruskim demokratskim snagama kao i na povećanu potporu gruzijskom civilnom društvu i neovisnim medijima te aktivnostima izgradnje mira između

armenskog i azerbajdžanskog društva;

8. naglašava potrebu za usklađenošću, odgovornošću i učinkovitošću financiranja vanjskog djelovanja EU-a; poziva na veću transparentnost i demokratski nadzor financiranja instrumenata za vanjsko financiranje uz pomoć strateškog upravljanja Parlamenta i intenzivnijeg geopolitičkog dijaloga između Parlamenta i Komisije;
9. podsjeća da je Instrumentom pretpristupne pomoći EU-a (IPA III) predviđena stroga uvjetovanost i da se financiranje mora prilagoditi ili čak obustaviti u slučaju znatnog nazadovanja ili trajnog nedostatka napretka u pogledu vladavine prava i temeljnih prava; ponovno poziva Komisiju da izradi smjernice o primjeni mehanizma uvjetovanosti; naglašava da je potrebno dati prednost usklađivanju zemalja pristupnica sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU-a i uzeti to u obzir pri razmatranju bilo kakvog financiranja kako bi se osiguralo da su svi rashodi EU-a u potpunosti u skladu sa strateškim ciljevima i interesima EU-a;
10. poziva Komisiju da uspostavi trajni program osposobljavanja o vanjskom djelovanju EU-a i ZVSP-a za diplomate niže razine iz zemalja kandidatkinja za članstvo u EU-u, koji bi se trebao temeljiti na iskustvu i poukama iz pilot-projekta o Europskoj diplomatskoj akademiji i u potpunosti se uskladiti s budućom trajnom strukturom te akademije; naglašava da bi u tom smislu navedeni program trebao poticati povezivanje s ESVD-om, Europskom komisijom, Vijećem i Europskim parlamentom;
11. naglašava da je potrebno dodijeliti više sredstava za vojnu mobilnost u proračunu za 2024. i tijekom revizije VFO-a. ruski agresivni rat protiv Ukrajine ukazuje na potrebu za povećanjem proračuna za projekte vojne mobilnosti, čime bi se ubrzao vojni odgovor u slučaju agresije te pomoglo u ispunjavanju potreba u pogledu civilne infrastrukture, uključujući željeznički prijevoz ukrajinskih žitarica u morske luke država članica EU-a;
12. poziva na veću potporu neovisnim medijima koji se bore protiv ruskih dezinformacija i propagande, posebno medijima na nacionalnim jezicima zemalja Istočnog partnerstva, medijima na ruskom jeziku u Rusiji i izvan nje, kao i medijima na zapadnom Balkanu i u afričkim zemljama u kojima je aktivna skupina Wagner;
13. ponavlja da bi 2024. trebalo zadržati odgovarajuću razinu financiranja za južno susjedstvo; stoga žali zbog smanjenja od 100 milijuna EUR u odnosu na 2023.;
14. pozdravlja daljnje financiranje humanitarne pomoći i potpore sirijskim izbjeglicama u zemlji i regiji;
15. napominje da je svrha europske suradnje u području obrane zajamčiti veću sigurnost Europe i njezinih građana te smanjiti troškove stvaranjem sinergija; ističe da je rat koji vodi Rusija snažno utjecao na zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku (ZSOP); ističe važnost jamčenja odgovarajuće financijske potpore od strane država članica i preko Europskog fonda za obranu kako bi se oblikovala snažna europska zajednička sigurnosna i obrambena politika (ZSOP), osobito ambiciozne i učinkovite civilne misije i vojne operacije ZSOP-a, te kako bi se povećala sigurnost i strateška autonomija EU-a; smatra da bi se takvim naporima povećala sposobnost Unije da doprinese međunarodnoj stabilnosti, sigurnosti i miru, posebno u pogledu promicanja i poštovanja međunarodnog prava, u bliskoj suradnji s UN-om, NATO-om, OESS-om i savezničkim zemljama, ili

prema potrebi samostalno;

16. snažno pozdravlja činjenicu da je Vijeće u lipnju 2023. donijelo odluku o povećanju ukupne financijske gornje granice Europskog instrumenta mirovne pomoći za 3,5 milijardi EUR, a ukupna financijska gornja granica sada iznosi više od 12 milijardi EUR (u tekućim cijenama); napominje da je Europski instrument mirovne pomoći omogućio dosad nezabilježenu potporu država članica EU-a, uključujući isporuku oružja Ukrajini;
17. pozdravlja novopredloženi Instrument za Ukrajinu i njegov predloženi ukupni iznos od najviše 50 milijardi EUR za razdoblje od 2024. do 2027.; pozdravlja njegov koncept povezivanja planova obnove Ukrajine s procesom pristupanja i poziva Komisiju da osigura da postojeća financijska pomoć bude usmjerena na naše kriterije za pristupanje; prepoznaje potrebu za usklađivanjem instrumenata financijske potpore za učinkovitiju upotrebu i bržu primjenu pomoći; ističe da istodobno područje primjene Instrumenta za Ukrajinu mora biti usklađeno sa zakonodavnim, proračunskim i nadzornim ovlastima Parlamenta;
18. ustraje u tome da se moraju ulagati stalni naponi kako bi se prilagodili postojeći alati za pristupanje i izgradila pravna osnova za Instrument pretpristupne pomoći III u Moldovi i Ukrajini; ističe potrebu za očuvanjem realnih izgleda za pristupanje Ukrajine i Moldove; pozdravlja aktualnu pomoć Gruziji i odobrava potporu pruženu u područjima upravljanja javnim financijama i infrastrukture;
19. ističe važnost prisutnosti EU-a u Africi i naglašava da se vidljivost razvojne pomoći EU-a mora povećati i na razini vlade i na razini lokalne zajednice u partnerskim zemljama; poziva Komisiju da promiče lokalno djelovanje i potiče lokalnu odgovornost za razvojne projekte kako bi se osigurala održivost i uključenost; ističe da bi upotreba strategije Global Gateway i politike participativnog razvoja kao okvira za višerazinsku suradnju mogla imati društveno-gospodarski multiplikacijski učinak diljem svijeta;
20. poziva Komisiju da se uključi u napore s međunarodnim partnerima kako bi se olakšao novi nacionalni dijalog u Tunisu; podsjeća da Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa i memorandum o razumijevanju imaju određene uvjete; snažno potiče Komisiju da osigura njihovo poštovanje i primjenu relevantnih obustava financiranja u slučaju da ti uvjeti nisu ispunjeni;
21. smatra da je financiranje projekata usmjerenih na žene i djevojčice u područjima sukoba i kriza nedovoljno, uključujući projekte povezane s rodno uvjetovanim nasiljem, sprečavanjem sukoba, obnovom i osnaživanjem žena, i da bi ga trebalo proračunski ojačati u svim geografskim regijama uz smislenu sudjelovanje dionika u postupku financiranja; poziva na daljnje jačanje prava afganistanskih žena i djevojčica te, što je najvažnije, na to da im se omogući pristup srednjoškolskom i sveučilišnom obrazovanju, među ostalim putem stipendija EU-a za obrazovanje u školama i na sveučilištima u državama članicama EU-a; posebno smatra da se projektima za aktivno suzbijanje dezinformacija, osobito o tim pitanjima, može dodatno ojačati djelovanje EU-a i pomoći u uspostavi dugoročne stabilnosti;
22. ističe da je važno usmjeriti pozornost na tešku situaciju u Afganistanu i osigurati ključnu potporu lokalnim i međunarodnim organizacijama i pojedincima koji aktivno

promiču prava žena i djevojčica te omogućiti pristup osnovnim javnim uslugama kao što su zdravstvena skrb i obrazovanje;

23. pozdravlja činjenicu da je Komisija u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027. dodatno doradila metodologiju za praćenje rashoda povezanih s rodnom ravnopravnošću, kojom se u obzir uzimaju struktura dotične politike kao i način raspodjele sredstava, a posebno predstavljanje detaljnije *ex post* procjene učinka na rodnu ravnopravnost te kvantitativno izvješćivanje; poziva Komisiju da sveobuhvatno procijeni utjecaj na rodnu ravnopravnost i olakša dostupnost svih relevantnih podataka za praćenje;
24. naglašava važnu ulogu organizacija civilnog društva u zaštiti demokracije i ljudskih prava te poziva na to da im se stave na raspolaganje dodatna sredstva za njihove aktivnosti, posebno one koje se odnose na prava pripadnika zajednice LGBTIQ+;
25. naglašava da su zaštita i promicanje ljudskih prava diljem svijeta i dalje ključni interes vanjskog djelovanja EU-a; ponavlja da je potrebno povećati sredstva za financiranje potpore ljudskim pravima diljem svijeta, posebno u slučajevima zatvaranja građanskih prostora, s posebnim naglaskom na zaštiti boraca za ljudska prava i novinara, posebno onih koji su najugroženiji; poziva na povećanje sredstava za jačanje kapaciteta delegacije Europske unije i ključnih dionika za oblikovanje i provedbu ključnih javnih politika;
26. smatra da je hitno potrebno povećati potporu trećim zemljama u borbi protiv klimatskih promjena; ponovno poziva na donošenje plana financiranja EU-a za ciljeve održivog razvoja jer naslov 6. VFO-a ne osigurava dostatna sredstva za vanjsko djelovanje EU-a da bi se partnerskim zemljama pomoglo u financiranju njihovih strategija za provedbu ciljeva održivog razvoja; naglašava da bi proračun Unije za 2024. trebao biti usklađen s ambicijama Unije da postane klimatski neutralna najkasnije do 2050. te s njezinim međunarodnim obvezama, posebno Pariškim sporazumom i Sporazumom iz Kunminga i Montreala;
27. naglašava da je potrebno kontinuirano raditi na postizanju ciljeva uključivanja klimatskih pitanja i bioraznolikosti, koji su utvrđeni u Međuinstitucijskom sporazumu od 16. prosinca 2020., u proračun Unije i rashode Instrumenta Unije za oporavak; pozdravlja rad u svrhu postizanja transparentnijeg i sveobuhvatnijeg izvješćivanja u proračunskim dokumentima i na internetskoj stranici o uspješnosti te naglašava potrebu za provođenjem dostatnih *ex post* evaluacija s posebnim naglaskom na učinku; poziva Komisiju da pažljivo uzme u obzir zaključke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda o potrošnji sredstava u području klime u okviru proračuna EU-a za razdoblje 2014. – 2020., kao i reviziju uspješnosti iz studenoga 2022.;
28. naglašava da je potrebno osigurati dosljednost između financiranja u području klime i biološke raznolikosti te poziva Komisiju da prilikom predstavljanja nacрта proračuna objavi iznose i udjele rashoda koji će pridonijeti postizanju obaju ciljeva po programu; podsjeća da je načelo nenanošenja bitne štete uključeno u sve aktivnosti Unije izvršenjem proračuna kako je dogovoreno u Međuinstitucijskom sporazumu te stoga naglašava da je hitno potrebno osigurati poštovanje tog načela u cijelom proračunu u svih šest dimenzija i poduzeti potrebne korektivne mjere ako i kada je to potrebno bez nepotrebne odgode;

29. podsjeća na Preporuku Europskog parlamenta od 15. ožujka 2023. o funkcioniranju ESVD-a i snažnijem EU-u na svjetskoj razini, a posebno na poziv da se ESVD-u osiguraju odgovarajuća sredstva; stoga poziva na povećanje plana radnih mjesta za 35 radnih mjesta, dok ESVD razvija i provodi ciljane postupke zapošljavanja koji su posebno usmjereni na trenutačno nedovoljno zastupljene skupine u pogledu geografske ravnoteže, roda i manjina;
30. poziva na to da se posebna pozornost posveti nuklearnoj sigurnosti i pripravnosti na katastrofe s obzirom na ruski agresivni rat protiv Ukrajine i zabrinutost zbog sigurnosti nuklearne elektrane u Zaporizhji te zbog kontinuiranog neuspjeha Lukašenkina režima da zajamči nuklearnu sigurnost bjeloruske nuklearne elektrane u Astravjecu;
31. čvrsto vjeruje da je potrebno znatno povećati humanitarnu pomoć i odrediti jasne ciljeve u pogledu vladavine prava i upravljanja kako bi Unija mogla odgovoriti na nove krize te stoga povećava tu proračunsku liniju za 1 milijardu EUR kako bi se smisleno odgovorilo na dosad nezabilježenu razinu humanitarnih potreba diljem svijeta, pogoršanih ratom u Ukrajini i njegovim globalnim gospodarskim posljedicama, posebno u pogledu nesigurnosti opskrbe hranom; ističe da se sredstva iz pričuve za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR) mogu mobilizirati za krize izvan EU-a tijekom cijele financijske godine.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	20.9.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 49 -: 6 0: 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Javier Nart, Matjaž Nemec, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Anders Vistisen, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Vladimír Bilčík, Angel Dzhambazki, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, Carina Ohlsson, Juozas Olekas, Nikos Papandreou, Mick Wallace, Javier Zarzalejos
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Gheorghe Falcă, Dace Melbārde, Jan-Christoph Oetjen, Juan Ignacio Zoido Álvarez

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

49	+
ID	Anna Bonfrisco
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Gheorghe Falcă, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Dace Melbārde, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Željana Zovko
Renew	Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Georgios Kyrtosos, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Jan-Christoph Oetjen, Hilde Vautmans
S&D	Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Carina Ohlsson, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Nikos Papandreou, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Mounir Satouri, Jordi Solé, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

6	-
ID	Thierry Mariani, Anders Vistisen
NI	Kostas Papadakis
The Left	Giorgos Georgiou, Manu Pineda, Mick Wallace

2	0
ECR	Angel Dzhambazki, Hermann Tertsch

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

20.9.2023

MIŠLJENJE ODBORA ZA RAZVOJ

upućeno Odboru za proračune

o nacrtu općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2024.
(2023/0264(BUD))

Izvjestitelj za mišljenje: Ilan De Basso

PRIJEDLOZI

Odbor za razvoj poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da u kontekstu sve veće geopolitičke nestabilnosti, kriza i prirodnih katastrofa EU mora ojačati svoju ulogu vjerodostojnom suradnjom s partnerskim zemljama u susjedstvu i na globalnom jugu;
 - B. budući da se prema podacima Ureda UN-a za koordinaciju humanitarnih pitanja predviđa da će do kraja 2023. humanitarnu pomoć trebati 339 milijuna ljudi i da EU mora biti spreman isporučiti pomoć u skladu sa svojim obvezama;
 - C. budući da se od početka ruske ratne agresije na Ukrajinu pogoršala već postojeća akutna nesigurnost opskrbe hranom i pothranjenost na globalnom jugu;
 - D. budući da se produbljuje jaz između humanitarnih potreba i resursa; budući da je, prema podacima Službe za praćenje financija Ureda UN-a za koordinaciju humanitarnih pitanja (OCHA), 2022. zadovoljeno samo 57 % potreba za financiranjem; budući da se globalno financiranje humanitarne pomoći i dalje u velikoj mjeri oslanja na vrlo ograničen broj donatora, pri čemu deset najvećih donatora humanitarne pomoći osigurava više od 85 % ukupnih financijskih sredstava;
 - E. budući da bi doprinos iz proračuna Europske unije za 2024. za partnerske zemlje globalnog juga trebao biti usklađen s ambicijama Unije da postane klimatski neutralna najkasnije do 2050., kao i s međunarodnim obvezama Unije, posebno Pariškim sporazumom i Sporazumom iz Kunminga i Montreala, te da bi trebao znatno doprinijeti provedbi europskog zelenog plana, strategije EU-a za bioraznolikost do 2030., strategije „od polja do stola”, akcijskog plana za kružno gospodarstvo, strategije održivosti u području kemikalija i akcijskog plana za nultu stopu onečišćenja;
1. pozdravlja pozornost koja se pridaje naslovu 6. u prijedlogu izmjene VFO-a za razdoblje 2024. – 2027. u vidu povećanja gornje granice za naslov 6. za 10,5 milijardi; naglašava da bi to povećanje trebalo smatrati minimumom koji je potreban kako bi

Unija mogla odgovoriti na različite izazove u trećim zemljama i doprinijeti ispunjavanju obveza iz ciljeva održivog razvoja; apelira na Vijeće da na vrijeme postigne dogovor o izmjeni VFO-a kako bi se ona odrazila već na proračun za 2024.; također poziva države članice da ispune obvezu da najmanje 0,7 % svojeg bruto nacionalnog dohotka namijene službenoj razvojnoj pomoći i u tom pogledu pozdravlja Zaključke Vijeća od 22. svibnja 2023. kojima se države članice potiču da odgovarajući udio, primjerice 10 %, svojeg proračuna za službenu razvojnu pomoć namijene humanitarnom djelovanju; nadalje ističe hitnu potrebu za ulaganjem još većih napora u proširenje baze resursa za humanitarno djelovanje, oslanjajući se na resurse tradicionalnih, novih i potencijalnih donatora, privatnog sektora i drugih dionika, kako bi se riješio problem manjka financiranja humanitarne pomoći;

2. podsjeća da Unija surađuje s velikim brojem zemalja i da će instrumenti EU-a za vanjsko financiranje doprinijeti postizanju međunarodnih obveza i ciljeva na koje je Unija pristala, posebno Programa održivog razvoja do 2030. i njegovih ciljeva održivog razvoja te Pariškog sporazuma;
3. naglašava da je ljudski razvoj, uz postizanje UN-ovih ciljeva održivog razvoja, ključni prioritet Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da razvojna pomoć EU-a prvo dođe do građana; žali što je Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa od početka višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. nedovoljno financiran, čime je nastao jaz između velikih ambicija EU-a na globalnoj sceni i raspoloživih sredstava za njihovo postizanje. podsjeća da su preispitivanje Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa i revizija VFO-a, kojima bi trebalo ponovno prilagoditi proračun EU-a za 2024., ključne prilike da se to promijeni;
4. apelira na Komisiju da poštuje svaki proračunski cilj utvrđen u Uredbi o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, posebno 30 % za klimu, 85 % za rodno osviještenu politiku, 20 % za ljudski razvoj te da dostavi detaljne brojčane podatke o provedbi horizontalnih ciljeva i programiranju za preostalo razdoblje VFO-a, posebno u pogledu klime, migracija, biološke raznolikosti i rodno osviještene politike; napominje da je 2021. udio rezerviranog iznosa kojim se doprinosi cilju u području migracija i prisilnog raseljavanja iznosio 14 %, čime se premašena okvirna ciljna vrijednost od 10 %; s posebnom pozornošću napominje da su migracije glavna sastavnica povećanja gornje granice naslova 6. od 10,5 milijardi EUR u okviru prijedloga za reviziju VFO-a; žali zbog toga što udio rezerviranih iznosa koji doprinose klimatskim ciljevima iznosi 18,5 %, što je drastično ispod cilja od 30 %; zabrinut je zbog toga što, prema navodima Komisije, ciljna vrijednost potrošnje za biološku raznolikost utvrđena za 2026. i 2027. na 10 % najvjerojatnije neće biti dosegnuta te stoga naglašava potrebu za ulaganjem dodatnih napora kako bi se osiguralo da se da ciljna vrijednost dosegne; ističe da manjak sredstava za financiranje bioraznolikosti u razdoblju 2021. – 2030. iznosi oko 18,69 milijardi EUR godišnje i da bi takvo stanje trebalo što prije popraviti;
5. podsjeća da bi barem 85 % novih mjera koje se provode u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa trebalo imati rodnu ravnopravnost kao jedan od glavnih ili bitnih ciljeva, a najmanje 5 % tih mjera trebalo

bi imati rodnu ravnopravnost te prava i osnaživanje žena i djevojčica kao jedan od glavnih ciljeva; pozdravlja činjenicu da je Komisija u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027. dodatno razradila metodologiju za praćenje rashoda povezanih s rodnom ravnopravnošću; poziva Komisiju da holistički procijeni utjecaj rashoda na rodnu ravnopravnost i osigura dostupnost svih relevantnih podataka za praćenje;

6. poziva na dodatna ulaganja za rješavanje zastoja u priznavanju i zaštiti spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, kao i općeg nazadovanja u pogledu prava žena i rodne ravnopravnosti u zemljama u razvoju; u tom pogledu naglašava da bi prednost trebalo dati ciljanoj potpori organizacijama civilnog društva i zajednicama koje se zalažu za poštovanje spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, prava žena, rodne ravnopravnosti te zajednice LGBTIQ+ i drugog marginaliziranog stanovništva;
7. naglašava da je potrebno kontinuirano raditi na dostizanju ciljnih vrijednosti uključivanja klimatskih pitanja i bioraznolikosti, koji su utvrđeni u Međuinstitucijskom sporazumu od 16. prosinca 2020., u proračun Unije i rashode Instrumenta Unije za oporavak; naglašava da je potrebno osigurati dosljednost između financiranja u području klime i bioraznolikosti te poziva Komisiju da prilikom predstavljanja nacрта proračuna objavi količinu i udjele rashoda koji će doprinijeti objema tim ciljnim vrijednostima po programu, uključujući Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa; naglašava potrebu za provođenjem dostatnih *ex post* evaluacija, s posebnim naglaskom na utjecaju projekata na klimu i biološku raznolikost;
8. s velikom zabrinutošću konstatira da je humanitarna pomoć i dalje najopterećeniji instrument u okviru naslova 6.; upozorava da *ad hoc* rješenja u vidu povećanja proračunskih sredstava iz drugih izvora financiranja ili nove raspodjele i preraspodjele sredstava nisu održiva; poziva Komisiju da postavi i zadrži čvrstu osnovu za predvidljivu i principijelnu humanitarnu pomoć jer nije vjerojatno da će se tendencija porasta izvanrednih situacija usporiti, među ostalim zbog humanitarnog učinka sve većeg broja vremenskih nepogoda koje se očekuju do 2027.; također naglašava da je potrebno povećati djelotvornost i učinkovitost humanitarnog sustava i uložiti dodatne napore za smanjenje humanitarnih potreba; podsjeća da Instrument za Ukrajinu, koji je predložen u izmjeni VFO-a, neće biti dovoljan da se iz njega pokriju sve humanitarne potrebe u Ukrajini; traži povećanje od 1 milijarde EUR u proračunskoj liniji za humanitarnu pomoć u odnosu na Komisijin prijedlog, predviđajući potrebe glavnih humanitarnih aktera i uzimajući u obzir da je proračun EU-a za humanitarnu pomoć 2022. nakon nekoliko povećanja dosegno iznos od 2,62 milijarde EUR te da slične potrebe i dalje postoje za 2024.; iznimno je zabrinut zbog sve veće nesigurnosti opskrbe hranom u zemljama u razvoju, koja je dodatno produbljena ratnom agresijom Rusije na Ukrajinu, te poziva Komisiju da podrži partnerske zemlje u pogledu povećanja sigurnosti opskrbe hranom;
9. pozdravlja činjenicu da se Komisija obvezala u proračunu EU-a za razvojnu pomoć povećati udio za obrazovanje s 10 % na 13 %; sa zabrinutošću primjećuje trajno visoku stopu nepismenosti u najslabije razvijenim zemljama; ističe da je nepismenost rodno uvjetovan problem, koji pogađa dvije trećine žena diljem svijeta;
10. podsjeća da žene i djeca snose najveće posljedice ograničenog pristupa humanitarnoj pomoći i da su najizloženiji nasilju i zlostavljanju; poziva da se pri donošenju

proračunskih odluka primjenjuje transverzalan pristup koji u središte stavlja djecu; poziva Komisiju da uvede pokazatelj za djecu kako bi se mogla pratiti vanjska potrošnja Unije na razvoj i zaštitu djece u humanitarnom okruženju, u skladu sa strategijom EU-a o pravima djeteta (2021. – 2024.);

11. izražava zabrinutost zbog financijske situacije Agencije Ujedinjenih naroda za pomoć palestinskim izbjeglicama (UNRWA) te poziva da se 2024. poveća financijska potpora EU-a toj Agenciji kako bi dosegla ukupan iznos od 110 milijuna ne bi li se osiguralo neometano pružanje ključnih usluga jednoj od najugroženijih skupina stanovništva na Bliskom istoku;
12. ponovno potvrđuje ključnu ulogu organizacija civilnog društva kao razvojnih aktera u provedbi programa vanjskog djelovanja EU-a i primjeni vrijednosti Unije; poziva na njihovo aktivno sudjelovanje u izradi proračunskih planova.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	20.9.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 16 -: 2 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Hildegard Bentele, Stéphane Bijoux, Dominique Bilde, Christophe Clergeau, Ryszard Czarnecki, Mónica Silvana González, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Karsten Lucke, Erik Marquardt, Janina Ochojska, Michèle Rivasi, Miguel Urbán Crespo, Bernhard Zimniok
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Frances Fitzgerald, Marlene Mortler, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Róza Thun und Hohenstein

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

16	+
PPE	Hildegard Bentele, Frances Fitzgerald, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Marlene Mortler, Janina Ochojska
Renew	Stéphane Bijoux, Róza Thun und Hohenstein
S&D	Christophe Clergeau, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Erik Marquardt, Michèle Rivasi

2	-
ID	Dominique Bilde, Bernhard Zimniok

1	0
ECR	Ryszard Czarnecki

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

31.8.2023

MIŠLJENJE ODBORA ZA EKONOMSKU I MONETARNU POLITIKU

upućeno Odboru za proračune

o nacrtu općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2024.
(2023/0264(BUD))

Izvjestiteljica za mišljenje: Eva Maria Poptcheva

PRIJEDLOZI

Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

1. poziva na to da se proračunom EU-a za 2024. osigura da sve države članice provedu dobro osmišljena ulaganja usmjerena na budućnost te odgovorne i održive strukturne reforme kako bi se ojačala konkurentnost država članica, stvorilo više prilika za zapošljavanje, ostvarili ciljevi EU-a u pogledu klimatske neutralnosti i biološke raznolikosti te iskoristio puni potencijal gospodarstva EU-a i postigao dugoročan, uključiv i održiv rast te unaprijedila zelena i digitalna tranzicija;
2. poziva na to da proračun Unije za 2024. bude istinski europski proračun kojim se omogućuje i. uspješno rješavanje socijalnih i gospodarskih posljedica rata u Ukrajini, posebno povećanja cijena energije i hrane, ii. promicanje strateške autonomije Unije te iii. ubrzanje provedbe zelenog plana EU-a, RepowerEU-a, Akta o industriji s nultom neto stopom emisija i Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP);
3. smatra da su za dugoročno gospodarsko blagostanje država članica i Unije ključna jednostavna, pouzdana, provediva i odgovorna fiskalna pravila kojima se promiču protucikličke politike usmjerene na budućnost i osigurava održivost javnog duga i deficita; prima na znanje činjenicu da se predloženom reformom okvira gospodarskog upravljanja predviđa veća fleksibilnost za strateška javna ulaganja i državama članicama omogućuju različiti načini smanjenja duga; smatra da je za jačanje fiskalne održivosti i ponovnu izgradnju fiskalne rezerve potrebna strategija odlučne, postupne i realistične fiskalne konsolidacije; podsjeća da tu reformu po mogućnosti treba odobriti prije deaktivacije opće klauzule o odstupanju; naglašava da bi gospodarsko upravljanje na razini EU-a trebalo podlijegati snažnoj demokratskoj odgovornosti i doprinijeti boljoj koordinaciji fiskalne politike;
4. poziva na to da se u proračun za 2024. uključi ciljana potrošnja u područjima koja su ključna za stratešku autonomiju i konkurentnost Unije, kao što su energetika, obrambena sigurnost i vojna mobilnost, klima, bioraznolikost i poljoprivreda, zdravstvo, obrazovanje i reindustrijalizacija u ključnim tehnološkim sektorima, na temelju gospodarskog rasta i stabilnosti cijena te s ciljem postizanja visoke razine zaštite i poboljšanja kvalitete

okoliša;

5. naglašava da bi proračun Unije i nacionalni fiskalno odgovorni porezni poticaji trebali doprinijeti povećanju potrošnje u području istraživanja i razvoja kao ključnog pokretača inovacija i gospodarskog rasta poticanjem i privatnih i javnih ulaganja; naglašava važnost financiranja inovacija u području tehnologija s nultom neto stopom emisija;
6. poziva na odgovarajuća sredstva kako bi se osigurala konkurentnost europskih poduzeća i Unije na međunarodnoj razini te njihova sposobnost privlačenja produktivnih ulaganja i otvaranja kvalitetnih radnih mjesta te kako bi se osiguralo povećanje produktivnosti u kontekstu rastuće međunarodne konkurencije;
7. naglašava da je potrebno provesti odgovarajuću reviziju trenutačnog višegodišnjeg financijskog okvira kako bi se ga se prilagodilo novim okolnostima koje su se pojavile nakon njegova donošenja 2020., među ostalim olakšavanjem potrošnje u strateškim područjima za konkurentnost EU-a;
8. naglašava važnost dodatnih novih vlastitih sredstava EU-a za pokrivanje troškova otplate instrumenta NextGenerationEU, financiranje proračuna EU-a te zelene i digitalne tranzicije; poziva na brzu provedbu globalnog poreznog sporazuma; podsjeća da je dio prihoda ostvarenog u okviru prvog stupa također uključen u prvi paket vlastitih sredstava; prima na znanje spremnost Komisije da dio poreza na dobit prikupljenog u okviru BEFIT-a te porez na financijske transakcije ili porez na financijske aktivnosti budu dio drugog paketa novih vlastitih sredstava, no svjestan je da je porezna politika u nadležnosti država članica, dok se na razini EU-a nastoji postići bolja koordinacija poreznih politika;
9. podsjeća da su dobra fiskalna politika i administrativna suradnja ključne za privlačenje ulaganja i poticanje konkurentnosti europskih poduzeća, čime se povećavaju javni prihodi i mogućnosti zapošljavanja; uviđa da je okvir administrativne suradnje u području oporezivanja složen i stoga poziva na dostatno financiranje programa Fiscalis; ističe da je program Fiscalis ključan program suradnje za države članice i njihova nacionalna porezna tijela kako bi se ostvarili zajednički ciljevi u pogledu borbe protiv poreznih prijevara, utaje poreza i agresivnog poreznog planiranja;
10. smatra da proračun ima važnu ulogu u dovršetku bankovne unije i unije tržišta kapitala; podsjeća da Unija zaostaje za drugim jurisdikcijama u pogledu pristupa poduzeća financiranju;
11. smatra da je olakšavanje pristupa MSP-ova financiranju prioritet Unije; uviđa da se programi za potporu MSP-ovima koje financira EU moraju primjereno financirati i da bi ih trebalo financijski ojačati;
12. podsjeća da bi javna ulaganja trebala biti pokretač daljnjih privatnih ulaganja za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta, stvaranje rasta i jačanje konkurentnosti; stoga poziva na povećanje programa InvestEU;
13. poziva na to da se proračunom pruža potpora Ukrajini dok god traje ruska ratna agresija te da se doprinosi njezinoj obnovi, među ostalim putem Fonda solidarnosti Europske nije i pričuve za pomoć u nuždi; ističe da će nedavno predloženi Instrument za Ukrajinu doprinijeti obnovi, oporavku i modernizaciji Ukrajine te dostupnosti sredstava za

integraciju izbjeglica; uviđa da je Ukrajina primila bespovratna sredstva kao proračunsku potporu i uvjeren je u prednost bespovratnih sredstava kako se ne bi dodatno pogoršao vanjski i javni dug Ukrajine; poziva na to da se zadrži potpora europskih građana za mjere poduzete protiv Rusije i druge mjere potrebne za potporu Ukrajini;

14. ponavlja da bi proračunom trebalo učinkovito podupirati i dopunjavati korištenje sredstava u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, čiji uspjeh ovisi o njegovoj brznoj provedbi u državama članicama, strogoj usklađenosti s Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost te ocjenjivanju koje provodi Europska komisija; izražava zabrinutost zbog povećanja troškova financiranja Mehanizma za oporavak i otpornost uslijed porasta troškova kamata; naglašava važnost sustavne usklađenosti, sinergija i dodane vrijednosti transnacionalnih i prekograničnih projekata u kontekstu Mehanizma za oporavak i otpornost te europskih strukturnih i investicijskih fondova;
15. poziva na određivanje primjerenih dodatnih financijskih i ljudskih resursa za europske nadzorne agencije, posebno za Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo i Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala, uključujući novo Tijelo za suzbijanje pranja novca (AMLA), kako bi se strogo izvršavale zadaće koje su im dodijelili Europski parlament i Vijeće, a koje su se povećale revizijom europskih nadzornih tijela i sektorskim zakonodavstvom; ističe da brzi razvoj u području održivog financiranja, financijske tehnologije, sprečavanja pranja novca, kibernetičke otpornosti i drugih područja podrazumijeva povećane nadležnosti i odgovornosti europskih nadzornih tijela te stoga poziva na to da se im se dodijeli odgovarajući broj osoblja i odgovarajuća financijska sredstva; također poziva da se dodijele odgovarajuća financijska sredstva za borbu protiv poreznih prijevара, utaje poreza i agresivnog poreznog planiranja; smatra da je Promatračnica EU-a za poreze koristan doprinos demokratskoj raspravi i informiranju donositelja odluka te stoga poziva Komisiju da nastavi podupirati njezin rad; naglašava da sve organizacije koje primaju sredstva Unije moraju biti politički neutralne i nepristrane; prima na znanje da se to odnosi i na organizacije koje bi trebale pružati neovisne financijske stručne savjete te na organizacije koje provode istraživanja u području oporezivanja; poziva na odgovarajuće financiranje Tijela za suzbijanje pranja novca (AMLA) kako bi ono moglo stručno obavljati svoje zadaće; ističe sve veću potrebu za jačanjem učinkovitog funkcioniranja mjera EU-a za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma (SPNFT) i potrebnog doprinosa AMLA-e kao izravnog nadzornika i središnje točke integriranog sustava koji se sastoji od same ALMA-e i nacionalnih tijela s ovlastima za nadzor SPNFT-a, čiji je cilj osigurati poštovanje obveza iz tog područja;
16. napominje da, ako je načelo „ne nanosi bitnu štetu” sastavni dio aktivnosti Unije, trebalo bi ga poštovati pri izvršenju proračuna te poduzeti potrebne korektivne mjere ako i kada je to potrebno;
17. napominje da su kohezijska politika te strukturni i investicijski fondovi jedan od stupova Europske unije jer su omogućili stvaranje i razvoj poslovnih projekata u regijama s većim poteškoćama te prijeko potrebna javna ulaganja u tim područjima; poziva države članice da osiguraju učinkovitu i pravodobnu apsorpciju sredstava kohezijske politike, među ostalim modernizacijom i primjerenim zapošljavanjem u svojim upravama, kako bi se ta sredstva upotrebljavala u skladu s njihovom političkom svrhom; poziva na koordiniranu, brzu, učinkovitu i transparentnu provedbu postojećih programa kako bi se postigao istinski oporavak i kohezija Europske unije.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	30.8.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 42 - : 6 0 : 6
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Rasmus Andresen, Anna-Michelle Asimakopoulou, Gunnar Beck, Isabel Benjumea Benjumea, Gilles Boyer, Engin Eroglu, Markus Ferber, Jonás Fernández, Giuseppe Ferrandino, Claude Gruffat, José Gusmão, Enikő Győri, Eero Heinäluoma, Michiel Hoogeveen, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Philippe Lamberts, Aušra Maldeikienė, Costas Mavrides, Siegfried Mureşan, Caroline Nagtegaal, Luděk Niedermayer, Piernicola Pedicini, Kira Marie Peter-Hansen, Sirpa Pietikäinen, Eva Maria Poptcheva, Evelyn Regner, Antonio Maria Rinaldi, Dorien Rookmaker, Alfred Sant, Ralf Seekatz, Pedro Silva Pereira, Irene Tinagli, Ernest Urtaşun
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Marc Angel, Esther de Lange, Nicolaus Fest, Valérie Hayer, Eugen Jurzyca, Andželika Anna Możdżanowska, Johan Nissinen, Tonino Picula, René Repasi, Andreas Schwab, Sven Simon
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Pablo Arias Echeverría, Lina Gálvez Muñoz, Jens Geier, Colm Markey, Alessandro Panza, Tom Vandendriessche

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

42	+
PPE	Pablo Arias Echeverría, Anna-Michelle Asimakopoulou, Isabel Benjumea Benjumea, Markus Ferber, Danuta Maria Hübner, Esther de Lange, Aušra Maldeikienė, Colm Markey, Siegfried Mureşan, Luděk Niedermayer, Sirpa Pietikäinen, Andreas Schwab, Ralf Seekatz, Sven Simon, Tom Vandenkendelaere
Renew	Gilles Boyer, Engin Eroglu, Giuseppe Ferrandino, Valérie Hayer, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Caroline Nagtegaal, Eva Maria Poptcheva
S&D	Marc Angel, Jonás Fernández, Lina Gálvez Muñoz, Jens Geier, Eero Heinäluoma, Costas Mavrides, Tonino Picula, Evelyn Regner, René Repasi, Alfred Sant, Pedro Silva Pereira, Irene Tinagli
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Claude Gruffat, Stasys Jakeliūnas, Philippe Lamberts, Piernicola Pedicini, Kira Marie Peter-Hansen, Ernest Urtasun

6	-
ECR	Michiel Hoogeveen, Eugen Jurzyca, Johan Nissinen
ID	Gunnar Beck, Nicolaus Fest, France Jamet

6	0
ECR	Andželika Anna Możdżanowska, Dorien Rookmaker
ID	Alessandro Panza, Antonio Maria Rinaldi
NI	Enikő Győri
The Left	José Gusmão

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

19.7.2023

MIŠLJENJE ODBORA ZA ZAPOSŁJAVANJE I SOCIJALNA PITANJA

upućeno Odboru za proračune

o općem proračunu Europske unije za financijsku godinu 2024. – svi dijelovi (2023/0264(BUD))

Izvjestitelj za mišljenje: Dragoş Pişlaru

PRIJEDLOZI

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da bi trebalo uzeti u obzir europski stup socijalnih prava, koji su Europsko vijeće, Europski parlament i Europska komisija proglasili u studenome 2017., akcijski plan Komisije za provedbu europskog stupa socijalnih prava od 4. ožujka 2021. i Deklaraciju iz Porta o socijalnim pitanjima, koju su članovi Europskog vijeća usvojili 8. svibnja 2021.,
- B. budući da je Parlament već donio Rezoluciju od 15. prosinca 2022. o jačanju višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027.¹,
 1. poziva na to da Unija 2024. pruži snažan proračunski odgovor na socijalne i gospodarske poteškoće s kojima se Europljani suočavaju zbog inflacije i krize troškova života, u kontekstu ratne agresije nad Ukrajinom i izazova u postpandemijskom razdoblju; posebno je zabrinut zbog toga što visoke cijene energije, hrane i stanovanja te stalni pritisak na osnovne usluge i lance opskrbe pogoršavaju već postojeće socijalne i gospodarske nejednakosti, slabe srednju klasu te pogoršavaju životne i radne uvjete i mentalno zdravlje mnogih radnika i njihovih obitelji; podsjeća da snažan održiv, otporan i uključiv oporavak zahtijeva potpuno iskorištavanje potencijala proračuna EU-a, posebno financijskih sredstava i financijskih instrumenata EU-a u području socijalne skrbi i zapošljavanja; naglašava važnost osiguravanja pojednostavnjenih administrativnih postupaka kako bi se olakšao pristup sredstvima Unije u korist ljudi i poduzeća;
 2. naglašava da bi se proračunom Unije trebale podupirati politike i mjere za olakšavanje pristupa tržištu rada i mobilnosti unutar njega, jačanje konkurentnosti europskih gospodarstava, stvaranje kvalitetnih i održivih radnih mjesta, daljnji razvoj otpornih nacionalnih socijalnih sustava, uz istodobno korištenje resursa i optimizaciju tih sustava kako bi se osiguralo da pomažu u iskorjenjivanju siromaštva, promiču politike uključivanja i povećavaju uzlaznu socijalnu konvergenciju diljem Unije tako da nitko ne

¹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0450.

bude zapostavljen; posebno napominje da je ulaganje u cjeloživotno učenje, prekvalifikacije i usavršavanje ključno za pitanja zelene i digitalne tranzicije; pozdravlja činjenicu da se u zaključcima Socijalnog foruma održanog u Portu 2023. u kontekstu Europske godine vještina ističe kako se snažnim politikama u području vještina, obrazovanja i osposobljavanja može doprinijeti boljem zapošljavanju i bržoj integraciji na tržište rada te potaknuti socijalna uključenost, a ujedno biti izvor samoostvarenja pa time i povećati otpornost i konkurentnost gospodarstva i društva EU-a; ustraje u važnosti ulaganja u socijalnu uključenost i mjere za skupine izložene većem riziku od socijalne oskudice i diskriminacije kao što su djeca, mladi, LGBTIQ+ obitelji ili obitelji sa samohranim roditeljem, osobe s invaliditetom, starije osobe i osobe migrantskog podrijetla; podsjeća da je integracija na tržište rada najugroženijih skupina, kao što su siromašne osobe, osobe s invaliditetom, mladi i starije osobe, nezaposlene osobe, osobito dugoročno nezaposlene osobe, i posebno osobe raseljene zbog ratne agresije nad Ukrajinom, od presudne važnosti;

3. ističe da je kvalificirana radna snaga koja drži korak sa zahtjevima modernog tržišta rada ključna za poticanje gospodarskog rasta i konkurentnosti te doprinosi socijalnom blagostanju; posebno ističe važnost ulaganja u vještine u vrijeme dubokih transformacija na tržištu rada te zelene i digitalne tranzicije; poziva na pružanje financijske i tehničke potpore za stvaranje lokalnih strategija za centre za vještine i razvoj vještina u suradnji s lokalnim agencijama za zapošljavanje; ističe ključnu ulogu koju će akademije vještina uspostavljene u skladu s Uredbom o Aktu o industriji s nultom neto stopom emisija imati u širenju znanja i vještina o tehnologijama s nultom neto stopom emisija koje mogu poboljšati konkurentnost Unije i njezin globalni položaj u industrijama s nultom neto stopom emisija te poziva na proračun od najmanje 102 milijuna EUR za osnivanje i funkcioniranje akademija za razdoblje 2024. – 2027. uz dodjelu 25,5 milijuna EUR za 2024.;
4. ističe ključnu ulogu fondova i financijskih instrumenata Unije, uključujući Mehanizam za oporavak i otpornost (RRF) i RepowerEU, u osiguravanju gospodarski i socijalno održivog, pravednog, uključivog i nediskriminirajućeg oporavka; podsjeća da je Europski socijalni fond plus (ESF+) ključni zamašnjak za jačanje socijalne dimenzije Unije u skladu s načelima europskog stupa socijalnih prava; također ističe važnost Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF), Fonda za pravednu tranziciju (FPT), ReactEU-a i njegovih dodatnih sredstava za ESF+, Inicijative za zapošljavanje mladih (YEI) i Fonda europske pomoći za najpotrebitije (FEAD);
5. prima na znanje prijedlog Komisije da se fondu ESF+ za 2024. dodijeli 16,8143 milijardi EUR; podsjeća da je ESF+ glavni instrument za ulaganje u ljude i izgradnju socijalne zaštite te da mora imati ključnu ulogu u podupiranju država članica u postizanju socijalne kohezije, visoke razine zaposlenosti, odgovarajuće socijalne zaštite te kvalificirane i otporne radne snage spremne za tranziciju na zeleno i digitalno gospodarstvo; traži povećanje sredstava fonda ESF+ kako bi bio dostatno financiran s obzirom na nagli porast troškova života i njegov utjecaj na radnike i njihove obitelji;
6. podsjeća na obvezu država članica u kojima je stopa mladih koji nisu zaposleni, ne obrazuju se i ne osposobljavaju viša od prosjeka Unije da najmanje 12,5 % svojih sredstava iz fonda ESF+ dodijele za provedbu Garancije za mlade; uviđa da se stopa

nezaposlenosti mladih u EU-u smanjuje, iako je taj trend neravnomjerno podijeljen među državama članicama te je i dalje mnogo viši u odnosu na stopu nezaposlenosti opće populacije; stoga ističe da je potrebno nastaviti ulagati u stvaranje kvalitetnih radnih mjesta za mlade te poziva EU i sve države članice da mobiliziraju sva dostupna nacionalna i europska sredstva za promicanje i pružanje pristojnih prilika za rad i kvalitetno osposobljavanje za mlade; poziva države članice da tematsko područje Zapošljavanje i socijalne inovacije (EaSI) Europskog socijalnog fonda plus na najbolji mogući način iskoriste za ulaganja u socijalne inovacije i poticanje mobilnosti radne snage; očekuje da će EaSI 2024., s obzirom na to da je izrada proračuna ponovno usklađena s programiranjem, ostvariti puni režim rada;

7. podsjeća da je europsko jamstvo za djecu na snazi već dvije godine i da je ono ključan instrument u borbi protiv sve većeg siromaštva djece; napominje da su države članice u kratkom roku već uložile oko 9 milijardi EUR u jamstvo za djecu; ponovno poziva na hitno povećanje sredstava za europsko jamstvo za djecu i ističe potrebu za stvaranjem namjenskog proračuna od najmanje 20 milijardi EUR te ustraje u tome da se ta sredstva stave na raspolaganje u okviru revidiranog VFO-a kako bi se mogla uvesti već 2024.; podsjeća i na svoje stajalište da bi sve države članice trebale iskoristiti najmanje 5 % sredstava iz fonda ESF+ u okviru podijeljenog upravljanja za ciljne mjere za borbu protiv siromaštva među djecom i potporu provedbi jamstva za djecu; poziva Europsku komisiju i države članice da u potpunosti iskoriste postojeće mogućnosti financiranja u okviru proračuna EU-a, kao što su ESF+, ReactEU, RRF, kako bi se iskorijenilo siromaštvo djece;
8. ističe demografske izazove u Uniji koji proizlaze iz starenja stanovništva, smanjenja plodnosti i duljeg očekivanog životnog vijeka; naglašava nedostatak odgovora europskih i nacionalnih politika za rješavanje demografskih izazova, obuhvaćajući područja kao što su odgovarajuće stanovanje, dostatne kvalitetne ustanove za skrb i usluge podrške te ustraje u potrebi za ulaganjem u socijalnu infrastrukturu; ističe da aktualne gospodarske nesigurnosti ozbiljno utječu na starije osobe; naglašava da bi se u proračunu trebala istaknuti važnost zaštite i promicanja dobrobiti starijih osoba i njihovih temeljnih prava u EU-u uvođenjem kriterija „dostojanstvena starenja” i osiguravanjem dostatnih sredstava za potporu ulaganjima u stanovanje i pristup njemu kako bi se učinkovito riješili rastući problemi nedostatka cjenovno pristupačnog stanovanja, loših uvjeta stanovanja, stambene isključenosti i beskućništva te promicalo sudjelovanje u društvu, pristup kulturi i sportskim aktivnostima;
9. ponavlja da su žene u većoj mjeri pogođene aktualnim krizama i ratom u Ukrajini te da su izložene većem riziku od nezaposlenosti i socijalne isključenosti; poziva na uključivanje rodno osjetljivog proračuna kako bi se bolje uskladile politike i aktivnosti kojima se promiče ravnopravno sudjelovanje žena na tržištu rada te kako bi se uspostavili sveobuhvatni sustavi za praćenje i mjerenje dodjele proračunskih sredstava za rodnu ravnopravnost te za praćenje i mjerenje sudjelovanja žena na tržištu rada, pristupa zapošljavanju i razlike u plaćama i mirovinama;
10. naglašava da se europski instrument za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) pokazao uspješnim u borbi protiv nezaposlenosti kao posljedice pandemije bolesti COVID-19; nadalje, poziva Komisiju da se nadoveže na instrument SURE kako bi poduprla nacionalne programe za zaštitu

radnih mjesta i očuvanje dohotka radnika, koji se mogu privremeno aktivirati kada se dio EU-a suoči s gospodarskim šokom; ustraje u tome da se produže sve hitne mjere na razini država članica i Unije, posebno one povezane sa zaštitom radnih mjesta i naknadama za dohodak, te da se refinanciraju dok god socioekonomske posljedice rata negativno utječu na tržište rada te dok se gospodarstvo u potpunosti ne oporavi; traži od Komisije da uzme u obzir primjedbe Europskog revizorskog suda u pogledu provedbe i transparentnosti instrumenta SURE;

11. podsjeća da bi se Fondom za pravednu tranziciju trebala pružati potpora područjima i osobama koje se suočavaju s ozbiljnim socioekonomskim izazovima i izazovima u području zapošljavanja koji proizlaze iz procesa tranzicije prema ciljevima Unije do 2030. i klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050.; prima na znanje odobrena sredstva Komisije za 2024. u iznosu od 1,486 milijarde EUR; ističe njegovu važnost za rješavanje socijalnih aspekata tranzicije, posebno za stvaranje nacionalne socijalne infrastrukture i potporu tražiteljima zaposlenja, uključujući usavršavanje i prekvalifikaciju, uz istodobno osiguravanje sigurnosne mreže za one koji su zapostavljeni; ističe potrebu za uspostavljanjem mehanizma za praćenje posljedica zelene tranzicije na socijalnu usklađenost i regionalnu koheziju kako bi se osigurala pravednost i utvrdile potrebe za odgovarajućom javnom potporom;
12. podsjeća da je Izjavom iz Porta od 7. svibnja 2021. postavljen cilj smanjenja broja osoba izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti za najmanje 15 milijuna do 2030., što obuhvaća najmanje 5 milijuna djece; smatra da postoji potreba za većim ambicijama u pogledu stvarnog iskorjenjivanja siromaštva i socijalne oskudice; prima na znanje da bi se 2024. iz proračuna fonda ESF+ u okviru podijeljenog upravljanja trebalo dodijeliti 4,8 milijardi EUR za pomoć u hrani i osnovnu materijalnu pomoć za najpotrebitije, čime se premašuje postavljeni cilj od 4 % i ističe zabrinjavajući porast broja potrebitih osoba; poziva države članice da osiguraju da se kućanstva s niskim dohotkom obuhvate mjerama kojima se smanjuje njihova izloženost rastućim troškovima energije (izolacija, solarni paneli); nadalje potiče države članice da osiguraju dodatna sredstva za potporu svim kućanstvima i poduzećima u njihovim nastojanjima da smanje potrošnju energije u okviru zelene tranzicije; naglašava da beskućništvo pogađa mnoge odrasle osobe i djecu te da se mora učinkovito spriječiti i riješiti;
13. žali zbog daljnjeg smanjenja dodijeljenih sredstava za proračunsku liniju 07 20 04 06 (Posebne nadležnosti u području socijalne politike, uključujući socijalni dijalog); ističe da je snažan socijalni dijalog ključno obilježje europskog socijalnog modela; podsjeća na predanost Unije promicanju uloge socijalnih partnera i olakšavanju socijalnog dijaloga, u skladu s člankom 152. Ugovora o funkcioniranju Europske unije; naglašava da je potrebno osigurati odgovarajuću potporu socijalnom dijalogu i razviti i poboljšati kapacitete socijalnih partnera te povećati dodjelu sredstava za tu proračunsku liniju, uzimajući u obzir i inflaciju; nadalje podsjeća da je ključno zajamčiti odgovarajuću potporu za mjere informiranja i osposobljavanja za radničke organizacije, uzimajući u obzir i utjecaj inflacije na rashode za osoblje u proračunima sindikalnih instituta; u tom okviru traži povećanje sredstava za proračunsku liniju 07 20 04 09 (Mjere informiranja i osposobljavanja za organizacije radnika); zabrinut je zbog toga što realne plaće trenutačno padaju zbog inflacije i niza izvanrednih cjenovnih šokova u području energije; smatra da hitno treba povećati plaće kako bi se održala unutarnja potražnja i

uključiv rast te smanjio utjecaj dvostruke krize na radnike i kućanstva; smatra da su potrebni dodatni naponi u okviru proračuna EU-a i VFO-a kako bi se socijalnim partnerima pomoglo da postignu porast plaća primjenom tripartitnih okvira za jačanje kapaciteta, čime bi se ubrzao očekivani pozitivan učinak predložene direktive na primjerene minimalne plaće i njezina brza provedba;

14. podsjeća na ključnu ulogu pilot-projekata i pripremnih djelovanja u provjeri novih političkih inicijativa i prikupljanju podataka u području zapošljavanja i socijalne uključenosti; poziva Komisiju da nepristrano ocijeni prijedloge pilot-projekata i pripremnih djelovanja na temelju pravne i financijske procjene, u skladu s Međuinstitucijskim sporazumom; nadalje poziva Komisiju da pojača dijalog s Europskim parlamentom o tome kako bi inovativne ideje mogle postati prihvatljive za nove pilot-projekte te da pruži detaljne, jasnije i transparentnije povratne informacije i objašnjenja svojih procjena, s konkretnim primjerima djelovanja Unije za koje se smatra da „obuhvaćaju” prijedloge; također podsjeća da provedba usvojenog pilot-projekta/pripremnog djelovanja mora biti vjerna prijedlogu;
15. podsjeća da agencije Eurofound, EU-OSHA, Cedefop, ETF i ELA imaju važnu ulogu u pružanju specijaliziranih znanja institucijama i zemljama Unije, posebno o pitanjima zapošljavanja i socijalnim pitanjima, te da one moraju dobiti potrebne financijske i ljudske resurse za ispunjenje rastućih zadaća; napominje da su projekcije za agencije za 2024. u skladu s proračunskim programiranjem i da je za Eurofound drugu godinu zaredom planiran dodatni iznos (650 000 EUR za 2024.) kako bi mu se pomoglo u nošenju s naglim povećanjem koeficijenta korekcije u Irskoj; ponavlja svoj prethodni poziv² da se podupre poziv ELA-e da se 15 radnih mjesta upućenih nacionalnih stručnjaka pretvori u radna mjesta za privremene djelatnike i da se uspostave dva dodatna radna mjesta ugovornog osoblja, bez učinka na proračun, kako bi se mogli privući i zadržati potrebni ljudski resursi za ispunjavanje zadaća te agencije i kako bi se udio upućenih nacionalnih stručnjaka koji rade u ELA-i približio standardnoj situaciji u drugim agencijama EU-a; smatra da bi trebalo bolje iskoristiti stručno znanje decentraliziranih agencija;
16. podsjeća na važnost proračunske odgovornosti i određivanja prioriteta, istodobno naglašavajući važnost fleksibilnosti i dostatnih resursa za odgovore na velike krize i rješavanje njihovih posljedica na društvo i rad; ponovno izražava zabrinutost zbog toga što trenutačna visoka inflacija stvara velik pritisak na gornje granice VFO-a jer nestaju razlike do gornjih granica potrebne za rješavanje najvećih izazova u godišnjem proračunskom postupku i dugoročnih ciljeva EU-a; stoga ponovno poziva na hitnu, sveobuhvatnu i ambicioznu reviziju aktualnog VFO-a; smatra da prijedlog Komisije u tom pogledu nije ravan ambicijama EU-a da se uhvati u koštac s aktualnim i budućim socijalnim izazovima; pozdravlja predanost ulaganju u europski suverenitet, no žali zbog nedostatka ambicije prijedloga Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP) i ponavlja svoj poziv na uspostavu punopravnog Europskog fonda za suverenitet³ kako bi se osigurala strateška autonomija EU-a, uključujući ulaganje u ljudski kapital i kvalificiranu radnu snagu, promicao uključiv pristup kvalitetnim radnim mjestima i riješio problem nedostatka radne snage i vještina ključnih za glavne gospodarske i industrijske sektore; naglašava važnost mobilizacije novih sredstava kako

² https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0191_HR.pdf

³ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0053_HR.pdf

bi se spriječilo preusmjeravanje sredstava iz fonda ESF+ s ostvarivanja njegovih posebnih ciljeva; ističe potrebu za čvrstim i održivim planom za pokrivanje povećanih troškova kamata na otplatu duga u okviru instrumenta Next Generation EU; u potpunosti podržava daljnju financijsku pomoć Ukrajini i pozdravlja nedavno predloženi Instrument za Ukrajinu;

17. poziva Komisiju da izradi odgovarajuću strategiju za uključivanje socijalnih ciljeva u potrošnju Unije; smatra da je potrebna metodologija uključivanja socijalne komponente u proračun Unije kako bi se osiguralo da sve politike koje financira Unija podupiru 20 načela definiranih u europskom stupu socijalnih prava te da se svom potrošnjom Unije doprinosi europskim socijalnim ciljevima; ustraje u tome da pravila kojima se uređuje upotreba sredstava Unije moraju osiguravati i poboljšati usklađenost s najvišim socijalnim pravima i demokratskim načelima te da moraju biti usklađena s europskim stupom socijalnih prava, ciljevima održivog razvoja i temeljnim pravima radnika; traži da se tim odredbama omogući pristup javnim sredstvima samo onim poslodavcima koji poštuju prava radnika i primjenjive radne uvjete; traži da uvjetovanje socijalnim aspektima u pravilima o javnoj nabavi i koncesijama bude učinkovitije te da se poprati učinkovitim sankcijama; potiče Europsku komisiju da razmotri stvaranje sveobuhvatne baze podataka, uz podatke Eurostata i u vezi s njima, kojom bi se omogućilo pravodobno i pouzdano praćenje kretanja u području zapošljavanja, životnih uvjeta i industrijskih odnosa; smatra da bi se trebalo na odgovarajući način pozabaviti otkrivanjem socijalnih rizika i uzimati u obzir različite učinke na zapošljavanje i dugoročnu nezaposlenost u određenim sektorima industrije; stoga poziva Komisiju da predstavi metodologiju za praćenje rashoda povezanih s ciljevima održivog razvoja u okviru socijalnog proračuna EU-a na temelju načela europskog stupa socijalnih prava i pregleda socijalnih pokazatelja te pokazatelja dobrobiti za mjerenje ukupnog učinka različitih sredstva, instrumenata i mehanizama koji se financiraju u okviru VFO-a i NGEU-a⁴;
18. smatra da su zaštita i promicanje načela višejezičnosti ključni jer se njime promiče kvaliteta demokratskog sudjelovanja i transparentnost; u tom pogledu poziva na odgovarajuće povećanje financiranja usluga usmenog i pismenog prevođenja u institucijama EU-a, uključujući Parlament i Komisiju, te na osiguravanje maksimalne internalizacije tih usluga i jamčenje zdravlja i sigurnosti na radu radnika koji te usluge pružaju;
19. traži da se u proračunu EU-a za 2024. obrati pozornost na potrebe otoka, najudaljenijih regija i područja, ruralnih ili udaljenih područja, manje pristupačnih periferija, planinskih područja ili područja koja zaostaju te na odnose s njima jer su oni posebno pogođeni socijalnim i gospodarskim posljedicama aktualnih kriza i osjetljiviji su na negativne učinke klimatskih promjena;

⁴ Stajalište odbora EMPL u obliku amandmana na smjernice za proračun za 2024. – dio III., 2. ožujka 2023. EMPL_AD(2023)745178 PE745.178v01-00

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	18.7.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 34 - : 3 0 : 4
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Jarosław Duda, Cindy Franssen, Chiara Gemma, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Irena Joveva, Katrin Langensiepen, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Jörg Meuthen, Max Orville, Sandra Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mounir Satouri, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tomáš Zdechovský
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Alex Agius Saliba, Carmen Avram, Gheorghe Falcă, Aurore Lalucq, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Ralf Seekatz
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Andrey Novakov, Helmut Scholz

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

34	+
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Gheorghe Falcă, Cindy Franssen, Andrey Novakov, Ralf Seekatz, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Irena Joveva, Max Orville, Dragoş Pîslaru
S&D	Alex Agius Saliba, Marc Angel, Carmen Avram, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Aurore Lalucq, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Daniela Rondinelli
The Left	Sandra Pereira, Helmut Scholz, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri

3	-
ECR	Pirkko Ruohonen-Lerner
ID	Dominique Bilde
NI	Jörg Meuthen

4	0
ECR	Chiara Gemma, Elżbieta Rafalska
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

30.8.2023

MIŠLJENJE ODBORA ZA OKOLIŠ, JAVNO ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE

upućeno Odboru za proračune

o nacrtu općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2024. – svi dijelovi (2023/0264(BUD))

Izvjestitelj za mišljenje: Pascal Canfin

PRIJEDLOZI

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. naglašava da proračun Unije za 2024. dolazi u ključnom trenutku, i u pogledu ostvarivanja strateških ciljeva Unije, kao što je provedba europskog zelenog plana i geopolitička situacija s obzirom na aktualnu rusku ratnu agresiju u Ukrajini, i u pogledu kraja devetog parlamentarnog saziva Europskog parlamenta i mandata Komisije;
2. naglašava da je Unija, usprkos tome što se suočila s dosad nezabilježenim okolnostima ničim izazvane i neopravdane ruske ratne agresije protiv Ukrajine, pandemije bolesti COVID-19 i prirodnih katastrofa, odlučno odgovorila i brzo upotrijebila proračun Unije kao jedan od svojih ključnih alata;
3. ističe da su klimatske promjene i gubitak bioraznolikosti najveća složena prijetnja dugoročnoj sigurnosti Unije, uključujući sigurnost opskrbe hranom, te da dodatno potiču inflacijske pritiske; naglašava da će ubrzanje zelene tranzicije ojačati dugoročnu stratešku autonomiju, gospodarsku sigurnost i otpornost Unije te poboljšati dobrobit njezinih građana;
4. naglašava da je prilagodbu klimatskim promjenama važno uključiti u sve relevantne politike i programe koje financira Unija kako bi se omogućio brz odgovor na krizne situacije kao što su nedavne poplave, požari, pandemije i drugi nepredviđeni događaji; ističe trajnu važnost osiguravanja odgovarajućeg financiranja Mehanizma Unije za civilnu zaštitu kako bi Unija bila u stanju odgovoriti na takve hitne situacije; naglašava da se potrebno bolje pripremiti za klimatske katastrofe i to jačanjem kapaciteta za prilagodbu i uvođenjem mjera za prilagodbu klimatskim promjenama na razini Unije, uključujući testiranje na stres otpornosti ključne infrastrukture od europske važnosti u odnosu na scenarij globalnog zagrijavanja od 1,5 do 4 °C kako bi se smanjila ranjivost na učinke klimatskih šokova; ističe da je potrebno prepoznati važnost koju programi Unije imaju u osiguravanju ulaganja i potpore za sprečavanje zdravstvenih kriza i jačanje otpornosti Unije;

5. podsjeća da bi Mehanizam za oporavak i otpornost trebao doprinijeti uključivanju bioraznolikosti i klimatskih mjera u politike Unije, omogućivanju pravedne tranzicije i financiranju oporavka od pandemije te modernizaciji i pripravnosti sustava zdravstvene zaštite; poziva Komisiju i države članice da osiguraju potpunu provedbu plana REPowerEU kako bi se ubrzalo uvođenje obnovljivih izvora energije i povezanih tehnologija u cilju ubrzavanja zelene tranzicije i okončanja ovisnosti o ruskim fosilnim gorivima;
6. ističe da je potrebno osigurati da se načelo nenanošenja znatne štete uključi u sve aktivnosti Unije izvršenjem proračuna prema prijedlogu Komisije o izmjeni Financijske uredbe u skladu s obvezom održivog financiranja i zelene tranzicije koju je Unija preuzela;
7. ističe prekograničnu prirodu okolišnih i klimatskih izazova te potrebu za koordiniranim pristupom; podsjeća da je hitno potrebno obnoviti prirodni kapital Ukrajine te naglašava da su proračun Unije za 2024. i Višegodišnji financijski okvir (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. ključni za održavanje vodstva i vjerodostojnosti Unije u području klime u odnosu na međunarodne partnere;
8. naglašava da bi proračun Unije za 2024. trebao zadržati zelenu tranziciju kao jedan od svojih prioriteta i biti usklađen s ambicijama Unije da postane klimatski neutralna najkasnije do 2050. te s njezinim međunarodnim obvezama, osobito s Pariškim sporazumom i Sporazumom Kunmin–Montreal, te znatno doprinijeti provedbi europskog zelenog plana i Osmog programa djelovanja za okoliš;
9. ponavlja svoj poziv na postupno ukidanje štetnih subvencija i na usklađenost svih fondova i programa Unije; ustraje u tome da projekti i programi koji nisu u skladu s ciljem ograničavanja globalnog zatopljenja na temperaturu ispod 1,5°C ni s ciljem zaustavljanja i preokretanja trenda gubitka bioraznolikosti ne bi smjeli biti prihvatljivi za potporu iz proračuna Unije;
10. naglašava da je potreban kontinuirani rad na postizanju ciljeva uključivanja klimatskih pitanja i bioraznolikosti, koji su utvrđeni u Međuinstitucijskom sporazumu od 16. prosinca 2020., u proračun Unije i rashode Instrumenta Unije za oporavak te poziva da se prilikom izrade proračuna za 2024. uloži više truda kako bi se postigle te razine potrošnje; žali što Komisija još uvijek nije objavila metodologiju za *ex ante* označivanje rashoda koji doprinose zaustavljanju i preokretanju trenda gubitka bioraznolikosti; ističe da se u okviru proračuna Unije za 2024. moraju uložiti dodatni naponi kako bi se osiguralo postizanje ciljeva potrošnje u području bioraznolikosti za 2026. i 2027.; ističe da nedostatak sredstava za financiranje bioraznolikosti u razdoblju od 2021. do 2030. iznosi oko 18,69 milijardi EUR godišnje¹ i da bi ga trebalo što prije otkloniti; poziva Komisiju da pažljivo uzme u obzir zaključke Tematskog izvješća 09/2022 Europskog revizorskog suda naslovljenog „Potrošnja sredstava u području klime u okviru proračuna EU-a za razdoblje 2014. – 2020.“, kao i reviziju uspješnosti iz studenoga 2022.;
11. prima na znanje procjene Komisije na temelju *ex ante* metodologije da će ukupna

¹ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/793eb6ec-dbd6-11ec-a534-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-258471562>

financijska sredstva za borbu protiv klimatskih promjena u proračunu Unije doseći 58 134 milijuna EUR, što predstavlja udio od 31,9 %; sa zanimanjem iščekuje da Komisija 2023. predstavi metodologiju za praćenje rashoda povezanih s borbom protiv klimatskih promjena, koji se temelje na učinku (prema učinku emisija CO₂), kao nadopunu metodologiji koja se temelji na namjeri (korištenjem klimatskih koeficijenata Unije); poziva na daljnji rad na razlikovanju ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, kako je definirano u Međuinstitucijskom sporazumu;

12. naglašava da je potrebno osigurati dosljednost između financiranja u području klime i bioraznolikosti te poziva Komisiju da prilikom predstavljanja nacрта proračuna objavi količinu i udjele rashoda koji će doprinijeti obama ciljevima po programu;
13. pozdravlja činjenicu da je Komisija dodatno razvila metodologiju za praćenje izdataka za rodnu ravnopravnost u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027., u kojoj se razmatraju oblikovanje politika i dodjela sredstava te se posebno predviđa *ex post* procjena utjecaja na rodnu ravnopravnost na detaljnijoj razini i izvješćivanje o količinama; poziva Komisiju da holistički procijeni utjecaj na rodnu ravnopravnost i omogući dostupnost svih relevantnih podataka za praćenje;
14. pozdravlja dogovore koje su suzakonodavci postigli u pogledu velikog dijela predmeta iz paketa „Spremni za 55 %”; poziva Komisiju i države članice da održe i dodatno ojačaju zamah i postignuća za potpunu provedbu tog paketa; pozdravlja reviziju zakonodavstva Unije o farmaceutskim proizvodima; podsjeća na to da Unija treba rješavati probleme manjka lijekova i uskih grla u lancima opskrbe; podsjeća na to da su sustavi zdravstvene zaštite u Uniji preopterećeni od pandemijskih godina; poziva na veće javno ulaganje u rješavanje nezadovoljenih medicinskih potreba u Uniji i razvoj antibiotika nove generacije;
15. naglašava važnost stalne potpore proračuna Unije za agencije Unije čija uloga postaje sve važnija u ovim vremenima dosad nezabilježenih okolnosti; podsjeća da agencije Unije čije su aktivnosti u nadležnosti Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (EEA, ECHA, EMA, ECDC i EFSA) moraju imati odgovarajuća financijska sredstva i osoblje kako bi se pravilno ispunile nove mjere predviđene u okviru usvojenih i predstojećih prijedloga; naglašava da bi smanjenje broja zaposlenih u tim agencijama Unije moglo ugroziti, među ostalim, ostvarenje europskog zelenog plana ili uspješno upravljanje rizicima za javno zdravlje te stvaranje europske zdravstvene unije, koja se temelji na europskom prostoru za zdravstvene podatke;
16. podsjeća da je u proračunu Unije za 2024. potreban godišnji proračun usklađen s provedbom strategije za bioraznolikost do 2030., strategije „od polja do stola”, akcijskog plana za kružno gospodarstvo, strategije održivosti u području kemikalija i akcijskog plana za nultu stopu onečišćenja; u skladu s time poziva da se poveća proračunska potpora za novi program LIFE i Fond za pravednu tranziciju kao i za sve druge programe kojima se podupire i štiti očuvanje prirode;
17. naglašava da je važno povećati održivost i otpornost zdravstvenih sustava te istodobno smanjiti razlike u jednakom i pravednom pristupu zdravstvenoj skrbi i lijekovima; naglašava da bi rashodi za zdravstvo trebali slijediti pristupe „jedno zdravlje” i

„zdravlje u svim politikama”; uviđa važnost koju programi Unije imaju u osiguravanju ulaganja i potpore za sprečavanje prekograničnih zdravstvenih kriza i jačanje otpornosti zdravstvenih sustava i infrastrukture; naglašava da je potrebno nastaviti s borbom protiv raka u Uniji u skladu s planom za borbu protiv raka i osiguravanjem odgovarajućeg financiranja, sa snažnim naglaskom na mjerama kojima se ostvaruju konkretni rezultati za građane; poziva na daljnje djelovanje i financiranje radi rješavanja problema povezanih s antimikrobnom otpornošću;

18. poziva na to da se u proračunu Unije za 2024., uz program „EU za zdravlje”, poveća razina potpore europskoj zdravstvenoj uniji; naglašava da bi trebalo dodijeliti dostatna sredstva za povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj u području zdravstva, među ostalim u poboljšanje pripravnosti na pandemije i upravljanja njima; ponovno izražava zabrinutost i žali zbog toga što je više od 50 % proračuna programa „EU za zdravlje” dodijeljeno za operativne rashode Komisijina tijela za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize (DG HERA) te naglašava da je važno odgovarajuća sredstva dodijeliti za aktivnosti predviđene Uredbom „EU za zdravlje”; naglašava važnost poboljšanog sustava vlastitih sredstava Unije kako bi se financirali ciljevi Unije u području zdravlja, okoliša i klime te doprinijelo povratu duga u okviru instrumenta NextGenerationEU; pozdravlja dogovorene povezane odredbe koje se, među ostalim, odnose na sustav EU-a za trgovanje emisijama (EU ETS) i mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM) te poziva države članice da što prije usvoje novi paket o vlastitim sredstvima, koji je Komisija predložila 14. prosinca 2021.; poziva na to da se u predstojećem drugom paketu vlastita sredstva Unije jače povežu s okolišnim i klimatskim politikama;
19. naglašava da treba razmotriti dodatne mjere potpore za jačanje strateške neovisnosti Unije te smanjenje njezine ovisnosti o trećim zemljama u vezi s proizvodnjom ključnih lijekova;
20. naglašava da je proračun Unije središnji element tranzicije te da je ključan za stvaranje zelenije, održivije, otpornije, konkurentnije i društveno uključivije Unije u kojoj je pristup zdravstvenoj skrbi pravedan i univerzalan.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	29.8.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 57 -: 5 0: 6
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Maria Arena, Traian Băsescu, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Agnès Evren, Helène Fritzon, Malte Gallée, Gianna Gancia, Teuvo Hakkarainen, Anja Hazekamp, Martin Hojsik, Jan Huitema, Karin Karlsbro, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Javi López, César Luena, Marina Measure, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolores Montserrat, Ville Niinistö, Nikos Papandreu, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Erik Poulsen, Frédérique Ries, Sándor Rónai, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone, Christine Schneider, Ivan Vilibor Sinčić, Maria Spyragi, Nils Torvalds, Edina Tóth, Achille Variati, Petar Vitanov, Mick Wallace, Pernille Weiss, Michal Wiezik, Anna Zalewska
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Stefan Berger, Asger Christensen, Christophe Clergeau, Margarita de la Pisa Carrión, Nicolás González Casares, Max Orville, Massimiliano Salini, Christel Schaldemose, Susana Solís Pérez, Nicolae Ștefănuță, Sarah Wiener
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Pietro Bartolo, Maria da Graça Carvalho, Marie Dauchy, Daniel Freund, Marisa Matias, Kira Marie Peter-Hansen, Kathleen Van Brempt, Viola von Cramon-Taubadel, Lucia Vuolo

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

57	+
PPE	Traian Băsescu, Stefan Berger, Alexander Bernhuber, Maria da Graça Carvalho, Agnès Evren, Peter Liese, Dolors Montserrat, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Massimiliano Salini, Christine Schneider, Maria Spyragi, Lucia Vuolo, Pernille Weiss
Renew	Pascal Canfin, Asger Christensen, Martin Hojsik, Jan Huitema, Karin Karlsbro, Max Orville, Erik Poulsen, Frédérique Ries, Susana Solís Pérez, Nils Torvalds, Michal Wiezik
S&D	Maria Arena, Pietro Bartolo, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Christophe Clergeau, Cyrus Engerer, Heléne Fritzon, Nicolás González Casares, Javi López, César Luena, Nikos Papandreou, Sándor Rónai, Christel Schaldemose, Kathleen Van Brempt, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Anja Hazekamp, Marisa Matias, Marina Mesure, Silvia Modig, Mick Wallace
Verts/ALE	Bas Eickhout, Daniel Freund, Malte Gallée, Tilly Metz, Ville Niinistö, Jutta Paulus, Kira Marie Peter-Hansen, Nicolae Ștefănuță, Viola von Cramon-Taubadel, Sarah Wiener

5	-
ECR	Sergio Berlato, Teuvo Hakkarainen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Marie Dauchy
NI	Ivan Vilibor Sinčić

6	0
ECR	Joanna Kopcińska, Anna Zalewska
ID	Gianna Gancia, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone
NI	Edina Tóth

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

15.9.2023

PISMO ODBORA ZA INDUSTRIJU, ISTRAŽIVANJE I ENERGETIKU

g. Johan Van Overtveldt
Predsjednik
Odbor za proračune
BRUXELLES

Predmet: Mišljenje u obliku pisma o općem proračunu Europske unije za financijsku godinu 2024. – svi dijelovi (2023/0264(BUD))

Poštovani g. predsjedniče,

u okviru navedenog predmeta, Odbor za industriju, istraživanje i energetiku zadužen je za podnošenje mišljenja Vašem odboru. Na svojoj sjednici od 27. listopada 2022. to je mišljenje odlučio podnijeti u obliku pisma. Odbor je pitanje razmotrio na svojoj sjednici od 23. svibnja 2023. te je na sjednici od 19. rujna 2023. usvojio mišljenje.

Odbor za industriju, istraživanje i energetiku poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. podsjeća da bi proračun Unije za 2024. trebao biti usklađen s ciljevima europskog zelenog plana i industrijskog plana u okviru zelenog plana, kao i s ciljevima klimatske neutralnosti EU-a i Pariškog sporazuma; smatra da bi se proračunom EU-a trebala osigurati dostatna sredstva za održivi rast i doprinijeti odgovarajućoj potpori građanima i poduzećima koji su najviše pogođeni višestrukim krizama te njihovim socijalnim i ekonomskim posljedicama; trebalo bi nastaviti ispravljati posljedice ruske ratne agresije izravnom potporom Ukrajini i jačanjem otvorene strateške autonomije Unije, kao i njezine energetske neovisnosti, digitalne tranzicije, kibernetičke sigurnosti i obrambenih sposobnosti;
2. ustraje u tome da je potrebno povećati ulaganja u industriju EU-a; naglašava da 2024. treba biti godina u kojoj Europa počinje ulagati u svoju industrijsku konkurentnost, priznajući važnost ulaganja u poduzeća radi promicanja održivog rasta i kvalitetnih radnih mjesta;
3. podsjeća na negativne učinke veće inflacije na proračun EU-a, posebno zbog većih plaćanja u okviru Instrumenta EU-a za oporavak te zbog iznosa preostalih u jedinstvenom instrumentu za razliku do gornje granice koji više nisu dostatni za nepredviđene rashode, uključujući svaki daljnji odgovor EU-a na zbivanja u aktualnom ratu protiv Ukrajine, kao i sve nove mjere za smanjenje ovisnosti EU-a u energetske, digitalnom i industrijskom sektoru; ustraje u tome da plaćanja kamata u okviru Instrumenta EU-a za oporavak nikada ne bi smjela doći na štetu odgovarajućeg financiranja drugih programa EU-a; naglašava da, kako bi se Europi osigurala nulta neto stopa emisija te prosperitetna i konkurentna budućnost, u proračunu Unije prednost treba dati ulaganjima u istraživanje, inovacije i industriju kojima se doprinosi dekarbonizaciji te povećava otpornost i konkurentnost svih europskih industrija;

4. čvrsto smatra da bi trebalo povećati proračune postojećim programima Unije kako bi se osiguralo da se ciljevi dogovoreni 2020., kao i novi ciljevi dodani nakon toga, posebno u području obrambene i industrijske politike, mogu ostvariti unatoč visokoj inflaciji; naglašava da bi se barem trebala iskoristiti sva dostupna sredstva za programe, uključujući sva raspoloživa opozvana sredstva u skladu s člankom 15. stavkom 3. Financijske uredbe;

5. ustraje na pravodobnoj reviziji VFO-a kako bi se omogućilo dovoljno vremena za postizanje dogovora o proračunu za 2024., što je ključno s obzirom na činjenicu da se NGEU više ne može upotrebljavati za osnaživanje ključnih programa EU-a (uključujući Obzor Europa), kao što je bio slučaj u razdoblju 2021. – 2023.; naglašava da preraspodjela sredstava među postojećim financijskim programima nije održivo dugoročno rješenje i smatra da bi se ambicioznom revizijom VFO-a poslala pozitivna poruka građanima i poduzećima EU-a;

6. pozdravlja prijedlog Komisije o platformi za strateške tehnologije za Europu (STEP) kao proračunskom dijelu industrijske politike Unije; ističe da je iznos koji je zatražila Komisija pozitivan početni pristup, ali da se njime ne ispunjava obećanje o Fondu za europsku suverenost; potiče Komisiju da predloži novi i namjenski mehanizam u sljedećem VFO-u; izražava žaljenje zbog činjenice da se njegovim financiranjem uglavnom preusmjeravaju sredstva iz postojećih fondova, a da se pritom ne nudi vjerodostojna potpora za važne inicijative kao što su Akt o industriji s nultom neto stopom emisija ili Akt o kritičnim sirovinama; smatra da se time ozbiljno narušava dodana vrijednost STEP-a jer se njime oduzima financiranje od temeljne važnosti za industrijsku budućnost Unije i otvorenu stratešku autonomiju;

7. ponovno naglašava da je potrebno mobilizirati odgovarajuća financijska sredstva za sve nove zakonodavne prijedloge kojima se podupire energetska, okolišna i digitalna tranzicija; ustraje u tome da bi za inicijative kao što su Europski akt o čipovima, Novi europski Bauhaus, Sigurna povezivost, Banka za vodik i STEP trebalo izdvojiti dodatna proračunska sredstva ili bi za njih trebalo uspostaviti potpuno nove proračunske linije; ustraje u tome da se doprinese dostupnosti odgovarajućih financijskih sredstava diljem Unije;

8. podsjeća na važnost racionalizacije i poticanja sinergija među svim programima financiranja EU-a kojima se podupiru akteri i inovatori iz europske industrije; ističe potrebu za pružanjem jasnih i dostupnih informacija potencijalnim podnositeljima zahtjeva; traži da se informacije dopune posebnom administrativnom potporom, posebno za mala i srednja poduzeća;

9. ne odobrava duboke rezove u Obzoru Europa u iznosu od 166 milijuna EUR koje je Vijeće predložilo u svojem stajalištu o proračunu za 2024., posebno s obzirom na činjenicu da obveze u okviru NGEU-a traju samo do kraja 2023. i da stoga njima nije moguće kompenzirati rezove; naglašava da se svi programi u nadležnosti odbora ITRE koji su ključni za zelenu i digitalnu tranziciju, kao i za otvorenu stratešku autonomiju EU-a, u velikoj mjeri oslanjaju na poticanje inovacija, što se može postići samo održivim dugoročnim financiranjem; u tom kontekstu podsjeća da se stalnom prenamjenom sredstava za istraživanje te njihovim preusmjeravanjem na nove projekte i političke prioritete, koliko god oni možda bili hitni, ugrožavaju dugoročni ciljevi EU-a, među ostalim klimatski i energetske ciljevi;

10. podsjeća na negativne posljedice takvog strukturnog deficita sredstava i ambicije, što dokazuje činjenica da se više od 71 % projekata koji su ocijenjeni kao „izvrsni” u okviru

programa Obzor Europa u prve dvije godine programa nije moglo financirati; izražava žaljenje zbog rasipanja potencijala do kojeg je zbog toga došlo; poziva na povećanje proračuna za Obzor Europa, čime bi se omogućilo da svaki potprogram financira najmanje 50 % svih „izvrsnih” prijedloga.

11. u tom kontekstu podsjeća na konkretan slučaj planiranog povećanja proračuna Komisije za komunikacije u iznosu od 240 milijuna EUR za razdoblje do kraja trenutačnog VFO-a; izražava žaljenje zbog činjenice da se takva inicijativa financira prijenosima sredstava iz ključnih programa Unije, uključujući Obzor Europa;

12. ističe koliko je važno da se poboljšanom međusobnom povezanošću prijeđe na energetske sustav s visokom energetske učinkovitošću koji se temelji na obnovljivim izvorima energije kako bi se smanjila energetska ovisnost EU-a i time poboljšala stabilnost i cjenovna pristupačnost cijena energije; dodaje da je potrebno znatno ulagati u mjere uštede energije i energetske učinkovitosti, povećati domaće kapacitete za obnovljivu energiju, osobito u državama članicama koje u tom pogledu zaostaju, i dekarbonizirati industrijske procese u skladu sa strategijom sektorske integracije EU-a;

13. podsjeća da su ulaganja u socioekonomski oporavak nakon pandemije i u svjetlu visokih stopa inflacije i dalje ključna; naglašava potrebu za podupiranjem tranzicije industrija i sektora u kojima je teško smanjiti emisije kako bi se postigla konkurentna Unija s ugljično neutralnim gospodarstvom; ponovno ističe potrebu za izdašnim ulaganjima u infrastrukturu, jačanje elektroenergetskih mreža, povezivost i olakšavanje isporuke i skladištenja vodika; podupire povećani proračun za relevantna zajednička poduzeća, kao što su ona za čisti vodik i ključne digitalne tehnologije, posebno u pogledu potpore sektorima i MSP-ovima koji su najviše pogođeni pandemijom i posljedicama ruske ratne agresije, kao i aktivnostima koje doprinose klimatskoj neutralnosti;

14. izražava zabrinutost zbog toga što bi se, iako se proračunom za 2024. predviđaju nova namjenska sredstva za obrambenu industriju, potrebe djelomično ispunile upotrebom 300 milijuna EUR iz instrumenta fleksibilnosti, čime bi se stvorila nesigurnost u pogledu održivog financiranja obrane u budućnosti; izražava zabrinutost da bi se budući proračuni EU-a (2025. – 2027.) mogli donijeti bez revizije VFO-a i odluke EU-a o „vlastitim sredstvima”, čime se naglašava potreba za uspješnim usvajanjem prijedloga Komisije o novim vlastitim sredstvima;

15. poziva na odgovarajuće financiranje uspostave Akademije za industriju s nultom neto stopom emisija i Akademije europskog saveza za baterije; podsjeća na važnost kvalificirane radne snage koja doprinosi zelenoj i digitalnoj tranziciji; ustraje u promicanju osposobljavanja, usavršavanja i prekvalifikacije;

16. ističe važnost sudjelovanja žena u znanosti, tehnologiji, inženjerstvu i matematici, kao i u sektorima rizičnog kapitala i inovacija u području dubokih tehnologija; poziva na promicanje rodne ravnopravnosti u provedbi i praćenju svih programa;

17. poziva na izdvajanje adekvatnih sredstava i zapošljavanje odgovarajućeg broja osoblja u svim agencijama i tijelima Unije u područjima industrijske, istraživačke i energetske politike; poziva na izdvajanje dodatnih sredstava i zapošljavanje dodatnog osoblja u Agenciji za suradnju energetske regulatora (ACER), kao i na 10 dodatnih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena te na odgovarajuća dodatna odobrena sredstva za Agenciju Europske

unije za kibersigurnost (ENISA); protivi se rezovima koje je Vijeće predložilo u proračunima ACER-a i Agencije EU-a za svemirski program (EUSPA) upravo u trenutku kada su im dodijeljene nove zadaće povezane s nedavno donesenim zakonodavstvom;

S poštovanjem,

Cristian-Silviu Buşoi

Predsjednik

Christian Ehler

Izvjestitelj

19.7.2023

MIŠLJENJE ODBORA ZA UNUTARNJE TRŽIŠTE I ZAŠTITU POTROŠAČA

upućeno Odboru za proračune

o općem proračunu Europske unije za financijsku godinu 2024. – svi dijelovi (2023/0264(BUD))

Izvjestitelj za mišljenje Andreas Schwab

PRIJEDLOZI

Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

1. konstatira da nadležnost odbora IMCO u proračunskom postupku obuhvaća naslov 1 – Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija, uključujući proračunske klastere 03 02 Program jedinstvenog tržišta, 03 03 Program EU-a za borbu protiv prijevara i 03 05 Suradnja u području carina;
2. pozdravlja veći iznos namijenjen funkcioniranju unutarnjeg tržišta; ističe, međutim, učinak znatnog porasta inflacije u EU-u prošle godine; konstatira da, zbog visoke inflacije, predloženi proračun predstavlja smanjenje u usporedbi s prošlogodišnjim proračunom; naglašava da je takvu inflaciju potrebno uzeti u obzir pri utvrđivanju proračuna; poziva na prilagodbu s obzirom na prosječnu stopu inflacije u EU-u 2022. godine; upozorava da bi visoka državna potrošnja mogla dodatno povećati inflaciju; naglašava da je potrebno identificirati programe s niskom učinkovitošću i smanjiti razinu financiranja za te programe te osigurati dostatna sredstva za financiranje novih prioriteta;
3. konstatira da neopravdan i nezakonit rat Rusije protiv Ukrajine i dalje stvara probleme na unutarnjem tržištu, kao što su visoka inflacija i poremećaji u lancima opskrbe i trgovinskim tokovima; stoga traži poticaje kako bi unutarnje tržište postalo otpornije te kako bi se smanjile njegove ovisnosti i diversificirali lanci opskrbe;
4. poziva na odgovarajuće i učinkovite inicijative za ponovnu uspostavu, daljnje produbljivanje i dovršetak jedinstvenog tržišta uz istodobno podupiranje tranzicije na digitalno, održivo socijalno tržišno gospodarstvo, na promicanje interesa europskih potrošača jačanjem dobrobiti potrošača i jamčenjem visokog standarda zaštite te na uklanjanje neopravdanih i nerazmjernih prepreka četirima slobodama, čime bi jedinstveno tržište postalo snažnije i otpornije, s ciljem povećanja trgovinskih tokova EU-a i poboljšanja lanaca vrijednosti, čime se doprinosi gospodarskom rastu;
5. podsjeća da se nakon financijske krize obujam javnih ulaganja oporavio i dosegnuo razinu usporedivu sa SAD-om; naglašava da privatna ulaganja u Uniji znatno zaostaju; poziva na odgovarajuće strukturne politike i na razini EU-a i na razini država članica kako bi se

poboljšala njihova privlačnost kao odredišta za ulaganja i talente, među ostalim smanjenjem birokracije¹;

6. pozdravlja pozitivne reakcije na programe jedinstvenog tržišta i InvestEU; smatra da će ti programi nastaviti pridonositi poboljšanju funkcioniranja unutarnjeg tržišta i konkurentnosti MSP-ova i start-upova kako bi se potaknuo rast Europe na globaliziranom tržištu; stoga poziva Komisiju i države članice da zadrže dostatna financijska sredstva za programe, posebno za inicijative kojima se podupiru zelena tranzicija i digitalizacija, uključujući industrijski sektor, te da osiguraju njihovu učinkovitost i praćenje na svim razinama; smatra da bi rashode iz proračuna za 2024. trebalo izvršiti uzimajući u obzir učinkovitost mjera za razvoj unutarnjeg tržišta, socijalnu koheziju, održivost MSP-ova i uklanjanje razlika na unutarnjem tržištu;
7. poziva države članice da provedu nacionalne planove za oporavak i otpornost kako bi poduprle digitalnu i održivu tranziciju; podsjeća na potrebu za sinergijama između jedinstvenog tržišta i instrumenta za oporavak Next Generation EU; smatra da bi u nacionalnim planovima za oporavak i otpornost trebalo uzeti u obzir promjene u državama članicama uslijed rata u Ukrajini i uzastopnih kriza;
8. predlaže dodjelu posebnog proračuna za izradu programa informiranja potrošača o njihovim pravima na unutarnjem tržištu;
9. posebno ističe velik potencijal slobodnog kretanja usluga, koje je još uvijek nedovoljno razvijeno, te poziva na inicijative i mjere za poticanje prekogranične trgovine uslugama uz potpuno poštovanje slobode pružanja usluga i uzimajući u obzir pravo država članica da reguliraju usluge od općeg javnog interesa, poštujući pritom kriterije nediskriminacije, nužnosti i proporcionalnosti; poziva Komisiju da brzo istraži sve slučajeve ometanja pravila unutarnjeg tržišta, neovisno o veličini države članice;
10. ističe da se Aktom o digitalnim uslugama i Aktom o digitalnim tržištima te budućim zakonodavstvom o umjetnoj inteligenciji i Aktom o podacima jača digitalno gospodarstvo, štite potrošači na internetu, osigurava pravednost i osporivost na digitalnom tržištu te jasna pravila o funkcioniranju internetskih platformi i nadzornika pristupa; poziva na dostatno financiranje digitalnih politika Unije kako bi se težilo vodećem položaju Unije u globalnom digitalnom gospodarstvu;
11. pozdravlja prijedlog Komisije o uspostavi Carinskog zakonika Unije i Carinskog tijela Europske unije te Europskog centra za carinske podatke; ustraje na važnosti daljnje standardizacije, digitalizacije i automatizacije carinskih sustava; naglašava da bi za pravilnu provedbu jedinstvenog sučelja za carinu nacionalnim tijelima država članica trebala biti dostupna dostatna sredstva; naglašava da bi manjak dostatnih sredstava i osoblja carinskih tijela mogao ugroziti pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i carinske unije;
12. konstatira da je prekogranična infrastruktura okosnica jedinstvenog tržišta, zahvaljujući kojoj se roba, usluge, poduzeća i građani mogu slobodno kretati preko granica; naglašava i pozdravlja činjenicu da je reformirani Instrument za povezivanje Europe važan instrument za ulaganje i daljnje promicanje paneuropske prometne infrastrukture; poziva

¹ <https://oecdecoscope.blog/2022/05/17/how-can-europe-catch-up-on-its-digital-backlog/>

da se na odgovarajući način riješi pitanje međupovezanosti država članica, kako ne bi došlo do stvaranja izoliranih ili slabo povezanih područja unutar EU-a;

13. poziva Komisiju da dodijeli sredstva kako bi se svim građanima EU-a, a posebno starijim osobama i osobama koje žive u ruralnim područjima, osigurao pristup internetu i digitalizaciji; iako je postignut velik napredak, potrebno je ukloniti digitalni jaz i osigurati jednake uvjete za sve građane;
14. konstatira da bi usvajanje najboljih praksi u javnoj nabavi za projekte koje financira EU moglo doprinijeti izbjegavanju čestih pogrešaka i osiguravanju pravilne provedbe ulaganja;
15. naglašava da bi proračun trebao biti transparentan i razumljiv građanima Unije te se temeljiti na rezultatima kako bi se povećala učinkovitost i produktivnost javnih institucija;
16. naglašava važnost jasnog označavanja kako bi se javnost obavijestila da je EU financirao ili djelomično financirao određeni projekt; ponavlja da učinkovita i održiva potrošnja i odgovarajuća evaluacija rezultata i učinaka financiranih projekata stvaraju uštede kojima bi se mogle financirati daljnje aktivnosti;
17. potiče Komisiju i tijela koja upravljaju projektima koje financira EU da uvijek procjene potrebu za javnim financiranjem u svojim postupcima odabira projekata kako bi se izbjeglo istiskivanje privatnih ulaganja; podsjeća da bi, prema Revizorskom sudu, analiza troškova i koristi kojom bi se utvrdio manjak financijskih sredstava pomogla u procjeni potrebe za financiranjem EU-a za istraživačke projekte; u tom pogledu izražava žaljenje zbog toga što to već nije standardni postupak;
18. traži od Komisije da podupre pilot-projekte i prijedloge pripremnih djelovanja u okviru nadležnosti odbora IMCO kojima se pomaže ili poboljšava jedinstveno europsko tržište te transparentnost i informiranje europskih potrošača o proizvodima i uslugama koje primaju.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	18.7.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 29 - : 9 0 : 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Andrus Ansip, Pablo Arias Echeverría, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoș, Markus Buchheit, Anna Cavazzini, Deirdre Clune, David Cormand, Alexandra Geese, Sandro Gozi, Maria Grapini, Svenja Hahn, Krzysztof Hetman, Virginie Joron, Eugen Jurzyca, Kateřina Konečná, Maria-Manuel Leitão-Marques, Antonius Manders, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, René Repasi, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Ivan Štefanec, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Marion Walsmann
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Marco Campomenosi, Claude Gruffat, Ivars Ijabs, Karen Melchior, Tsvetelina Penkova, Kosma Złotowski
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Paulo Rangel, Grzegorz Tobiszowski

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

29	+
ECR	Adam Bielan, Grzegorz Tobiszowski, Kosma Złotowski
ID	Alessandra Basso, Marco Campomenosi
PPE	Pablo Arias Echeverría, Deirdre Clune, Krzysztof Hetman, Antonius Manders, Paulo Rangel, Andreas Schwab, Ivan Štefanec, Tom Vandenkendelaere, Marion Walsmann
Renew	Andrus Ansip, Vlad-Marius Botoș, Sandro Gozi, Svenja Hahn, Ivars Ijabs, Karen Melchior, Róza Thun und Hohenstein
S&D	Brando Benifei, Biljana Borzan, Maria Grapini, Maria-Manuel Leitão-Marques, Leszek Miller, Tsvetelina Penkova, René Repasi, Christel Schaldemose

9	-
ID	Markus Buchheit, Virginie Joron
The Left	Kateřina Konečná, Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Anna Cavazzini, David Cormand, Alexandra Geese, Claude Gruffat, Kim Van Sparrentak

1	0
ECR	Eugen Jurzyca

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

20.9.2023

MIŠLJENJE ODBORA ZA PROMET I TURIZAM

upućeno Odboru za proračune

o općem proračunu Europske unije za financijsku godinu 2024. – svi dijelovi 2023/0264(BUD))

Izvjestitelj za mišljenje: Ciarán Cuffe

PRIJEDLOZI

Odbor za promet i turizam poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da je prometni sektor ključan za gospodarski i socijalni razvoj i koheziju Unije te za osiguravanje mobilnosti, dostupnosti i povezanosti svih stanovnika i svih regija, s posebnim naglaskom na perifernim, ruralnim, otočnim i najudaljenijim regijama te drugim područjima u nepovoljnom položaju koji ovise o zračnim i pomorskim vezama;
- B. budući da promet mora znatno doprinijeti naporima za postizanje klimatske neutralnosti u cijeloj Uniji do 2050. i smanjiti vanjske troškove povezane s prometom, uključujući onečišćenje zraka i onečišćenje bukom; budući da su za postizanje te sustavne promjene potrebni odgovarajući poticaji za sve vrste prijevoza kako bi se tranzicija potaknula na tehnološki neutralan način;
- C. budući da će zračni i vodni promet u narednim desetljećima imati veće izazove u pogledu dekarbonizacije; budući da su zbog trenutačnog nedostatka tehnologija s nultom stopom emisija koje su spremne za tržište te zbog dugog razvoja i životnog ciklusa zrakoplova i plovila ključna potrebna ulaganja u opremu i infrastrukturu za opskrbu gorivom, uzimajući pritom u obzir međunarodno tržišno natjecanje u tim sektorima;
- D. budući da bi se mobilnost u Europi trebala temeljiti na cjenovno pristupačnom, pametnom, učinkovitom i međusobno povezanom multimodalnom prometnom sustavu za putnike i teret te poboljšati cjenovno pristupačnom željezničkom mrežom i infrastrukturom velikih brzina; u tom pogledu podsjeća na Strategiju za održivu i pametnu mobilnost;
- E. budući da je promet ključan za pravednu, digitalnu i zelenu tranziciju te kako bi se izbjeglo da nitko ne bude zapostavljen; budući da je ključno osigurati da promet bude dostupan i cjenovno pristupačan svim europskim građanima te da njihova mobilnost kao ključno sredstvo za njihov gospodarski i društveni život nije ograničena; budući da su dijelovi prometnog sektora suočeni s manjkom radne snage i da je u nekim slučajevima potrebno poboljšati radne i sigurnosne uvjete;

- F. budući da će digitalizacija postati neizostavan pokretač modernizacije cijelog sustava, što će ga učiniti neometanim, učinkovitijim i sigurnijim; budući da EU također treba iskoristiti digitalizaciju kako bi dodatno povećao razinu sigurnosti, zaštite, pouzdanosti i udobnosti, čime bi se zadržao vodeći položaj EU-a u proizvodnji i uslugama prometne opreme te poboljšala naša globalna konkurentnost s pomoću učinkovitih i otpornih logističkih lanaca;
- G. budući da prometni sektor doprinosi BDP-u EU-a s oko 5 % i zapošljava više od 10 milijuna ljudi u Europi; budući da je prometni sustav ključan za poduzeća i globalne lance opskrbe u EU-u;
- H. budući da prometni i turistički sektor predstavljaju važan dio gospodarstva EU-a u pogledu BDP-a i zapošljavanja; budući da su prometni i turistički sektor i poduzeća u tim sektorima među najteže pogođenima krizom uzrokovanom bolešću COVID-19 i nezakonitom i neopravdanom ruskom ratnom agresijom protiv Ukrajine; budući da ti sektori i poduzeća u tom sektoru zahtijevaju koordinirani odgovor na razini EU-a, uz potporu odgovarajućih proračunskih sredstava;
- I. budući da su u trenutačnom gospodarskom kontekstu obilježenom slabim gospodarskim rastom, nezapamćeno visokim razinama inflacije i povećanjem kamatnih stopa, ulaganja u prometnu infrastrukturu postala znatno skuplja;
- J. budući da se promet i dalje suočava sa širokim rasponom financijskih izazova diljem EU-a među kojima su: nedovoljna ulaganja, nedostatak odgovarajućih financijskih rješenja, starenje infrastrukture, nedovoljno razvijeni i netransparentni pregled prometnih projekata, stalni rast gradskog stanovništva te regulatorne i administrativne prepreke;
- K. budući da prometni sektor Unije mora postati neovisan o ruskim fosilnim izvorima energije i izbjegavati svaku buduću ovisnost o pojedinim zemljama ili svjetskim regijama u pogledu opskrbe kritičnom energijom, gorivima ili sirovinama, među ostalim kada je riječ o proizvodnji baterija za uporabu u baterijskim električnim vozilima i rješenjima za skladištenje energije;
- L. budući da Komisija dodatno integrira Moldovu i Ukrajinu u jedinstveno tržište EU-a putem Instrumenta za povezivanje Europe za financiranje infrastrukture; budući da će se tim sporazumom moldavskim i ukrajinskim nositeljima projekata omogućiti da se prijave za financijska sredstva EU-a za projekte od zajedničkog interesa u prometnom, energetske i digitalnom području, čime će se poboljšati povezanost te zemlje sa susjedima EU-a te promicati rast, zapošljavanje i konkurentnost;
- M. budući da ruska ratna agresija na Ukrajinu naglašava činjenicu da se prometna mreža EU-a ne može promatrati izolirano; budući da su promet i koridori solidarnosti između EU-a i Ukrajine osobito postali spasonosni za ukrajinsko gospodarstvo te da su trenutačno jedina mogućnost da Ukrajina izvozi svoje nepoljoprivredne proizvode u ostatak svijeta i uvozi ono što joj je potrebno, kao što su gorivo i humanitarna pomoć;
- N. budući da je turizam ključna gospodarska aktivnost Unije i da doprinosi rastu mnogih drugih sektora s više od 10 % BDP-a EU-a; budući da turizam zapošljava više od 11 % radne snage i ima važnu ulogu u promicanju zapošljavanja i socijalne dobrobiti, posebno u regijama EU-a koje ovise o turizmu;

- O. budući da je iz nacrtu proračuna Unije za 2024. vidljivo da aktualni višegodišnji financijski okvir ne može zadovoljiti potrebe Unije, da nema dovoljno fleksibilnosti za suočavanje s neočekivanim kretanjima, da nije sposoban na odgovarajući način financirati sve svoje sljedeće prioritete, posebno prometni, turistički i turistički sektor te da ne može kompenzirati visoke razine inflacije i nepovoljne uvjete financiranja; budući da se ovim mišljenjem nastoji utvrditi niz prioriteta u skladu s ograničenim manevarskim prostorom za financiranje iz proračuna Unije za 2024.;
1. poziva Komisiju i države članice da osiguraju potrebno dugoročno financiranje prometnih projekata Unije kojima se osiguravaju mobilnosti i međusobna povezanost, učinkovitost i cjenovna pristupačnost prijevoza građana i robe te da ubrzaju zelenu i digitalnu tranziciju; čvrsto vjeruje da revizija višegodišnjeg financijskog okvira mora biti dovoljno ambiciozna kako nedostatna proračunska sredstva i inflacija ne bi ugrozili dugoročne ciljeve prometne politike i nove prioritete Unije; duboko žali zbog toga što se to ne odražava u Komunikaciji Komisije o reviziji VFO-a;
 2. podsjeća da je prekogranična infrastruktura okosnica jedinstvenog tržišta koja omogućuje da se roba, usluge, poduzeća i građani slobodno kreću preko granica; ponavlja ključnu ulogu Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) za pravodobno dovršenje transeuropske mreže za potporu u okviru traka solidarnosti, kao i za postizanje snažnije povezanosti s našim strateškim partnerima u zemljama koje nisu članice EU-a; duboko žali zbog toga što su se proračunske obveze za promet Instrumenta za povezivanje Europe za 2024. smanjile u odnosu na 2023.; žali zbog preraspodjele sredstava Instrumenta za povezivanje Europe u područja kao što su Akt o čipovima i izvršni proračun Komisije za komunikaciju; naglašava da svaka nova europska politika mora uključivati novi dodijeljeni proračun, a ne preraspoređivanje sredstava u okviru trenutnog VFO-a; napominje da velik broj zahtjeva za financiranje u okviru Instrumenta za povezivanje Europe i iscrpljenost dodijeljenih sredstava opravdavaju pojačano financiranje Instrumenta za povezivanje Europe kako bi se izbjegao deficit; stoga potiče znatno i brzo povećanje omotnice Instrumenta za povezivanje Europe kako bi se ispunili svi postojeći i novi politički ciljevi;
 3. kritizira nedostatak povećanja doprinosa iz Instrumenta za povezivanje Europe (promet) za obveze u pogledu vojne mobilnosti s obzirom na rusku ratnu agresiju na Ukrajinu; smatra da je potrebno dodatno ojačati omotnicu kako bi se ojačala sigurnost Unije i povećala vojna mobilnost EU-a, posebno na graničnim prijelazima s Ukrajinom i Moldovom; traži od Komisije i država članica da dodatno istraže i predstave rješenja za povećanje proračunske linije za vojnu mobilnost;
 4. pozdravlja povećanje sredstava Kohezijskog fonda koja će se 2024. dodijeliti Instrumentu za povezivanje Europe za promet, ali napominje da inflacijski pritisci poništavaju to malo povećanje te stoga traži dodatno povećanje;
 5. pozdravlja povećanje u klasteru „Klima, energija i mobilnost” u okviru programa Obzor Europa, ali smatra da su potrebna daljnja povećanja; žali zbog smanjenja proračuna Zajedničkog poduzeća za čisto zrakoplovstvo; podsjeća da je važno osigurati da industrijski savezi i zajednička poduzeća budu na razini svoje odgovornosti i da imaju dovoljno financijskih sredstava;

6. naglašava da zakonodavni instrumenti usvojeni za razvoj i uvođenje održivih goriva u sektoru zrakoplovstva i pomorstva nisu popraćeni odgovarajućom financijskom potporom te u tom pogledu žali zbog smanjenog proračuna Zajedničkog poduzeća za čisto zrakoplovstvo;
7. podsjeća da su u Strategiji za održivu i pametnu mobilnost utvrđeni ciljevi modalnog prelaska na željeznicu i naglašava da je važno da se to odrazi u proračunu; također ističe da je potrebno dati prednost ulaganjima u održive, međusobno povezane, učinkovite, cjenovno pristupačne i pametne načine prijevoza te u uvođenje infrastrukture za alternativna goriva diljem Unije;
8. pozdravlja povećanje proračunskih doprinosa prometnim agencijama Unije – Europskoj agenciji za pomorsku sigurnost (EMSA), Agenciji Europske unije za željeznice (ERA) i Agenciji Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA) – ali ponavlja da bi financiranje tih agencija trebalo biti u skladu s njihovom razinom odgovornosti, poput novih zadaća kao što je potpora uvođenju održivih zrakoplovnih i brodskih goriva, i ciljevima prometne politike EU-a; napominje da bi trebalo povećati sredstva za ERA-u kako bi se uskladila sa sredstvima dodijeljenima EMSA-i i EASA-i, naročito za dovršetak i provedbu mreže TEN-T, posebno u pogledu prekogranične interoperabilnosti, poboljšanja sigurnosti, povećanja konkurentnosti i uvođenja ERTMS-a;
9. podsjeća da svako novo zakonodavstvo koje se primjenjuje na prometni sektor, kao što je europski zeleni plan, a posebno strategija za održivu i pametnu mobilnost, podrazumijeva dodatne odgovornosti prometnih agencija Unije; ponavlja da je odgovarajuće financiranje tih agencija puno potrebnije uzimajući u obzir njihov rad i doprinos dekarbonizaciji prometne industrije Unije;
10. traži od Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA) da nastavi ulagati napore izvan EU-a, posebno otvaranjem novih predstavništava u dosad djelomično pokrivenim regijama kao što su Afrika i regija Perzijskog zaljeva; pozdravlja dodatne napore koje je Agencija uložila u područje istraživanja i inovacija pridruživanjem programu Obzor Europa i sudjelovanjem u upravljanju zajedničkim poduzećima za čisto zrakoplovstvo i SESAR; potiče Agenciju da razvije odgovarajući Centar EU-a za razmjenu informacija za održiva goriva u zrakoplovstvu (SAF) i program EU-a za certifikaciju standarda za gorivo kako bi se promicala proizvodnja budućih izvora energije za sljedeću generaciju zrakoplova i postojeće flote u skladu s najvišom razinom zaštite okoliša;
11. žali zbog toga što ponovno ne postoji prijedlog o turizmu, unatoč dugotrajnim i redovitim pozivima Europskog parlamenta; nadalje, ponavlja svoj poziv na osnivanje europske agencije za turizam.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	19.9.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 36 - : 2 0 : 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	José Ramón Bauzá Díaz, Erik Bergkvist, Izaskun Bilbao Barandica, Paolo Borchia, Karolin Braunsberger-Reinhold, Jakop G. Dalunde, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Gheorghe Falcă, Carlo Fidanza, Isabel García Muñoz, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Peter Lundgren, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Jan-Christoph Oetjen, Rovana Plumb, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet, Thomas Rudner, Massimiliano Salini, Achille Variati, Petar Vitanov, Lucia Vuolo, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Pär Holmgren, Ljudmila Novak, Jutta Paulus, Andreas Schieder, Annalisa Tardino
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Matteo Adinolfi, Pietro Fiocchi, Niclas Herbst, Ondřej Kovařík, Francisco José Millán Mon, Dennis Radtke, Christian Sagartz, Petri Sarvamaa, Eugen Tomac

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

36	+
ECR	Carlo Fidanza, Pietro Fiocchi, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
PPE	Karolin Braunsberger-Reinhold, Gheorghe Falcă, Niclas Herbst, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Francisco José Millán Mon, Ljudmila Novak, Dennis Radtke, Christian Sagartz, Massimiliano Salini, Petri Sarvamaa, Eugen Tomac, Lucia Vuolo
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Elsi Katainen, Ondřej Kovařík, Jan-Christoph Oetjen, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet
S&D	Erik Bergkvist, Isabel García Muñoz, Rovana Plumb, Thomas Rudner, Andreas Schieder, Achille Variati, Petar Vitanov
Verts/ALE	Jakop G. Dalunde, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Pär Holmgren, Jutta Paulus

2	-
ECR	Peter Lundgren
The Left	Kateřina Konečná

3	0
ID	Matteo Adinolfi, Paolo Borchia, Annalisa Tardino

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

20.9.2023

MIŠLJENJE ODBORA ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ

upućeno Odboru za proračune

o općem proračunu Europske unije za financijsku godinu 2024. – svi dijelovi (2023/0000(BUD))

Izvjestitelj za mišljenje: Juozas Olekas

PRIJEDLOZI

Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. konstatira iznos od 53,76 milijardi EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i 52,58 milijardi EUR u plaćanjima za poljoprivredu; međutim, poziva na povećanje proračuna s obzirom na izazove s kojima se poljoprivredno-prehrambeni sektor suočio 2023. godine i posljedice s kojima će se još trebati učinkovito uhvatiti u koštac 2024.; naglašava potrebu za pružanjem dodatne potpore poljoprivrednicima i proizvođačima, posebno u kontekstu izazova klimatskih promjena, i potrebu za prilagodbom tehnološkom razvoju i fluktuacijama tržišta uslijed agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, inflacije i energetske krize, koji znatno utječu na unutarnje tržište, a posebno na poljoprivredno-prehrambeni sektor;
2. smatra da je potrebno povećati proračun kako bi se očuvala sigurnost opskrbe hranom unatoč ekstremnim klimatskim pojavama, kao što su dugotrajne suše i velike promjene u oborinama, te poremećajima uzrokovanim nestabilnim uvozom poljoprivrednih proizvoda iz Ukrajine, što je vidljivo iz nedavne obustave crnomorske inicijative za žitarice; ustraje u tome da se proračun mora dopuniti, ali i povećati novim sredstvima koja moraju pratiti sve nove inicijative; ističe da je taj proračun općenito manji od proračuna za 2023. s obzirom na BND EU-a te da se ni povećanjem proračuna za 2024. za 2,7 milijardi EUR u odnosu na proračun za 2023. ne nadoknađuju visoke razine inflacije, koje su s jedne strane dovele do gubitka gospodarske vrijednosti subvencija u okviru ZPP-a, a s druge strane do poteškoća u provedbi mjera ruralnog razvoja;
3. podsjeća na Rezoluciju Parlamenta „Jačanje višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027.: otporan proračun EU-a prilagođen novim izazovima”; poziva na hitnu reviziju dugoročnog proračuna EU-a kako bi se učinkovitije zadovoljile novonastale potrebe, pokrio manjak financijskih sredstava, povećala fleksibilnost i sposobnost brze reakcije na krizu te osigurala nova sredstva za nove političke prioritete, osiguravajući pritom da otplata zajma iz plana oporavka ne ugrožava programe EU-a; poziva Komisiju da što prije predstavi prijedlog za seriju novih sredstava;
4. žali zbog znatnih rezova u važnim proračunskim linijama kao što su linije za program u

školama (smanjenje za 12,2 % u odnosu na 2021.) i program za mlade poljoprivrednike (16,9 % u odnosu na 2021.) te poziva na poticanje tih programa;

5. ističe ključnu ulogu poljoprivrede u postizanju ciljeva Unije u pogledu sigurnosti opskrbe hranom, održivog rasta, socijalne uključenosti, dobrobiti životinja, kao i prilagodbe klimatskim promjenama i njezina ublažavanja te diversifikacije poljoprivredne proizvodnje, očuvanja bioraznolikosti i razvoja lokalnih gospodarstava, koji su u skladu s ciljevima održivog razvoja; stoga ustraje u tome da do rezova u proračunu za poljoprivredu ne bi trebalo dolaziti, osobito imajući u vidu činjenicu da na poljoprivredni sektor često utječu krize koje zahtijevaju proračunsku reakciju;
6. napominje da su, osim zajedničke poljoprivredne politike, fondovi kohezijske politike od velike važnosti za socioekonomski razvoj ruralnih područja; naglašava da ulaganja iz tog izvora potiču razvoj ruralnih područja i pridonose poboljšanju kvalitete života stanovnika, podupiru poslovanje i poduzetništvo, poboljšavaju stanje na tržištu rada i imaju potencijal za zaustavljanje iseljavanja, osobito žena i mladih, iz slabo naseljenih područja;
7. naglašava da bi proračun Unije za 2024. trebao biti usklađen s njezinim ciljem da postane klimatski neutralna najkasnije do 2050. i s njezinim međunarodnim obvezama, posebno Pariškim sporazumom i globalnim okvirom za bioraznolikost Kunming-Montreal, te da bi trebao znatno pridonijeti provedbi europskog zelenog plana;
8. zahtijeva da, s obzirom na reviziju višegodišnjeg financijskog okvira i pripremu višegodišnjeg financijskog okvira za sljedeće programsko razdoblje, Komisija provede procjenu dodatnih sredstava potrebnih za potporu državama članicama u provedbi mjera obnove prirode; nadalje, poziva Komisiju da na temelju te procjene utvrdi postojeća moguća rješenja i predloži uspostavu trajnog i namjenskog fonda za obnovu;
9. ističe negativne kaskadne učinke ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine na sigurnost opskrbe hranom, cjenovnu pristupačnost hrane, posebno u onim regijama svijeta koje uvelike ovise o uvozu osnovnih prehrambenih proizvoda iz Ukrajine, na cijene robe, a time i na troškove proizvodnje, na neometano funkcioniranje cijelog poljoprivredno-prehrambenog sektora i stabilnost poljoprivrednih tržišta EU-a, s obzirom na to da je ruski rat protiv Ukrajine ozbiljno utjecao na cijene resursa potrebnih za poljoprivrednu proizvodnju i da je povećao špekulacije na tržištima poljoprivrednih proizvoda; izražava zabrinutost zbog toga što je taj sukob, među ostalim, doveo do poremećaja u lancima opskrbe, ograničenja poljoprivredne proizvodnje i povećanja osjetljivosti na krize opskrbe hranom u regiji; ponavlja da je potrebno hitno riješiti te probleme povećanom potporom EU-a kako bi se osigurao pristup dovoljno kvalitetnoj hrani na tržištu EU-a, a posebno u pogođenim područjima; skreće pozornost na hitnu potrebu da se uspostavi odgovarajući financijski okvir na razini EU-a kako bi se poljoprivrednicima, a posebno malim i srednjim poljoprivrednicima, pomoglo da učinkovito posluju, osobito kako bi se spriječilo pogoršanje krize opskrbe hranom, kao i mogući nedostaci u sigurnosti opskrbe hranom; naglašava sve veću važnost neovisnosti u području hrane i hrane za životinje;
10. pozdravlja činjenicu da se u preispitivanju višegodišnjeg financijskog okvira u sredini provedbenog razdoblja prednost daje pružanju pomoći Ukrajini putem instrumenta za

obnovu Ukrajine, kojem je cilj pružiti predvidljivu financijsku potporu Ukrajini u razdoblju 2024. – 2027.; napominje i da su nekontrolirani priljevi poljoprivrednih proizvoda iz Ukrajine na poljoprivredna tržišta u državama članica EU-a koje se nalaze u blizini vojnog sukoba destabilizirali tržišta tih zemalja, posebno u sektorima žitarica, uljarica i jagodastog voća; prepoznaje napore koje Komisija ulaže u rješavanje krize koja je uslijedila i potiče je da stalno prati stanje na tim tržištima kako bi, po potrebi, Komisija bila spremna uvesti nove mjere bez nepotrebnog odgađanja;

11. naglašava važnost krizne pričuve za financiranje izvanrednih mjera za klimatske događaje i tržišne poremećaje te činjenicu da se ona u više navrata upotrebljavala za potporu poljoprivrednicima u državama članicama, koji su najviše pogođeni poremećajima na tržištu uzrokovanim nezakonitim ratom Rusije protiv Ukrajine; naglašava da će mjere koje su dosad donesene 2023. biti djelomično pokrivena pričuvom za poljoprivredu za 2024. i da bi mogla biti potrebna dodatna potpora jer crnomorske žitarice nisu obnovljene, što će dodatno povećati pritisak na obalna poljoprivredna tržišta i lučku infrastrukturu država članica EU-a, te u tom pogledu poziva Komisiju da hitno razmotri financijske alternative za već korištenu kriznu pričuvu ZPP-a, osiguravajući pritom da to ne utječe na izravna plaćanja poljoprivrednicima; podsjeća, međutim, da pričuva za krize iznosi samo oko 3 EUR po hektaru poljoprivrednog zemljišta u EU-u;
12. napominje da dio ukrajinskih žitarica namijenjenih izvozu ostaje na tržištu EU-a, što dovodi do znatnih gubitaka za poljoprivrednike u nekim državama članicama; poziva Komisiju da tim zemljama dodijeli veća financijska sredstva za uspostavu dodatnih skladišnih kapaciteta u lukama i potporu lokalnoj infrastrukturi kako bi se osigurao provoz ukrajinskih žitarica do njihova konačnog odredišta;
13. skreće pozornost na potrebu da se osigura dovoljno prostora ispod gornjih granica za suočavanje s nepredviđenim okolnostima u poljoprivredno-prehrambenom sektoru;
14. ističe da je inflacija bila mnogo viša od deflatora od 2 % predviđenog VFO-om, čime se neće nadoknaditi gubitak vrijednosti uzrokovan njome; to je utjecalo na kupovnu moć potrošača i stvorilo dodatni pritisak na proizvođače, a stvorit će se dodatno opterećenje za poljoprivrednike, osobito male i mlade poljoprivrednike, koji imaju sve veće troškove; skreće pozornost na potrebu da se to stvarno stanje uzme u obzir pri oblikovanju i provođenju financijskih i gospodarskih politika EU-a; ističe da je proračun ZPP-a u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027. već niži nego u prethodnom razdoblju planiranja i da se zbog visoke inflacije dodatno amortizira financiranje dostupno poljoprivrednicima, posebno u okviru proračuna ZPP-a; naglašava da bi subvencije u okviru ZPP-a mogle postati neprivlačne jer zahtjevi za poljoprivrednike postaju sve složeniji, a financijskih koristi je sve manje; ističe da bi se u reviziji VFO-a trebali otkloniti svi ti nedostaci;
15. ističe da je potrebna pravedna raspodjela potpore u okviru ZPP-a unutar država članica i među njima te poziva na pružanje dodatne potpore poljoprivrednicima u državama članicama s najnižim izravnim plaćanjima, među ostalim ubrzavanjem postupka izjednačavanja potpore u okviru ZPP-a s prosjekom EU-a, kako bi se stabilizirali njihovi prihodi i povećala njihova sposobnost da izdrže inflacijske pritiske i povećane cijene sirovina;

16. poziva na pružanje dodatne potpore državama članicama koje su najviše pogođene posljedicama ruskog rata protiv Ukrajine; opravdava te zahtjeve činjenicom da su dotične države članice posebno osjetljive na gospodarske fluktuacije i da im je potrebna dodatna pomoć kako bi osigurale stabilnost, otpornost i održivost svojeg poljoprivrednog sektora; predlaže konkretne mjere, kao što su povećano financiranje poljoprivrednih subvencija i olakšavanje pristupa kreditima i tehničkoj pomoći, kako bi se poljoprivrednicima olakšalo učinkovito upravljanje rizicima i spriječilo premještanje poljoprivrednih aktivnosti iz tih zemalja u druge zemlje unutar ili izvan EU-a;
17. smatra da demografski izazov starenja stanovništva posebno zabrinjava u ruralnim područjima te poziva Komisiju i države članice da osiguraju da generacijska obnova, kao ključ socijalne, gospodarske i ekološke održivosti ruralnih područja i prehrambene autonomije EU-a, budućnosti poljoprivrede i tradicionalnog modela obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, predstavlja, među ostalim, visok prioritet u budućem programskom razdoblju ZPP-a; naglašava potrebu za ciljanim mjerama usmjerenima na podupiranje mladih poljoprivrednika, olakšavanje njihova ulaska u poljoprivredu i olakšavanje preuzimanja poljoprivrednih gospodarstava od strane mladih ljudi i žena jer oni zauzimaju temeljnu ulogu u održavanju gospodarske otpornosti ruralnih područja i rješavanju problema egzodusa iz ruralnih područja; poziva na snažniju potporu i više poticaja u tom smjeru; posebno poziva na neposredno jačanje mjera potpore za mlade poljoprivrednike te ističe da je potrebno poboljšati njihov pristup zemljištu i kreditima; ta bi potpora trebala uključivati mjere za olakšavanje transakcija u području prava vlasništva, a posebno pomoć mladima za dobivanje zajmova, brz pristup tehničkoj pomoći i bolje osposobljavanje kako bi bili spremni za posebne izazove u poljoprivredi; naglašava i važnost kontinuiranog dijaloga s mladim poljoprivrednicima radi boljeg razumijevanja njihovih potreba i očekivanja; poziva na poboljšanje programa osposobljavanja mladih poljoprivrednika i potiče Vijeće i Komisiju da povećaju potporu za mlade poljoprivrednike u općem proračunu za 2024.;
18. primjećuje sve veću potrebu za visokokvalificiranim mladim stručnjacima u regijama i poziva države članice da poduzmu mjere, uključujući financijske poticaje, koje su potrebne da bi se mlade potaknulo na studij u području poljoprivrednih zanimanja i kako bi se olakšao prijenos znanja starijih osoba na mlađe generacije;
19. pozdravlja činjenicu da je Komisija dodatno razvila metodologiju za praćenje izdataka za rodnu ravnopravnost u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027., u kojoj se razmatraju oblikovanje politika i dodjela sredstava te se posebno predviđa ex post procjena utjecaja na rodnu ravnopravnost na detaljnijoj razini i izvješćivanje o količinama; poziva Komisiju da sveobuhvatno procijeni utjecaj na rodnu ravnopravnost i olakša dostupnost svih relevantnih podataka za praćenje;
20. poziva Komisiju i države članice da dodijele proračunska sredstva za osmišljavanje i provedbu mjera za borbu protiv razlika među spolovima; ističe ključnu potrebu da se poduzetnicama u ruralnim područjima pruži poticajno okruženje, uključujući pravna i politička razmatranja, što dovodi do boljeg pristupa informacijama, znanju i vještinama, kao i olakšavanja pristupa financijskim sredstvima, što dovodi do otvaranja više radnih mjesta u ruralnim područjima;
21. ističe važnost preraspodijeljenih mehanizama potpore dohotku kako bi se pružila

potpora manjim i srednjim poljoprivrednim gospodarstvima i osigurala pravedna i ujednačena raspodjela sredstava Unije, posebno mjera za mlade poljoprivrednike koji se bave poljoprivrednim praksama korisnima za klimu i okoliš; naglašava da manja i srednja poljoprivredna gospodarstva imaju ključnu ulogu u jamčenju sigurnosti opskrbe hranom, stvaranju i razvoju kratkih lanaca opskrbe, zaštiti okoliša i podupiranju ruralnih gospodarstava; naglašava da je potrebno osigurati odgovarajuću financijsku potporu tim poljoprivrednim gospodarstvima radi povećavanja njihove otpornosti i olakšavanja njihove prilagodbe uvođenju novih tehnologija u poljoprivrednom sektoru kako bi postala konkurentnija na nacionalnim, europskim i međunarodnim tržištima; poziva na usmjeravanje na projekte kojima se promiče i poboljšava očuvanje postojećih radnih mjesta u poljoprivrednom sektoru i stvaranje kvalitetnih radnih mjesta s odgovarajućim pravima, stabilnim i pravednim plaćama i pristojnim radnim uvjetima te učinkovita i odlučna borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti u ruralnim područjima;

22. naglašava da je potrebno osigurati financijska sredstva za potporu razvoju održive energetske infrastrukture u ruralnim područjima, primjerice ulaganjem u postrojenja za proizvodnju bioplina koja imaju potencijal za smanjenje energetske siromaštva, posebno u najmanje razvijenim područjima;
23. naglašava važnost dostatnog financiranja za istraživanje i inovacije u poljoprivredno-prehrambenom sektoru, posebno za razvoj održivih poljoprivrednih praksi, a osobito u okviru programa Obzor Europa i europskih partnerstava za inovacije, uz potrebu osiguravanja da su poljoprivrednici uključeni u to istraživanje; podsjeća da je važno osigurati da rezultati istraživanja pravodobno dopru do razine poljoprivrednih gospodarstava, da poljoprivrednici budu primjereno osposobljeni za njihovu provedbu te da se ti rezultati pretvore u dostupne savjetodavne službe za poljoprivredna gospodarstva koje poljoprivrednicima pružaju ažurirane i prilagođene informacije; skreće pozornost na važnost olakšavanja prijenosa znanja poljoprivrednicima i među njima, osobito radi poticanja održivog razvoja i konkurentnosti u poljoprivredi; ističe ulogu jačih sustava znanja i inovacija u poljoprivredi, kao i sustava podataka o održivosti poljoprivrednih gospodarstava u poticanju inovacijskih projekata i širenju njihove uporabe; poziva Komisiju da pruži dostatnu financijsku potporu za daljnju primjenu pametnih i inovativnih rješenja u poljoprivrednom sektoru s obzirom na njihove potencijalne prednosti za okoliš i potrebu za većom poljoprivrednom učinkovitošću; smatra da bi trebalo dodatno analizirati i promicati preciznu poljoprivredu i uporabu digitalizacije; naglašava da će znatno povećanje ulaganja biti ključan faktor koji će doprinijeti procesu ekološke tranzicije europskog modela poljoprivredne proizvodnje;
24. ističe potrebu za financiranjem partnerstava među sveučilištima, istraživačkim institucijama i poljoprivrednim organizacijama kako bi se potaknule inovacije i razvoj novih tehnologija i praksi koje poboljšavaju produktivnost, održivost i otpornost poljoprivredno-prehrambenog sektora;
25. podsjeća da je važno osigurati da rezultati istraživanja dopru do razine poljoprivrednih gospodarstava; naglašava da je potrebno ukloniti prepreke kao što je nedostatak standardizacije formata podataka kako bi se poljoprivredni podaci mogli učinkovito i u potpunosti iskoristiti;

26. pozdravlja ubrzanje digitalne transformacije u poljoprivredi i ruralnim područjima, što je od ključne važnosti za osiguravanje otpornosti i suzbijanja iseljavanja iz tih područja, kako bi se omogućili precizniji, učinkovitiji i održiviji poljoprivredni sustavi u EU-u s većom ekološkom učinkovitošću i povećala privlačnost zapošljavanja u poljoprivredi i ruralnim zajednicama za mlađe generacije; naglašava da je digitalnoj transformaciji u ruralnim područjima potrebna veća potpora; podsjeća da bi poljoprivrednici trebali imati pristup digitalnim rješenjima, tehnološkom napretku i razvoju umjetne inteligencije. U tom pogledu smatra da je dostatna financijska potpora ključna za osiguravanje pravedne digitalne transformacije kojom se sprečava pogoršanje nejednakosti među regijama; napominje da je i dalje važno podupirati ulaganja u modernizaciju i inovacije kako bi poljoprivredni sektor pridonio ispunjavanju ciljeva europskog zelenog plana, strategije za bioraznolikost i mjera „od polja do stola”;
27. ističe važnu ulogu poljoprivrednih zadruga i poziva države članice da pruže veću potporu zadružnom sektoru i razviju programe poticaja za osnivanje novih zadruga, čime se pridonosi jačanju konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora te gospodarskom i socijalnom razvoju ruralnih područja te da se pobrinu za to da se smanji nepotrebno administrativno opterećenje; naglašava da ta suradnja može pomoći članovima zadruga da se lakše prilagode klimatskim promjenama, povećaju učinkovitost i diversificiraju svoju proizvodnju; ističe činjenicu da te organizacije imaju ključnu ulogu u poboljšanju gospodarske učinkovitosti i produktivnosti, promicanju inovacija i poboljšanju životnih uvjeta u ruralnim područjima; također poziva na donošenje mjera za zaštitu i jačanje prava i interesa članova poljoprivrednih zadruga; takva bi potpora mogla uključivati obrazovne programe i osposobljavanje o modernom upravljanju zadružnim poduzećima te o financijskim i tržišnim načelima kako bi se povećala privlačnost tog oblika udruživanja poljoprivrednika na lokalnoj razini;
28. ističe središnju ulogu inicijativa lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice u održavanju i obnovi živih i uspješnih lokalnih ruralnih gospodarstava te potrebu da se zadrži dostatna razina financiranja za program LEADER; poziva države članice da u potpunosti iskoriste kapacitete programa LEADER;
29. podsjeća da je provedba strateških planova u okviru zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) započela u siječnju 2023., čime je uspostavljena nova zelena struktura ZPP-a i poduzet važan korak u prelasku na održivije prehrambene sustave u EU-u, između ostalog uvođenjem zahtjeva da poljoprivrednici dodijele znatna sredstva za postizanje ekoloških ciljeva, među ostalim u okviru ekoshema; naglašava potrebu za pažljivim praćenjem provedbe nacionalnih strateških planova u okviru ZPP-a u pogledu administrativnog i birokratskog opterećenja koje stvaraju i njihova utjecaja na obujam poljoprivredne proizvodnje u EU-u, protočnost i otpornost lanaca opskrbe hranom i sigurnost opskrbe hranom. naglašava da bi to praćenje trebalo usmjeriti ne samo na usklađenost s propisima EU-a, nego i na konkretne učinke tih planova na poljoprivrednike, osobito mala i srednja poljoprivredna gospodarstva i mlade poljoprivrednike; poziva Komisiju da preuzme aktivnu ulogu u tom procesu i da blisko surađuje s državama članicama kako bi osigurala da se ZPP pravilno i učinkovito provodi te da se poljoprivrednici pravilno informiraju o alatima koji su im dostupni u okviru ZPP-a; potiče države članice da poboljšaju kvalitetu podataka i pokazatelja koji se dostavljaju Uniji kako bi se ostvario puni potencijal i točno procijenio učinak novog ZPP-a koji se temelji na uspješnosti;

30. poziva na održavanje šire rasprave o budućnosti poljoprivrede u EU-u, među ostalim o tome kako se taj sektor može reformom pripremiti na buduće izazove kao što su demografske i klimatske promjene i digitalizacija;
31. inzistira na tome da bi svi prihodi u proračunu Unije koji proizlaze iz namjenskih prihoda ili sredstava vraćenih zbog nepravilnosti do kojih je proteklih godina došlo u području poljoprivrede trebali ostati pod naslovom 3.;
32. podsjeća da su, prema tematskom izvješću Revizorskog suda, prijavljeni rashodi u području klime u proračunu za razdoblje 2014. – 2019. bili veći od stvarnih, što dovodi u pitanje pouzdanost izvješćivanja Komisije za razdoblje 2021. – 2027., kad će novi cilj potrošnje EU-a u području klime porasti na 30 %, te poziva Komisiju da izvijesti o doprinosu rashoda u području klime ostvarenju klimatskih i energetske ciljeva EU-a, s posebnim naglaskom na mjerenju učinka proračuna na ublažavanje klimatskih promjena, i da preispita metodologiju odgovornosti za uključivanje klimatskih pitanja kako bi se omogućilo bolje donošenje odluka te osigurala potpuna tranzicija prema održivom poljoprivrednom sektoru;
33. smatra da Unija može znatno pridonijeti promicanju zdravih prehrambenih navika, posebno među djecom, te stoga smatra da je ključno u potpunosti iskoristiti gornje granice koje su predviđene za programe Unije u školama; stoga poziva države članice da ojačaju svoje nacionalne programe tako da u njima smanje razinu birokracije kako bi se u potpunosti iskoristila sva odobrena sredstva;
34. podsjeća na tematsko izvješće Revizorskog suda o sukobima interesa u vezi s rashodima EU-a za koheziju i poljoprivredu i poziva Komisiju da poduzme mjere za poboljšanje sprečavanja, otkrivanja i prijavljivanja slučajeva sukoba interesa te za promicanje transparentnosti;
35. poziva Komisiju da zadrži odgovarajuću razinu financiranja kako bi se očuvalo dobro sanitarno i fitosanitarno stanje u EU-u te odbija svako smanjenje stopa sufinanciranja za sanitarne programe i kontrolu novih bolesti koje mogu ugroziti zdravlje životinja i biljaka, a time i zdravlje ljudi u EU-u;
36. ističe znatan potencijal sekvestracije ugljika u poljoprivredi utemeljene na rezultatima za borbu protiv klimatskih promjena sekvestracijom ugljika te očuvanjem biološke raznolikosti i ekosustava;
37. naglašava vrijednost koju kružno gospodarstvo i poljoprivredni sektori koji djeluju u skladu s njegovim načelima mogu imati za postizanje ciljeva utvrđenih u europskom zelenom planu, potiče provedbu pilot-projekata za poboljšanje znanja i bolje razumijevanje mogućih koristi načela kruznoga gospodarstva za europski prehrambeni sustav;
38. ponovno potvrđuje važnost programa Unije za distribuciju voća, povrća i mlijeka u školama, koji je prvenstveno usmjeren na prehrani i kojim se djecu potiče da se zdravo hrane; poziva države članice da u potpunosti iskoriste sredstva dodijeljena tim programima i da daju prednost održivoj, lokalnoj i visokokvalitetnoj proizvodnji;
39. naglašava važnost koridora solidarnosti u osiguravanju da ukrajinske žitarice dopru do

zemalja kojima je pomoć najpotrebnija, podupiranju ukrajinskog gospodarstva i sprečavanju globalne krize opskrbe hranom, ali primjećuje učinak naglog porasta prometa te poziva Komisiju da osigura financijska sredstva za jačanje i poboljšanje relevantne infrastrukture.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	19.9.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 41 - : 4 0 : 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Dacian Cioloș, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Paola Ghidoni, Dino Giarusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Daniela Rondinelli, Bronis Ropė, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Rosanna Conte, Peter Jahr, Petros Kokkalis, Tilly Metz, Michaela Šojdrová, Irène Tolleret, Emma Wiesner

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

41	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Angelo Ciocca, Rosanna Conte, Paola Ghidoni, Gilles Lebreton
NI	Dino Giarrusso
PPE	Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Michaela Šojdrová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Ulrike Müller, Irène Tolleret, Asger Christensen
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Maria Noichl, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli
The Left	Petros Kokkalis, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Bronis Ropė

4	-
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Tilly Metz

2	0
ID	Ivan David
Renew	Emma Wiesner

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

19.7.2023

MIŠLJENJE ODBORA ZA RIBARSTVO

upućeno Odboru za proračune

o općem proračunu Europske unije za financijsku godinu 2024. – svi dijelovi (2023/0264(BUD))

Izvjestitelj za mišljenje: Pierre Karleskind

PRIJEDLOZI

Odbor za ribarstvo poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. podsjeća na gospodarske, socijalne i ekološke aspekte ribarstva, akvakulture i pomorstva; naglašava njihovu ključnu ulogu ne samo u osiguravanju neovisnosti i otpornosti morskih ekosustava i prehrambenih sustava, već i u poticanju razvoja održivog plavog gospodarstva koje se razvija unutar ekoloških ograničenja te u doprinosu razvoju i revitalizaciji obalnih područja, posebno u najudaljenijim regijama; smatra da održavanje konkurentnog položaja sektora ribarstva i akvakulture mora ići ruku pod ruku s postizanjem socijalnih, ekoloških i gospodarskih ciljeva utvrđenih u zajedničkoj ribarstvenoj politici (ZRP), kao i u zelenom planu i naknadnim strategijama;
2. podsjeća na učinke na lanac opskrbe hranom, troškove goriva i nestabilnost cijena uzrokovane ruskom vojnom agresijom na Ukrajinu, kao i na njezine učinke na ribolovne aktivnosti EU-a i egzistenciju ribara, posebno u Crnom moru;
3. naglašava da je ruska vojna agresija dovela do znatnih poremećaja u trgovinskim tokovima i povećanja cijena energije, što je posebno teško pogodilo mali ribolov te zahtijeva korištenje kriznih mjera Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPPA) kako bi se ublažili učinci inflacije na ribare, proizvođače i potrošače;
4. poziva Komisiju da promiče sinergije između službi država članica i lokalnih aktera, uključujući ribare, kako bi se na odgovarajući način riješili izazovi povezani s konkurencijom za pomorski prostor i osigurao skladan suživot različitih pomorskih aktivnosti, posebno ribolovnih aktivnosti;
5. ustraje u tome da se posebna pozornost mora posvetiti flotama za ribolov kako bi se poboljšala sigurnost, životni uvjeti na plovilu, energetska učinkovitost i ekološka održivost, uključujući obnovu flote, uz posvećivanje posebne pozornosti flotama za artizanalni ribolov te istodobno jamčenje socijalne i gospodarske otpornosti zajednica koje o njima ovise; ponavlja da to može doprinijeti povećanju privlačnosti i održivosti

sektora ribarstva te da se ne smije miješati s proširenjem flote, povećanjem ribolovnog kapaciteta ili sposobnošću ulova ribe;

6. potiče Komisiju da predloži daljnje mjere za povećanje globalnog udjela održive akvakulturne proizvodnje u EU-u, što doprinosi opskrbi visokokvalitetnim bjelančevinama iz vode s niskim ugljičnim otiskom; poziva države članice i Komisiju da u potpunosti iskoristi financijska sredstva dostupna EFPR-a kako bi se konkretnim, prihvatljivim i zajedničkim ciljevima za 2030. na održivi način povećao rast udjela tog sektora u globalnoj akvakulturnoj proizvodnji iznad trenutanih 2 %; potiče države članice da iz Mehanizma za oporavak i otpornost namijene dostatna sredstva za potporu inovacijama, održivosti i otpornosti, među ostalim protiv grabežljivaca, sektora akvakulture EU-a, kao što je dodatna hrana za životinje s manjim ekološkim i klimatskim otiskom i doprinos smanjenju ovisnosti EU-a o uvozu ribljeg brašna;
7. podsjeća da se zbog Brexita sektor ribarstva EU-a i dalje suočava sa znatnim gospodarskim poremećajima; stoga poziva Komisiju da kao prioritet osigura odgovarajuću naknadu kako bi se nadoknadila šteta koju su pretrpjeli sektor i ribarske zajednice; ustraje u tome da države članice moraju osigurati da takva naknada stigne do ribara što je prije moguće;
8. potiče države članice da prate provedbu pričuve za prilagodbu Brexitu i poziva Komisiju da produlji rok kako bi se u potpunosti obuhvatilo razdoblje prilagodbe do 30. lipnja 2026., čime bi se ribarima, uključujući male ribare, omogućilo da u potpunosti iskoriste svoje resurse; ustraje u tome da bi se pričuva za prilagodbu Brexitu trebala koristiti i za pomoć sektorima veleprodaje i prerade ribe, koji su teško pogođeni ovom krizom; naglašava da bi se pričuvom za prilagodbu Brexitu trebao financirati niz mjera za rješavanje posljedica Brexita, od trajnog prestanka ribolovnih aktivnosti do ulaganja, kako bi se osigurao kontinuitet ribolovnih aktivnosti;
9. ustraje u tome da je potrebno poboljšati znanstveno i tehničko znanje kako bi se zajamčio razvoj i upotreba najpouzdanijih rješenja koja se temelje na istraživanju; ponovno ističe važnost jamčenja dostatnih financijskih sredstava za države članice i europske znanstvene subjekte kako bi mogli prikupljati, analizirati, upotrebljavati i razmjenjivati podatke iz sektora ribarstva i upravljati njima te ulagati u istraživanje inovativnih i selektivnijih ribolovnih tehnika uz otvorenost prema novim tehnologijama;
10. skreće pozornost na međunarodnu dimenziju ZRP-a i njezine gospodarske, društvene i ekološke koristi; poziva Komisiju da namijeni odgovarajuća sredstva za upravljanje oceanima; naglašava važnost međunarodne suradnje, transparentnosti, sljedivosti i jednakih uvjeta za ispunjavanje obveza EU-a;
11. obvezuje se na svoju potporu borbi protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, čiji je cilj posebno uklanjanje nezakonito ulovljenih morskih prehrambenih proizvoda iz lanaca opskrbe EU-a i osiguravanje jednakih uvjeta za europske ribare; stoga poziva na odgovarajuće i veće financiranje politike EU-a za borbu protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova diljem svijeta, među ostalim jačanjem provjera robe na granicama EU-a ili razvojne pomoći te jačanjem suradnje s nacionalnim mornaricama; napominje da je od 488 milijuna EUR predviđenih u EFPR-u za razdoblje 2014. – 2020. iskorišteno samo 296 milijuna EUR iz omotnice

dodijeljene za kontrolu, što znači da oko 40 % omotnice nije iskorišteno; stoga poziva na potpuno iskorištavanje proračunskih sredstava dodijeljenih za kontrolu ribarstva za provedbu predstojeće reforme Uredbe (EZ) br. 1224/2009 o kontroli ribarstva dogovorene u okviru trijaloga;

12. pozdravlja komunikaciju Komisije naslovljenu „O energetskej tranziciji sektora ribarstva i akvakulture EU-a” (COM(2023)0100); poziva Komisiju da na odgovarajući način financira mjere za učinkovito smanjenje ovisnosti flote EU-a o fosilnim gorivima i povećanje učinkovitosti potrošnje goriva; nadalje poziva Komisiju da financira istraživanja o prilagodbi pogonskih sustava s nultom stopom emisija, kao što su e-goriva, pogon na vjetar i baterije, za upotrebu na ribarskim plovilima i s različitim vrstama alata;
13. naglašava važnost nadzora u jamčenju ciljeva ZRP-a; ističe ulogu Europske agencije za kontrolu ribarstva (EFCA) u osiguravanju jednakih uvjeta za flotu EU-a, a posebno u suzbijanju te odvratanju od nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova u europskim vodama i na globalnoj razini, što zahtijeva ambicioznije dugoročno financiranje kako bi se ostvarili ciljevi ZRP-a; poziva Komisiju da pojača trostrani radni dogovor između EFCA-e, Europske agencije za pomorsku sigurnost (EMSA) i Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex);
14. naglašava da je generacijska obnova, uključujući diversifikaciju profesije, jedan od prioriteta europskog sektora ribarstva; poziva države članice da iskoriste EFPPRA-u za financiranje programe posebno osmišljenih kako bi se mladima pomoglo da započnu karijeru u ribarstvu i u širem sektoru održivog plavog gospodarstva, kako bi se sektor učinio raznolikijim te kako bi se ljude iz nedovoljno zastupljenih skupina, osobito žene, potaknulo da se uključe u taj sektor; u tom pogledu poziva Komisiju da podrži mobilizaciju proračunskih sredstava kako bi se prilagodili i poboljšali radni uvjeti na ribarskim plovilima i da provede projekte za potporu stvaranju udruženja mladih europskih ribara;
15. ponavlja da je potrebno pružiti znatnu potporu obalnim područjima u nepovoljnom položaju i najudaljenijim europskim regijama. poziva Europsku komisiju da omogući financijsku potporu za obnovu flote u najudaljenijim europskim regijama ukidanjem zabrane državnih potpora za zamjenu plovila; podsjeća da, suprotno odredbama EFPPRA-e, za taj cilj nisu dodijeljena europska financijska sredstva ni u jednoj regiji.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	18.7.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 20 - : 0 0 : 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Clara Aguilera, François-Xavier Bellamy, Izaskun Bilbao Barandica, Isabel Carvalhais, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Rosanna Conte, Rosa D'Amato, Niclas Herbst, Ladislav Ilčić, France Jamet, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, Ana Miranda, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Annie Schreijer-Pierik, Marc Tarabella
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Ska Keller, Gabriel Mato, Stéphanie Yon-Courtin
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Elsi Katainen, Margarida Marques

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

20	+
ECR	Ladislav Ilčić, Bert-Jan Ruissen
ID	Rosanna Conte, France Jamet
NI	Marc Tarabella
PPE	François-Xavier Bellamy, Maria da Graça Carvalho, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Francisco José Millán Mon, Annie Schreijer-Pierik
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Asger Christensen, Elsi Katainen, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Clara Aguilera, Isabel Carvalhais, Margarida Marques, Predrag Fred Matić
Verts/ALE	Ana Miranda

0	-

3	0
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Ska Keller, Caroline Roose

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

19.9.2023

MIŠLJENJE ODBORA ZA KULTURU I OBRAZOVANJE

upućeno Odboru za proračune

o nacrtu općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2024. – svi dijelovi (COM(2023)0300 – C9-0336/2023 – 2023/0264(BUD))

Izvjestitelj za mišljenje: Morten Løkkegaard

PRIJEDLOZI

Odbor za kulturu i obrazovanje poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. poziva na znatna povećanja za važne programe EU-a usmjerene na europske građane, uključujući mlade Europljane, kulturu, slobodne medije i obrazovanje, a posebice programe Erasmus+ i Kreativna Europa; ponovno poziva da se osiguraju dostatna sredstva za politike za mlade i za održavanje nasljeđa Europske godine mladih kako bi se postigli konkretni rezultati za mlade;
2. poziva na znatno povećanje od 60 milijuna EUR za program Erasmus+;
3. ističe važnost programa Erasmus+, kao najuspješnijeg vodećeg programa EU-a, za jačanje europskih identiteta i promicanje europskih vrijednosti preko obrazovanja i učenja u različitim državama članicama;
4. naglašava da se neki učenici, posebno mladi u nepovoljnom položaju, suočavaju sa znatnim financijskim preprekama i drugim poteškoćama, koje također mogu utjecati i na nastavnike i odgojno-obrazovno osoblje, zbog čega je program i dalje nedostupan velikom broju ljudi;
5. ističe ulogu inicijative DiscoverEU kao alata za približavanje mladih EU-u;
6. ističe ulogu programa Erasmus+ u poticanju mladih na sudjelovanje u demokratskom životu Europe;
7. ističe da bi se u okviru tog programa također trebalo nastaviti podupirati ukrajinske studente s obzirom na rusku ratnu agresiju na Ukrajinu i to pružanjem potpore učenicima, nastavnicima, školama, sustavima obrazovanja i osposobljavanja, organizacijama mladih i nevladinim organizacijama;
8. smatra da će se povećanjem proračuna doprinijeti osiguranju budućih mjera uključivanja i kontinuiranom ozelenjivanju i digitalizaciji programa Erasmus+;

9. ističe važnost dodatnih financijskih sredstava za potporu uspostavi europskog prostora obrazovanja;
10. ističe potencijal europskih sveučilišnih mreža, posebno za daljnju istraživačku suradnju i prikupljanje obrazovnih resursa;
11. ističe potrebu za podupiranjem sporta u okviru programa Erasmus+ kako bi se promicala njegova uloga u unapređenju zdravlja i socijalne uključenosti uz istodobnu borbu protiv diskriminacije;
12. ističe e-sport i znatan potencijal igrifikacije obrazovnog materijala koji, među ostalim, mogu pomoći osobama u nepovoljnom položaju da bolje uče i studiraju, što se odnosi i na ključne europske vrijednosti; nadalje ističe da nove tehnologije iziskuju razvoj novih vještina, koje su ključne za budućnost tržišta rada;
13. ističe da je u pogledu programa Kreativna Europa, kao jedinog programa EU-a kojim se izravno podupiru kulturni i kreativni sektor i industrije, potrebno znatno pojačanje za sve njegove potprograme kako bi se postigli njegovi ciljevi za 2024., uključujući osiguravanje potpunog oporavka sektora nakon pandemije te njegove otpornosti na trenutačno visoku inflaciju, koja također potkopava kupovnu moć europskih građana; osim toga, povećanje financiranja potrebno je za daljnju provedbu međusektorskih mjera povezanih s poboljšanjem opće uključenosti programa te zelene i digitalne tranzicije;
14. ističe potrebu za podupiranjem kulturnih i kreativnih sektora i industrija, novinara i medijskih djelatnika te obrazovnog sektora u odgovaranju na brojne krize, uključujući rusku ratnu agresiju na Ukrajinu, kontinuiranu visoku inflaciju te osobito visoke cijene energije;
15. ponavlja da je potrebno podržati uredničke i informativne medije kako bi se pridonijelo borbi protiv stalnog i sve intenzivnijeg informacijskog ratovanja, koje ugrožava javnu raspravu u europskim demokracijama i njihove izbore, uključujući izbore za Europski parlament 2024.; stoga ustraje u tome da bi Međusektorski potprogram u okviru programa Kreativna Europa trebalo povećati za dodatnih 15 milijuna EUR; nadalje, podsjeća da je potrebno povećati potporu kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama kako bi se program uskladio s ciljevima Nove europske agende za kulturu iz 2018. te s prioritetima i odgovarajućim mjerama plana rada EU-a za kulturu za razdoblje 2023. – 2026.; stoga bi potprogram za kulturu u okviru programa Kreativna Europa trebalo povećati za dodatnih 15 milijuna EUR; osim toga, ističe potrebu za jačanjem potprograma Media s dodatnih 13 milijuna EUR za potporu audiovizualnom sektoru;
16. poziva na povećanje vrlo ograničenog proračuna za Europske snage solidarnosti kako bi se moglo odgovoriti na sve veći interes za taj program i omogućiti da se u okviru njega rješavaju neočekivani izazovi te pružiti potporu mladima uključenima u aktivnosti građanskog angažmana, mobilnosti i solidarnosti; ističe potrebu za jačanjem humanitarnog potprograma kako bi se poboljšale mjere u okviru tog programa povezane s posljedicama ruske ratne agresije u Ukrajini;

17. podsjeća na važnost potprograma Uključivanje građana u okviru programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti (CERV), posebno u pogledu bratimljenja gradova i komemorativnih aktivnosti, te na ključnu ulogu organizacija civilnog društva u povezanim projektima i aktivnostima; izražava kontinuiranu potporu tom programu, a posebno potprogramu Uključivanje građana;
18. pozdravlja razvoj inicijative za novi europski Bauhaus; podsjeća da financiranje novog europskog Bauhauusa ne bi smjelo biti nauštrb već postojećih programa u području kulture i obrazovanja kao što su Kreativna Europa, Erasmus+ ili Europske snage solidarnosti; smatra da primjena postojećih financijskih sredstava nije dovoljna za postizanje ciljeva inicijative; ponavlja svoj poziv Komisiji da osigura dostatna sredstva za tu inicijativu u proračunu za 2024. i da razmotri uspostavu zasebnog proračuna u okviru revizije višegodišnjeg financijskog okvira (VFO);
19. traži od Komisije da u kontekstu sljedećeg VFO-a razmotri uspostavu stalnog fonda Unije za informativne medije s ciljem doprinošenja digitalnom razvoju medija, zaštite neovisnosti europskih novinara i novinarstva te jamčenja slobode tiska;
20. traži od Komisije da u kontekstu sljedećeg VFO-a predloži dostatna financijska sredstva za europski prostor obrazovanja i da razmotri prikladniju proračunsku strukturu kako bi se pokrile mjere povezane s europskim prostorom obrazovanja; traži da se u to uključe financijski doprinosi EU-a sustavu europskih škola (ESS) u budućim proračunima EU-a kako bi se povećala transparentnost, osiguralo strateško planiranje i olakšao parlamentarni nadzor u okviru postupka davanja razrješnice, te traži da se sustav europskih škola uključi u daljnji razvoj europskog prostora obrazovanja kako bi postao „laboratorij” i izvor iskustva za pedagoške inovacije i razmjenu najboljih praksi u korist svih europskih učenika;
21. traži od Komisije da u kontekstu sljedećeg VFO-a predloži povećanje sredstava za europske prijestolnice kulture jer one predstavljaju veliku dodanu vrijednost za europsko društvo, te za nagradu Melina Mercouri, kao jedinu izravnu priliku za financiranje europskih prijestolnica kulture sredstvima EU-a, za koju se već godinama dodjeljuje samo 1,5 milijuna EUR.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	19.9.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 21 -: 3 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Catherine Griset, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Niklas Nienass, Peter Pollák, Diana Riba i Giner, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Smeriglio, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	David Cormand, Morten Løkkegaard, Rob Rooken, Domènec Ruiz Devesa
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Angel Dzhambazki, Mónica Silvana González, Ivan Štefanec

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

21	+
PPE	Asim Ademov, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Ivan Štefanec, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Morten Løkkegaard
S&D	Mónica Silvana González, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio
The Left	Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	David Cormand, Niklas Nienass, Diana Riba i Giner

3	-
ECR	Rob Rooker
ID	Catherine Griset
NI	Andrea Bocskor

1	0
ECR	Angel Dzhambazki

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

22.9.2023

MIŠLJENJE ODBORA ZA USTAVNA PITANJA

upućeno Odboru za proračune

o nacrtu općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2024. – svi dijelovi (2023/0264(BUD))

Izvjestitelj za mišljenje: Salvatore De Meo

PRIJEDLOZI

Odbor za ustavna pitanja poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da će 2024. biti godina održavanja europskih izbora;
1. pozdravlja predloženo povećanje od 68 % u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i 147 % u odobrenim sredstvima za plaćanja za „Uključivanje građana i njihovo sudjelovanje u demokratskom životu Unije” u usporedbi s proračunom za 2023. jer se njime financiraju programi i inicijative kao što su program „Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti” i europska građanska inicijativa (EGI), kojima se doprinosi povećanju ukupnog građanskog sudjelovanja u politici Unije i ostvarivanju prava koja proizlaze iz građanstva Unije; traži da se povećaju financijska sredstva kako bi se omogućila veća uključenost mladih u demokratske vrijednosti i politike Unije;
 2. prima na znanje povećanje financijskih sredstava za Komisijina predstavništva u iznosu od 0,9 % u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i 1,6 % u odobrenim sredstvima za plaćanja te smatra da je to povećanje nedovoljno, naročito s obzirom na to da je 2024. godina održavanja europskih izbora; predlaže povećanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje od 20 % u odnosu na razine iz 2023.; smatra da je to povećanje nužno radi poticanja proaktivnih dijaloga s građanima u cijeloj Uniji o područjima djelovanja EU-a uoči izbora za Europski parlament i osmišljavanja komunikacijskih aktivnosti za borbu protiv dezinformacija;
 3. smatra da povećanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza od 0,9 % i odobrenih sredstava za plaćanje od 1,7 % za područje „Komunikacijske usluge za građane” u odnosu na proračun za 2023. nije dostatno; predlaže povećanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza od 15 % u odnosu na proračun za 2023. s obzirom na pojačane komunikacijske aktivnosti povezane s informativnom kampanjom za europske izbore; naglašava da je, kako bi se omogućilo i produbilo sudjelovanje građana u donošenju ne samo strateških nego i svakodnevnih odluka u Uniji, potrebno staviti na raspolaganje odgovarajuća financijska sredstva, među ostalim u vidu namjenskih sredstava za jedinstvenu kontaktnu točku na internetu za sve postojeće instrumente za povećanje

sudjelovanja, kao i projekt „Agora građana EU-a”; podsjeća da bi sadržaj komunikacijskih aktivnosti trebao biti dostupan na svim jezicima EU-a, kao i da bi trebalo razmotriti upotrebu materinskih jezika za građane EU-a koji žive u drugim državama članicama; naglašava da bi lokalne vlasti, manje nevladine organizacije i drugi relevantni dionici trebali biti uključeni u komunikacijske aktivnosti;

4. ističe da je potrebno povećati resurse Agencije Europske unije za temeljna prava s obzirom na proširenje njezinih zadaća kako je predviđeno nedavno revidiranim mandatom na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2022/555 od 5. travnja 2022.;
5. smatra da bi trebalo izdvojiti odgovarajuće resurse za jačanje transparentnosti i integriteta svih institucija i agencija EU-a, posebno povećanjem proračunskih odobrenih sredstava za Zajednički registar transparentnosti te osiguravanjem dostatnih resursa za prikladnu uspostavu i potpuno funkcionalan rad međuinstitucijskog etičkog tijela;
6. odlučno naglašava da je potrebno uložiti dodatna financijska sredstva i resurse kako bi građani mogli bolje razumjeti demokraciju EU-a i svoju ulogu u njoj, među ostalim obrazovanjem i uključivanjem lokalnih zajednica, škola ili sveučilišta, naročito s obzirom na zaključke i rezultate Konferencije o budućnosti Europe; traži da se predvidi odgovarajuće financiranje Konvencije za reviziju Ugovorâ, koja će omogućiti daljnje postupanje u pogledu zaključaka Konferencije;
7. zahtijeva da se sredstava namijenjena građanstvu Unije, čija je razina ostala nepromijenjena unatoč opetovanim zahtjevima za oblikovanje politika i regulatorne intervencije, povećaju za 20 % te konstatira da je potrebno predvidjeti daljnja povećanja sredstava, među ostalim zbog novih država članica i reformi ugovora. To je posebno slučaj ako je potrebno ispuniti zahtjeve za sastavljanje statuta o građanstvu EU-a. Ova inicijativa zahtijeva opsežno javno savjetovanje i doprinos stručnjaka uoči europskih izbora. Proces bi trebao biti dinamičan te povezan s europskom dimenzijom građanskog odgoja i obrazovanja i širenjem prava koja proizlaze iz građanstva;
8. poziva na dodjelu posebnih sredstava za brojnije i unapređene projekte interakcije između institucija te nacionalnih i regionalnih institucija kako bi se na razini Unije; povećalo sudjelovanje država članica;
9. apelira na Odbor za proračune da u svoje stajalište uvrsti navedena povećanja proračunskih linija jer ona doprinose postizanju konkretnih rezultata i kvalitetnoj komunikaciji s građanima.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	20.9.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 21 - : 3 0 : 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Włodzimierz Cimoszewicz, Ana Collado Jiménez, Gwendoline Delbos-Corfield, Salvatore De Meo, Daniel Freund, Charles Goerens, Sandro Gozi, Zdzisław Krasnodębski, Jaak Madison, Victor Negrescu, Max Orville, Paulo Rangel, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	François Alfonsi, Vladimír Bilčík, Mercedes Bresso, Pascal Durand, Alin Mituța
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Sara Skyttedal

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

21	+
PPE	Vladimír Bilčík, Ana Collado Jiménez, Salvatore De Meo, Paulo Rangel, Sara Skyttedal, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Renew	Charles Goerens, Sandro Gozi, Alin Mituța, Max Orville
S&D	Mercedes Bresso, Włodzimierz Cimoszewicz, Pascal Durand, Victor Negrescu, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	François Alfonsi, Gwendoline Delbos-Corfield, Daniel Freund

3	-
ECR	Zdzisław Krasnodębski, Jacek Saryusz-Wolski
ID	Jaak Madison

0	0

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

MIŠLJENJE ODBORA ZA PRAVA ŽENA I RODNU RAVNOPRAVNOST

upućeno Odboru za proračune

o nacrtu općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2024. – svi dijelovi (2023/0000(BUD))

Izvjestitelj za mišljenje: Robert Biedroń

PRIJEDLOZI

Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da je rodna ravnopravnost jedna od temeljnih vrijednosti Unije koja je utvrđena u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji; budući da se u članku 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije navodi da „u svim svojim aktivnostima Unija teži uklanjanju nejednakosti i promicanju ravnopravnosti”, čime se utvrđuje načelo rodno osviještene politike, u skladu s kojim rodna ravnopravnost mora biti integrirana u sve javne politike i programe, među ostalim na svim razinama proračunskog postupka;
- B. budući da proračuni nikad nisu rodno neutralni i da se stoga moraju ustanoviti s jasnim ciljem nediskriminacije i ciljem da dopru do svih pojedinaca i njihovih konkretnih potreba; budući da je Parlament u više navrata pozivao na dodjelu dostatnih sredstava za Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE), potprogram Daphne i potprogram za ravnopravnost i prava u okviru programa „Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti”, što je potrebno hitno realizirati radi borbe protiv rodno uvjetovanog nasilja i jamčenja rodne ravnopravnosti u cijeloj Uniji;
- C. budući da je Komisija u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027. dodatno doradila metodologiju za praćenje potrošnje za rodnu ravnopravnost, kojom se posebno obraća pozornost na donošenje politika i dodjelu sredstava, a posebno raščlanjenu *ex post* procjenu učinka na rodnu ravnopravnost i izvješćivanje o rashodima;
- D. budući da bi, čak i uzimajući u obzir ravnotežu osobnog, obiteljskog i profesionalnog života, u proračunu Unije trebalo predvidjeti povećanje ulaganja u kvalitetne javne usluge skrbi, uključujući javne mreže jaslica i vrtića te slobodne aktivnosti za djecu u sklopu javnih usluga, mrežu javne zdravstvene skrbi, kao i obranu javnih, dostupnih i kvalitetnih zdravstvenih sustava i sustava javne socijalne sigurnosti, pri čemu treba zajamčiti njihovu univerzalnost;
- E. budući da je važno usredotočiti se na jačanje potencijala žena u svim sektorima gospodarstva, uključujući digitalizirano gospodarstvo, informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) te znanost, tehnologiju, inženjerstvo i matematiku (STEM);

- F. budući da je nepoštovanje vladavine prava u Poljskoj negativno utjecalo na žene, djevojčice i osobe iz skupine LGBTI;
- G. budući da je Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE) pod većim i neodrživim pritiskom zbog povećanog radnog opterećenja i zahtjeva za istraživanje, posebno u kontekstu nazadovanja u pogledu prava žena i rodne ravnopravnosti diljem Unije i položaja žena koje bježe iz Ukrajine; budući da EIGE opetovano traži osam ugovornih djelatnika uz utvrđeni opći trošak za proračun u iznosu od točno 327 500 EUR; budući da bi se povećanjem broja osoblja izbjegla situacija u kojoj je EIGE prisiljen smanjivati opseg svojih ključnih aktivnosti i odbijati određen broj zahtjeva institucija, tijela, ureda i agencija Unije za tehničku pomoć u pogledu rodno osviještene politike zbog nedostatnih ljudskih resursa;
- H. budući da dolazi do zabrinjavajućeg i sve većeg nazadovanja u pogledu rodne ravnopravnosti, prava žena i zajednice LGBTIQ+, uključujući nekontrolirano širenje transfobije; budući da gospodarska nesigurnost može doprinijeti porastu rodno uvjetovanog nasilja u svim njegovim oblicima; budući da postoji potreba za povećanjem javnih, finansijskih i ljudskih resursa kako bi se poduzele mjere u skupinama kojima prijeti siromaštvo te kako bi se uhvatilo u koštac s osobito rizičnim situacijama s kojima se susreću žene, pripadnici skupine LGBTIQ+, djeca i mladi, starije osobe, osobe s invaliditetom i beskućnici;
- I. budući da su spolno i reproduktivno zdravlje te spolna i reproduktivna prava ljudska prava zaštićena međunarodnim i europskim pravom; budući da je Parlament u svojoj Rezoluciji od 7. srpnja 2022. pozvao na uključivanje prava na siguran i zakonit pobačaj u Povelju Europske unije o temeljnim pravima; budući da pobačaj mora biti dobrovoljna odluka na zahtjev žena, koja se donosi slobodno, u skladu s medicinskim standardima koji se temelje na smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije; budući da se mora zajamčiti pristup besplatnim, sigurnim i zakonitim službama za pobačaj;
1. naglašava da bi rodna perspektiva trebala biti u potpunosti uključena u sve razine proračunskog postupka; poziva na obveznu provedbu rodno osviještene izrade proračuna i uključivanje rodno povezanih ciljeva u sve programe Unije, kao i na utvrđivanje relevantnih proračunskih linija, djelotvorno praćenje doprinosa proračuna Unije rodnoj ravnopravnosti i rodno osjetljivo preispitivanje svih programa i rashoda kako bi se u sljedećem razdoblju VFO-a uvele potrebne prilagodbe; ponavlja da je potrebno ubrzati napredak u području rodne ravnopravnosti, među ostalim promicanjem proračuna i fondova kojima se unapređuje rodna ravnopravnost, kao i većim ulaganjima u rodnu statistiku; naglašava da je to ključno za Uniju koja se suočava s krizama i sukobima te nazadovanjem u pogledu prava žena i rodne ravnopravnosti;
 2. posebno preporučuje da se povećaju finansijska sredstva za odgovarajuće programe u okviru kojih se omogućuje zaštita majčinstva, roditeljstva i ranog djetinjstva; stoga poziva na pridavanje posebne važnosti zdravlju majki i djece u proračunu Unije za 2024.; nadalje, preporučuje da se osiguraju sredstva za zaštitu, promicanje i potporu dojenja, čime bi se doprinijelo postizanju cilja Svjetske zdravstvene organizacije da se do 2025. osigura da svjetska stopa dojenja kao isključivog izvora hrane u prvih šest mjeseci djetetova života bude najmanje 50 %, što, među ostalim mjerama, iziskuje primjereno razdoblje i naknadu za roditeljski i očinski dopust;

3. poziva Komisiju da osigura dovoljno proračunskih sredstava kako bi se zajamčilo da službena komunikacija Unije i država članica bude rodno uključiva i, ako je to moguće, i na Brailleovom pismu;
4. poziva Komisiju da poveća proračunska sredstva za organizacije civilnog društva koje promiču prava žena, rodnu ravnopravnost, prava pripadnika skupine LGBTIQ+ te socijalnu pravdu u Europi i izvan nje, uključujući u sukobima kao što je onaj u Ukrajini; naglašava važnost uključivanja manjih lokalnih organizacija kako bi se zajamčio najbolji učinak na prava žena i rodnu ravnopravnost te stoga pozdravlja natječajne i druge oblike financijske pomoći tim posrednicima; naglašava da su spolno i reproduktivno zdravlje i prava temeljna prava te ističe da je i dalje važno financirati organizacije koje djeluju u tom području, kao što su organizacije koje olakšavaju prekograničnu suradnju među organizacijama koje pružaju siguran i zakonit pobačaj; poziva na dodjelu proračunskih sredstava u okviru programa „EU za zdravlje” za interseksijsko istraživanje bolesti koje pogađaju određeni rod, kao što su endometrioza i fibroidi, zajedno s pružanjem prekograničnih usluga kako bi se svim građanima osigurao siguran i zakonit pobačaj;
5. ponovno ističe svoju zabrinutost zbog korelacije između napada na vladavinu prava i nazadovanja u području rodne ravnopravnosti te prava žena i pripadnika skupine LGBTIQ+; poziva Komisiju da ojača vladavinu prava u Uniji i tako zaštititi temeljna prava i rodnu ravnopravnost s pomoću mehanizma uvjetovanosti vladavine prava za pristup sredstvima Unije; poziva Komisiju da istraži glavne misije onih kojima se dodjeljuju sredstva Unije i da uskrati sredstva akterima koji žele iskoristiti sredstva Unije za nazadovanje u pogledu ljudskih prava, posebno prava žena, i rodne ravnopravnosti; stoga poziva Komisiju da zamrzne sva sredstva namijenjena Poljskoj dok poljske vlasti ne počnu poštovati presude Suda Europske unije;
6. poziva države članice da zaštite spolno i reproduktivno zdravlje i prava te ponavlja da proračun Unije treba imati aktivniju ulogu, među ostalim na način da se zajamči postojanje programa i usluga reproduktivnog zdravlja te osviještenost o njima, uključujući jamčenje slobodnog pristupa kontracepciji, čime se štiti temeljno pravo na zdravlje i jamče osnovna skrb i lijekovi za dobrovoljno planiranje obitelji, posebno obuhvaćajući, među ostalim, pitanja reprodukcije, pripreme za porod, zdravlje roditelja i novorođenčadi i liječenje neplodnosti;
7. ponovno naglašava da proračun Unije mora imati aktivniju ulogu u nastojanjima da se ostvare UN-ovi ciljevi održivog razvoja; stoga poziva da se proračunom podupiru mjere i projekti usmjereni na iskorjenjivanje siromaštva žena i djece, promicanje veće i bolje integracije na tržište rada, ukidanje nejednakosti između muškaraca i žena kad je riječ o radnom mjestu i plaćama, poboljšanje pristupa zdravstvenoj skrbi i pružanja zdravstvene skrbi te borbu protiv nasilja nad ženama, djecom i mladima;
8. podsjeća na važnu ulogu Europskog instituta za ravnopravnost spolova (EIGE) za shvaćanje razmjera i uzroka rodni nejednakosti u Uniji i hvatanje u koštac s tom problematikom, osobito u kontekstu nazadovanja u pogledu ženskih prava, ekonomskih i zdravstvenih kriza te kriza povezanih sa sukobima; podsjeća da je EIGE suočen s trajnim problemima s manjkom osoblja, koji su se dodatno pogoršali zbog naglog povećanja broja zahtjeva za tehničku pomoć zbog davanja prednosti rodno osviještenoj

politici u svim politikama i inicijativama Unije u Strategiji EU-a za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025.; poziva Komisiju da EIGE-u dodijeli iznos od najmanje 327 500 EUR kako bi se zajamčilo da EIGE može zaposliti osam ugovornih djelatnika koji su mu potrebni kako bi ispunio svoj mandat, što znači da su potrebna dodatna sredstva i dodatno osoblje kako bi se poboljšali njegovi istraživački kapaciteti, proširile aktivnosti prikupljanja i analize podataka, podržao razvoj inovativnih alata i metodologija za učinkovito rješavanje pitanja rodne nejednakosti u Uniji i osiguralo da sadašnje osoblje ima odgovarajuću ravnotežu između poslovnog i privatnog života; naglašava da se zahtjev EIGE-a za ugovorno osoblje temelji na proračunskim odobrenim sredstvima i da će se na taj način osigurati samo minimalna razina potrebna za izvršavanje njegova mandata i odgovaranje na potrebe njegovih dionika;

9. podsjeća da je svaka treća žena u Uniji pogođena rodno uvjetovanim nasiljem, uz procijenjeni ekonomski trošak od 290 milijardi EUR godišnje¹; poziva na dodatno kontinuirano financiranje potprograma „Jednakost i prava” programa CERV i programa Daphne za borbu protiv svih oblika rodno uvjetovanog nasilja u Uniji, među ostalim u okviru učinkovite provedbe Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja i seksualnog zlostavljanja žena, djevojčica i drugih oblika nasilja u obitelji; naglašava zahtjev da se najmanje 40 % sredstava namijenjenih za potprogram „Jednakost, prava i rodna ravnopravnost” i za potprogram Daphne u okviru programa „Jednakost, prava i rodna ravnopravnost” dodijeli aktivnostima za sprečavanje svih oblika rodno uvjetovanog nasilja i borbu protiv njih na svim razinama, a najmanje 15 % za aktivnosti kojima se promiče potpuno uživanje prava žena, rodna ravnopravnost, uključujući ravnotežu između poslovnog i privatnog života, osnaživanje žena i rodno osviještenu politiku;
10. izražava žaljenje zbog poštosti rodno uvjetovanog nasilja koje je rašireno ne samo u Uniji nego i u cijelom svijetu; ističe da žene u oružanim sukobima trpe nerazmjerne posljedice, uključujući rodno uvjetovano nasilje u okviru sukoba, seksualno nasilje i trgovanje u svrhu seksualnog iskorištavanja; poziva Komisiju da poveća proračunska sredstva za organizacije civilnog društva koje promiču prava žena u Europi i izvan nje, uključujući organizacije koje se bave borbom protiv rodno uvjetovanog nasilja, uključujući organizacije za prava žena, organizacije LGBTIQ+ i organizacije koje pružaju usluge i potporu žrtvama rodno uvjetovanog nasilja u sukobima; poziva Komisiju da poveća proračunska sredstva za Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju posebno kako bi se financirale organizacije civilnog društva koje rade na sprečavanju rodno uvjetovanog nasilja u sukobima i koje pružaju potporu preživjelim osobama, uključujući mjere i organizacije koje sprečavaju rodno uvjetovano nasilje u sukobima, te da se dodatna odobrena sredstva iskoriste za osposobljavanje organizacija civilnog društva kako bi se povećao njihov kapacitet i pružila izobrazba tijelima kaznenog progona za rješavanje takvih slučajeva;
11. naglašava da bi svaka strategija za ravnopravnost trebala biti usmjerena na rješavanje svih oblika nasilja nad ženama, uključujući nazadovanje i povrede u pogledu seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava žena; ponovno ističe da bi pristup zdravstvenoj skrbi i javnim uslugama, uključujući pristup pobačaju i psihološkoj potpori za žene žrtve nasilja, trebao biti prioritet;

¹ <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/costs-gender-based-violence-european-union>

12. naglašava važnost korištenja europskih strukturnih i investicijskih fondova kao što je Europski socijalni fond plus (ESF+) za promicanje rodne ravnopravnosti, zapošljavanja žena i pristupa tržištu rada, ustanovama za skrb o djeci i dugotrajnu skrb, posebno u svjetlu prosječne razlike u plaćama između spolova u Uniji od 14 %; poziva na potrebu da se dodijele proračunska sredstva za potporu poduzetništvu i ekonomskoj neovisnosti žena i za promicanje progresivnog pristupa kako bi se zajamčio i potaknuo pristup žena zajmovima, ulagačima u rizični vlasnički kapital, poslovnim anđelima i ulagačima putem programa i fondova Unije, kao što je Europski socijalni fond; poziva na povećanje proračuna fonda ESF+ kako bi se povećala sredstva za potprogram „Zapošljavanje i socijalne inovacije”; naglašava važnost kohezijske politike u promicanju rodne ravnopravnosti te pozdravlja činjenicu da je za ESF+, EFRR i Kohezijski fond uveden sustav za praćenje rashoda povezanih s rodnom ravnopravnošću, kojim će se omogućiti bolje praćenje ulaganja povezanih s rodnom ravnopravnošću;
13. ističe da je potrebno staviti veći naglasak na strateška ulaganja i održivi rast u Uniji i unutar država članica kako bi se poboljšala gospodarska kohezija i otvorila radna mjesta, posebno za mlade žene i djevojke u svoj njihovoj raznolikosti; naglašava važnost ulaganja u visokokvalitetne javne usluge, uključujući zdravstvenu i socijalnu infrastrukturu za prevladavanje socijalnih i zdravstvenih kriza, izgradnju socijalne otpornosti i borbu protiv nejednakosti, kao i jamčenje jednake plaće za jednak rad jednake vrijednosti; naglašava važnost otvaranja visokokvalitetnih radnih mjesta u tim sektorima kako bi se postigao pravedan prelazak na društvo s nižim emisijama ugljika;

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	19.9.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 26 -: 6 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Robert Biedroń, Viliija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Gwendoline Delbos-Corfield, Rosa Estaràs Ferragut, Lina Gálvez Muñoz, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Christine Schneider, Sylwia Spurek
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Abir Al-Sahlani, Laura Ballarín Cereza, Silvia Modig, Eleni Stavrou, Hilde Vautmans
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Martin Hojsik

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

26	+
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Christine Schneider, Eleni Stavrou
Renew	Abir Al-Sahlani, Martin Hojsík, Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans
S&D	Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner
The Left	Silvia Modig, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek

6	-
ECR	Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson, Annika Bruna, Maria Veronica Rossi
NI	Livia Járóka

0	0

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

ZAJEDNIČKA IZJAVA USVOJENA NA TRIJALOGU O PRORAČUNU 25. TRAVNJA 2023.

Datumi za proračunski postupak i načini funkcioniranja Odbora za mirenje u 2023.

- A. U skladu s dijelom A. Priloga Međuinstitucijskom sporazumu između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava, Europski parlament, Vijeće i Komisija postigli su dogovor o sljedećim ključnim datumima za proračunski postupak u 2024.:
1. Komisija će nastojati predstaviti izvještaj o procjenama za 2024. do početka lipnja;
 2. trijalog će se sazvati za 18. srpnja (u prijepodnevnim satima) nakon donošenja stajališta Vijeća;
 3. Vijeće će nastojati donijeti svoje stajalište i dostaviti ga Europskom parlamentu do kraja 36. tjedna kako bi se olakšao pravodoban dogovor s Europskim parlamentom;
 4. Odbor za proračune Europskog parlamenta nastojat će glasovati o izmjenama stajališta Vijeća do kraja 40. tjedna (prvi tjedan u listopadu);
 5. trijalog će se sazvati za 12. listopada (u prijepodnevnim satima) prije čitanja Europskog parlamenta;
 6. Europski parlament glasovat će o svojem čitanju na plenarnoj sjednici u 42. tjednu (plenarna sjednica od 16. do 19. listopada);
 7. razdoblje mirenja počinje 24. listopada; U skladu s odredbama članka 314. stavka 4. točke (c) UFEU-a, razdoblje raspoloživo za mirenje isteći će 13. studenoga 2023.;
 8. Odbor za mirenje sastat će se 26. listopada (u prijepodnevnim satima) u prostorima Europskog parlamenta i 10. studenoga u prostorima Vijeća (te se prema potrebi može ponovno sastati); sjednice Odbora za mirenje pripremit će se u okviru jednog ili više trijaloga. Održavanje trijaloga zakazano je za 26. listopada (u prijepodnevnim satima). Tijekom 21-dnevnog razdoblja mirenja mogu se sazvati dodatni trijalozni, među ostalim 9. studenoga u prostorima Vijeća.
- B. Načini funkcioniranja Odbora za mirenje navedeni su u dijelu E priloga prethodno

spomenutom Međuinstitucijskom sporazumu.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	9.10.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 16 -: 4 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Rasmus Andresen, David Cormand, Andor Deli, Pascal Durand, Alexandra Geese, Vlad Gheorghe, Niclas Herbst, Hervé Juvin, Joachim Kuhs, Janusz Lewandowski, Siegfried Mureşan, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Bogdan Rzońca, Nils Torvalds, Nils Ušakovs, Angelika Winzig
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Attila Ara-Kovács, Sunčana Glavak, Hannes Heide, Jarosław Kalinowski, Sabine Verheyen

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

16	+
PPE	Sunčana Glavak, Niclas Herbst, Jarosław Kalinowski, Janusz Lewandowski, Siegfried Mureşan, Sabine Verheyen, Angelika Winzig
Renew	Vlad Gheorghe, Nils Torvalds
S&D	Attila Ara-Kovács, Pascal Durand, Hannes Heide, Nils Ušakovs
Verts/ALE	Rasmus Andresen, David Cormand, Alexandra Geese

4	-
ID	Joachim Kuhs
NI	Andor Deli, Hervé Juvin, Lefteris Nikolaou-Alavanos

1	0
ECR	Bogdan Rzońca

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani